

Begroting 2022

Vastgesteld in de AB-vergadering van 24 november 2021

Colofon

De Begroting 2022 is een uitgave van waterschap Brabantse Delta.
Meer informatie over het waterschap vindt u op www.brabantsedelta.nl

Datum

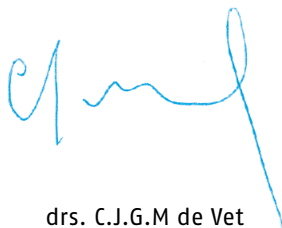
24 november 2021

[↗ Ga naar inhoudsopgave ↗](#)

Begroting 2022

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur op 24 november 2021.

De dijkgraaf

drs. C.J.G.M. de Vet

De secretaris-directeur

dr. A.F.M. Meuleman

Documentnummer: 471812

WATERSCHAPSBEGROTING IN ÉÉN OOGOPSLAG

WATERSCHAP BRABANTSE DELTA ZORGT VOOR VEILIGE DIJKEN EN KADES, ZUIVERT RIOOLWATER, VERBETERT EN BEWAAKT DE KWALITEIT VAN HET OPPERVLAKTEWATER EN REGELT DE HOOGTE VAN HET WATER IN MIDDEN- EN WEST-BRABANT. IN DE JAARLIJKSE BEGROTING STAAT WAT HET WATERSCHAP HET KOMENDE JAAR GAAT DOEN, WAT DAT KOST EN WAT DAT BETEKENT VOOR DE BELASTINGTARIEVEN.

UITVOERING VAN
DE KERTAKEN

VEILIGHEID IS
PRIORITEIT

SAMEN
VERNIEUWEN

ACCEPTABELE
BELASTINGTARIEVEN

ACCENTEN

UITDAGINGEN

KLIMAAT-
VERANDERING

NIEUWE
REGELGEVING

TECHNIEK &
DIGITALISERING

RISICO'S
BEHEERSEN

De waterschappen staan voor een grote uitdaging. Voor een veilige, klimaatbestendige delta zijn forse investeringen nodig. Tegelijkertijd willen we de tarieven niet extra verhogen en de schuldenlast binnen de perken houden.

KERTAKEN

DROGE
VOETEN

Veilig wonen, werken en genieten dankzij **568** kilometer dijken, **227** gemalen en **17** sluisen en waterbergingsgebieden.

SCHOON
WATER

Gezonde natuur dankzij een goede waterkwaliteit. Schoonmaken van rioolwater van huizen en bedrijven in **17** rioolwaterzuiveringen.

VOLDOENDE
WATER

Genieten van water dankzij het maaien en baggeren van **8.115** km sloten, beken en rivieren. Zorgen dat het niet te droog is dankzij **1.752** stuwen.

Totale kosten kerntaken:

€ 151,4 mln

GROTE PROJECTEN

OVERZICHT

NATUURREALISATIE NOORDRAND MIDDEN

Samen met Staatsbosbeheer en de provincie Noord-Brabant werken we aan waterrijke natuur in Noordrand Midden, gecombineerd met een dijkverbetering. We versterken de gebieden, breiden ze uit en passen de waterhuishouding aan. Zo kunnen bijzondere dier- en plantensoorten zich hier vestigen én behouden we het karakter van elk gebied.

We realiseren op een duurzame manier publieke doelen (water, natuur, recreatie, landschap) waarbij we rekening houden met het toekomstperspectief van de landbouw.

RENOVATIE AFVALWATERPERSLEIDING

We werken aan de renovatie / vernieuwing van de afvalwaterpersleiding (AWP). We knappen de AWP, inclusief persstations, op en vergroten de capaciteit. De leiding loopt van industrieterrein Moerdijk naar de rioolwaterzuivering in Bath. De AWP verzamelt het afvalwater van huishoudens en bedrijven uit 35 dorpen en steden in West-Brabant.

Met dit project zorgen we ervoor dat dit afvalwater ook in de toekomst veilig vervoerd en gezuiverd kan worden.

VISPASSEERBARE STUWEN EN GEMALEN

Vissen trekken van gebied naar gebied om zich voort te planten, om op te groeien, te overwinteren en om voedsel te vinden. Vissen komen op hun reis soms hindernissen tegen zoals een stuw, gemaal of terugslagklep. Dit zijn bouwwerken in het water die de hoogte van het water regelen. We zetten ons samen met Rijkswaterstaat in om deze bouwwerken zo aan te passen dat vissen hun reis kunnen vervolgen. Zij kunnen dan ongehinderd en veilig doorzwemmen. Dat is goed voor de biodiversiteit in onze wateren.

Totale investeringen:

€ 84 mln

INKOMSTEN : € 151,4 MLN

BELASTINGEN

Iedereen die belang heeft bij het waterschap betaalt waterschapsbelasting

€ 147,7 mln

RESERVES EN BIJDRAGE PROVINCIE

Reserves worden ingezet om tariefschommelingen tegen te gaan. Provincie Noord-Brabant levert een bijdrage voor het uitvoeren van vaarwegenbeheer.

€ 3,7 mln

WAT BETEKENT DAT VOOR DE TARIEVEN?

Voorbeeldaanslagen:

*STUJING TO.V. 2021

+
* 3,9%

Eénpersoonshuishouden
Huurwoning

WATERSCHAPSLASTEN:
€ 129,39

+
* 2,2%

Gezin met 2 kinderen
WOZ-waarde: € 250.000

WATERSCHAPSLASTEN:
€ 333,92

+
* 2,9%

Productiebedrijf voedingsmiddelen
300 vervuilingseenheden
WOZ-waarde: € 13 miljoen

WATERSCHAPSLASTEN:
€ 22.954,09

+
* 4,5%

Agararisch bedrijf • 50 hectare
3 vervuilingseenheden
WOZ-waarde: € 500.000

WATERSCHAPSLASTEN:
€ 3.745,88

Inhoud

Waterschapsbegroting 2022 in één oogopslag	4 & 5
1. Nota Financieel Beheer	7 t/m 26
1.1 <u>Inleiding en ontwikkelingen</u>	7
1.1.1 <u>Inleiding</u>	7
1.1.2 <u>Belangrijke ontwikkelingen in het begrotingsjaar</u>	7
1.2 <u>Bedrijfsvoering</u>	9
1.3 <u>Gehanteerde financiële uitgangspunten</u>	10
1.4 <u>Verwachte resultaten exploitatie en investeringen 2022</u>	12
1.4.1 <u>Bedrijfsresultaat exploitatie 2022</u>	12
1.4.2 <u>Investeringen 2022</u>	13
1.5 <u>Ontwikkeling van de tariefegalisatiereserves</u>	13
1.6 <u>Ontwikkeling van de overige reserves en voorzieningen</u>	14
1.7 <u>Incidentele baten en lasten</u>	17
1.8 <u>Kostentoedeling Watersysteembeheer</u>	18
1.9 <u>Belastingtarieven</u>	19
1.10 <u>Risicoparaagraaf</u>	20
1.10.1 <u>Inleiding</u>	20
1.10.2 <u>Risico's waterschap Brabantse Delta</u>	20
1.11 <u>Weerstandsvermogen</u>	22
1.12 <u>Financiering</u>	24
1.13 <u>Wet Hof en EMU-saldo</u>	24
1.14 <u>Bijlagen</u>	25
2. Programmaplannen	26 t/m 50
2.1 <u>Totaal netto lasten en dekkingsmiddelen per programma</u>	26
2.2 <u>Programmaplannen 2022</u>	27
3. Begroting ingedeeld naar taken	51 t/m 54
3.1 <u>Begroting 2022 Watersysteembeheer</u>	51
3.2 <u>Begroting 2022 Zuiveringsbeheer</u>	54
3.3 <u>Begroting 2022 Vaarwegenbeheer</u>	54
4. Begroting naar kosten- en opbrengstensoorten	55 t/m 60
4.1 <u>Overzicht van de begroting naar kosten- en opbrengstensoort</u>	55
4.2 <u>Verklaring verschillen per hoofdkosten en -opbrengstsoort</u>	57
4.2.1 <u>Belangrijkste verschillen kostensoorten t.o.v. 2021</u>	57
4.2.2 <u>Belangrijkste verschillen opbrengstensoorten t.o.v. 2021</u>	59
5. Verbonden partijen	61 t/m 74
Bijlagen	75 t/m 94
I - <u>Staat van reserves en voorzieningen</u>	75
II - <u>BBP-Productenlijst naar taken</u>	76
III - <u>BBP-Productenlijst naar programma's</u>	81
IV - <u>Staat van vaste activa</u>	84
V - <u>Staat van geldleningen (gecomprimeerd)</u>	86
VI - <u>Principes toerekening kosten- en opbrengsten aan beheerproducten</u>	87
VII - <u>Begroting Muskusrattenbestrijding</u>	88
VIII - <u>Nadere uitwerking maatregelen watersystemen</u>	94

1. Nota Financieel Beheer

1.1 Inleiding, ontwikkelingen en speerpunten

1.1.1 Inleiding

Sinds 28 maart 2019 heeft waterschap Brabantse Delta huidige algemeen bestuur. Het algemeen bestuur bestaat uit dertig leden, verdeeld over tien fracties. Deze fracties zijn gezamenlijk tot het bestuursakkoord Samen beter! gekomen. Het akkoord vormt een belangrijke basis voor de koers van het waterschap, waarbij het accent ligt op samenwerking, innovatie, waterveiligheid, waterkwaliteit, zoet water en peilbeheer, waterketen, klimaat, duurzaamheid, biodiversiteit en dierwelzijn en bestuurs- en organisatieontwikkeling. De wettelijke taken staan daarbij voorop, deze veranderen niet, maar de opgaven worden wel groter.

Het waterschap is wettelijk verplicht om jaarlijks een meerjarenraming op te stellen die de koers en financiële kaders weergeeft. Het waterschap legt dit vast in de Kadernota met een tienjarige doorkijk. De Kadernota vormt, samen met het Bestuursakkoord 'Samen beter' en het waterbeheerprogramma 2022-2027 "Klimaatbestendige en veerkrachtige waterlandschappen", het belangrijkste kaderstellende document voor de bestuursperiode. De voorliggende Begroting 2022 is een nadere uitwerking van het eerste jaar uit de meerjarenraming van de Kadernota 2022-2031. In de begroting 2022 is vastgelegd welke doelen waterschap Brabantse Delta in 2022 nastreeft en welke financiële middelen daarvoor nodig zijn. Op basis hiervan zijn de tarieven voor de waterschapsbelastingen in 2022 bepaald.

Als algemene opmerking bij deze Begroting dient te worden gemeld dat door het afronden op duizendtallen mogelijk kleine afrondingsverschillen kunnen voorkomen.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 van deze Begroting zijn de ontwikkelingen, uitgangspunten, resultaten en risico's weergegeven en worden de financiën samengevat. Hoofdstuk 2 bevat de vernieuwde programmaplannen en geeft per programma inzicht in het doel, wat ons waterschap daarvoor doet. Tevens zijn hier de netto lasten, indicatoren en de bijdrage aan de duurzame ontwikkeldoelen opgenomen. Hoofdstuk 3 geeft inzicht in de totale netto lasten en opbrengsten per taak, inclusief de benodigde inzet van reserves. In hoofdstuk 4 worden op hoofdkostensoortniveau de belangrijkste financiële afwijkingen ten opzichte van de Begroting 2021 toegelicht. Tenslotte worden in hoofdstuk 5 de ontwikkelingen bij de verbonden partijen weergegeven.

1.1.2 Belangrijke ontwikkelingen in het begrotingsjaar

De wereld verandert sneller dan ooit. De veranderingen zijn groot en hebben vaak forse impact. Hier worden enkele ontwikkelingen kort aangestipt. Het is geen volledig overzicht van alle maatschappelijke ontwikkelingen. Het geeft een schets van het speelveld van het waterschap.

Corona

Nederland verkeert nog steeds in een bijzondere situatie. Het coronavirus en de adviezen en richtlijnen vanuit de overheid, vragen veel flexibiliteit van iedereen. Het werk op de zuiveringen en in het veld gaan door binnen de geldende richtlijnen. Voor kantoor werkzaamheden geldt dat er nu meer ruimte is, maar dat een blijvende verandering is ingezet door afwisselend thuis en op kantoor te werken. Deze aangepaste manier van werken heeft geleid tot versnelde investeringen op dit vlak zodat medewerkers ook vanuit huis op een goede manier hun werk kunnen blijven doen.

Het waterschap is vanaf de beginfase van deze crisis coulant geweest met verzoeken tot uitstel van betalingen, facturen aan derden zijn snel afgehandeld en monitoren we continu de aanwezigheid van het virus in het rioolwater. In deze begroting is geen rekening gehouden met inkomstenderving omdat de voorspellingen van de economische ontwikkeling gunstig zijn.

Samenwerking

Bij alles wat we doen bekijken we wie we nodig hebben en wie ons nodig heeft voor een beter resultaat. We delen kennis en gebruiken kennis van andere sectoren om onszelf te ontwikkelen en gaan de dialoog met de omgeving en onze partners aan. Een belangrijk uitgangspunt is het bij elkaar brengen van doelen en wensen voor onze leefomgeving. Meer samenwerken met onze partners en onze omgeving betekent ook dat we breder (maatschappelijk) kijken naar bepaalde dossiers. Dat we, als versterkende overheid, kijken naar het gezamenlijke belang voor het waterschap en de omgeving.

Duurzaamheid

We werken aan een duurzame toekomst voor onszelf en de generaties na ons. Bij al onze opgaven is duurzaamheid een belangrijke afweging. De duurzame uitvoering van onze waterschapstaken is een belangrijk doel. We werken aan de realisatie van een klimaatrobuust watersysteem (denk aan het beperken van wateroverlast door neerslag en het creëren van een goede balans tussen vraag en aanbod in droge perioden), we produceren duurzame energie voor onszelf en anderen, winnen grondstoffen terug uit afvalwater, kopen producten en diensten duurzaam in en zijn een maatschappelijk betrokken werkgever. Ook streven we naar duurzaam financieel beleid. We willen onze schulden niet te hoog op laten lopen en daardoor voorkomen dat we de lastendruk vooruitschuiven naar toekomstige generaties.

Digitalisering

De digitale transformatie is in volle gang. Technologische ontwikkelingen brengen kansen en mogelijkheden om bestaande processen en dienstverlening te verbeteren. De komende jaren gaan we zelf en met anderen nog meer experimenteren met nieuwe innovaties. Het slim gebruiken, toepassen en delen van data wordt ook een belangrijk onderdeel van het waterschapswerk. Het is van belang om te transformeren naar een organisatie met digitaal vaardige medewerkers met aandacht voor informatieveiligheid.

Aanpassing belastingstelsel

Op 11 december 2020 heeft de Ledenvergadering van de Unie van Waterschappen unaniem ingestemd met de Unievoorstellen tot Aanpassing van het belastingstelsel. Deze voorstellen lossen de urgente knelpunten op en nemen een aantal meekoppelkansen mee. De Unie heeft de voorstellen aangeboden aan de (demissionair) minister ten behoeve van de voorbereiding van de wetwijziging die deze voorstellen met zich meebrengen. Voor het kunnen toepassen door de waterschappen van de voorstellen met betrekking tot de knelpunten en de meekoppelkansen is een wijziging van de Waterschapwet nodig. De planning van dit traject geeft aan dat er aan het eind 2021 een eerste opzet van een wetsvoorstel zal liggen. Volgens de huidige inschattingen zouden de eerste aanslagen op grond van het nieuwe stelsel in 2025 kunnen worden opgelegd.

Parallel traject

Parallel aan de opdracht van de stuurgroep onderzoekt het bestuur van de Unie van Waterschappen de mogelijkheden om belastingwijzigingen in de toekomst eenvoudiger te maken. Doel is om sneller aan te kunnen sluiten bij de steeds veranderende omstandigheden. In dit traject komt ook een aantal inhoudelijke onderwerpen aan bod dat niet in het eerste voorstel voor de urgente knelpunten kon worden meegenomen. De Unie en het ministerie zijn met een gezamenlijke verkenning gestart naar de manier waarop de genoemde onderwerpen het beste in samenhang kunnen worden aangepakt. Om snel meters te kunnen maken is voor deze verkenning een deskundig onafhankelijk extern bureau in de arm genomen. Vanwege het brede en meer fundamentele karakter zal dit bureau met een groot aantal mensen van binnen en buiten de waterschappen gaan spreken.

Projectbeheersing

Het onderwerp projectbeheersing heeft veel aandacht binnen de organisatie. Eind 2020 is al gestart met het opstellen van het nieuwe plan voor Interne Kwaliteitsborging Projecten (IKP). Een werkwijze waarbij het uniformeren van het werkproces, de kwaliteitsborging in projecten en het continue leren en verbeteren centraal staan. Dit plan wordt de komende jaren stapsgewijs uitgewerkt, afgestemd en geïmplementeerd. Ook vanuit de nieuwe visie op risicomanagement wordt vorm en inhoud gegeven aan het organiseren en implementeren van aanvullende kaders en werkwijzen op het gebied van risicomanagement en audits binnen de organisatie. Ook vanuit dit traject wordt de verbinding en aansluiting gezocht met het proces Bouwen en de project- en programmabeheersing. Daarnaast zijn recentelijk de resultaten besproken van de onderzoeken AWP 2.0 en de brede projectenschouw. Die onderzoeken hebben de nodige conclusies en aanbevelingen opgeleverd om beter in control te kunnen zijn ten aanzien van de projecten. Deze 3 onderwerpen (IKP,

Visie op Risicomanagement en de conclusies en aanbevelingen vanuit de onderzoeken) kennen een sterke samenhang en vullen elkaar aan. Er wordt dan ook ingezet op een integrale aanpak van het geheel. Zoals al in de bestuurlijke stukken rond de onderzoeksrapporten is aangegeven worden een aantal aanbevelingen al direct vertaald en geïmplementeerd, andere aanbevelingen hebben meer impact en vragen meer tijd. Het totale plan van aanpak wordt nu verder uitgewerkt en geprogrammeerd. Zoals afgesproken wordt het bestuur (primair via de commissie Bestuur & Financiën) vanaf het 4^e kwartaal 2021 periodiek op de hoogte gebracht van de aanpak, planning en voortgang van het geheel. Het bestuur heeft daarnaast de Rekenkamercommissie gevraagd de komende jaren jaarlijks een onderzoek te doen naar de voortgang en effectiviteit van de implementatie van de aanbevelingen. Daarmee is er een passende set van afspraken om de komende jaren gestructureerd verder te werken aan de doorontwikkeling en beheersing van het projectmatig werken binnen de organisatie.

Bedrijfswaarden

De veranderingen op het gebied van klimaat en duurzaamheid, digitale transformatie, veerkrachtig organiseren en samenwerken vragen van de organisatie om op een andere manier te kijken naar ons werk en onze rol. De uitdaging is daarbij om de juiste keuzes te maken. Onze huidige bedrijfswaarden, op basis waarvan keuzes worden gemaakt, sluiten onvoldoende aan op bovengenoemde veranderingen. Daarom worden de bedrijfswaarden geëvalueerd en bekeken hoe deze beter aan kunnen sluiten op de nieuwe ontwikkelingen. Op basis van de nieuwe bedrijfswaarden wordt een integraal afwegingskader ontwikkeld dat helpt bij het maken van de juiste keuzes.

Visie op Risicomanagement

Inmiddels is er een organisatie brede en gedragen Visie op Risicomanagement opgesteld. Deze visie draagt bij aan het waarborgen en verantwoord worden van de 'in control'-positie van het Waterschap. Er wordt gewerkt volgens de inrichting van de 3 lines of defence om de risicocultuur intern te verbeteren en de risico's aantoonbaar te beheersen. De focus ligt met name op de verantwoordelijkheid van de 1e dijk (programmadirectie & management) en inrichting van de 3^e dijk met een aantal sleutelfunctionarissen die onafhankelijk zijn gepositioneerd in de organisatie. Vanaf 1 september 2021 is gestart met de implementatie van de visie en zijn de eerste audits en controles in uitvoering. Nu de richting en inrichting zijn bepaald, zal de komende periode in het teken staan van het goed werkend krijgen van deze visie met als doel aantoonbaar in control te komen en blijven.

1.2 Bedrijfsvoering

Organisatieontwikkeling Buiten Gewoon Doen

Waterschap Brabantse Delta is als modern waterschap continu in ontwikkeling. In 2019 heeft het waterschap geanalyseerd wat er nodig is om de waterschapstaken toekomstgericht uit te kunnen blijven voeren. Dat heeft geresulteerd in de organisatieontwikkeling 'Buiten Gewoon Doen'. Het is een werkfilosofie die gericht is op de omgeving van het waterschap (buiten). Alles wat het waterschap doet, moet toegevoegde waarde leveren aan de omgeving.

Met deze ontwikkeling is ingezet op versimpelen, verduidelijken, ontschotten en versterken van de organisatie. In 2019 is de sturing aangepast. Vanaf 1 januari 2020 is het waterschap georganiseerd in 10 processen (voorheen afdelingen) en werken de processen aan het realiseren van strategische doelstellingen in 7 programma's. Door programmatisch te gaan werken, kan het waterschap zich focussen op een beperkt aantal doelen die echt belangrijk zijn. Deze doelen zijn verweven met elkaar, met doelen van anderen en met maatschappelijke ontwikkelingen. Het succes van de ene inspanning is vaak afhankelijk van het resultaat van een andere inspanning. Door programmatisch te werken houdt het waterschap hier goed zicht op en kan er worden bijgestuurd als dat nodig is.

De komende jaren staan de volgende zeven programma's centraal: Watersystemen, Waterveiligheid, Waterketen, Klimaat & Duurzaamheid, Digitaal Transformeren, Samen werken en Veerkrachtig Organiseren. Om Buiten Gewoon Doen verder te brengen en de doelen van het Waterschap te realiseren is een 'rivier' met stapstenen tot stand gebracht. Samen met meer dan 30 enthousiaste ambassadeurs die alle processen vertegenwoordigen, is er DOOR en VOOR medewerkers nagedacht welke 'stapstenen' in de rivier moeten komen te liggen om samen op weg te gaan naar de toekomst. Deze verbetermogelijkheden zijn als 'stapstenen' weergegeven en hierover wordt in de organisatie actief meegedacht en meegedaan. Onderwerpen als 'leren en ontwikkelen', 'het verbeteren van het indiensttredingsproces', 'samenwerking tussen processen verbeteren', 'persoonlijk leiderschap' en 'management 2.0' zijn enkele voorbeelden waar de organisatie steeds een volgende stap in zet. De ambassadeurs zorgen voor een olievlekwerking binnen de organisatie. Via Delta Talk en de maandelijkse nieuwsbrief wordt over deze voortgang gerapporteerd.

1.3 Gehanteerde financiële uitgangspunten

Het waterschap houdt bij de berekening van kosten en opbrengsten in de Begroting rekening met toekomstige financiële ontwikkelingen die nu nog onzeker zijn. Hieronder staan de aannamen en uitgangspunten die het waterschap als uitgangspunt heeft gekozen voor de Begroting 2022.

Kadernota 2022-2031 en lastenontwikkeling

De Begroting 2022 is een nadere uitwerking van de eerste jaarschijf uit de meerjarenraming van de Kadernota 2022-2031. Voor de lastenontwikkeling is het volgende uitgangspunt opgenomen:

“De maximale tariefstijging komt voor alle voorbeeldprofielen in de planperiode gemiddeld niet boven 2,5% + inflatie, waarbij de voorbeeldprofielen voor huishoudens en (agrarische) bedrijven in geen enkel jaar boven dit percentage uitkomen. Hierbij is ruimte voor een hogere tariefontwikkeling bij van buiten komende, door het waterschap niet beïnvloedbare omstandigheden (tegenvallers). Indien de inflatie lager is dan 2%, rekenen we bij de vaststelling van tarieven toch met een vast percentage van 2%. Hiermee houden we ruimte om invulling te geven aan onze inhoudelijke ambities.”

Inflatie

Voor de Begroting 2022 wordt gerekend met 1,5% inflatie. Het beleid van de Europese Centrale Bank (ECB) richt zich op het handhaven van prijsstabiliteit. Als de prijzen met net iets minder dan 2% per jaar stijgen op de middellange termijn is er sprake van prijsstabiliteit. Publicaties van financiële instellingen (ABN AMRO, ING en Rabobank) en CPB laten een verwachte inflatie zien van rond de 1,5%.

Loonkostenontwikkeling

De ontwikkeling van de loonkosten bestaat uit een aantal componenten: een stijging als gevolg van nieuwe cao-afspraken, premieontwikkelingen en een autonome stijging op basis van bestaande afspraken:

- De huidige cao heeft een looptijd van één jaar, van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2021. Over de stijging van de loonkosten na 2021 moet nog onderhandeld worden. In deze begroting is rekening gehouden met een loonkostenstijging als gevolg van cao-afspraken voor 2022 van 2%. Verder is het ontwikkelbudget met € 100.000 verhoogd conform het onderhandelaarsakkoord cao Werken voor waterschappen 2021.
- Begin 2020 heeft Pensioenfonds ABP besloten tot een forse premiestijging. In 2021 is de pensioenpremie gestegen met 1%. Voor 2022 geldt een verdere stijging van 0,83%.
- De inschatting van de autonome stijging van de salarissen (opslagpercentage afhankelijk van beoordelingen) is niet gewijzigd ten opzichte van de vorige begroting. De autonome loonstijging bedraagt in 2022 0,3% en neemt de komende jaren stapsgewijs af vanwege de uitfasering van de uitloopschalen.

Rente nieuwe leningen

Het waterschap heeft voor de inschatting van de rente contact gezocht met andere waterschappen, de Nederlandse Waterschapsbank, en gebruik gemaakt van rentevisies van financiële instellingen. Voor nieuwe leningen in 2022 wordt een rentepercentage gehanteerd van 0,75%.

Kostentoedelingsverordening

De Begroting 2022 is gebaseerd op de Kostentoedelingsverordening 2019-2023 inclusief de 1e wijziging (zie § 1.8 Kostentoedeling).

Projecten en investeringsuitgaven

Voor de hoogte van de investeringsuitgaven 2022 wordt verwezen naar § 1.4.2 Investerings 2022.

Gelijktijdig met de Begroting 2022 worden de projectlijsten ter mandatering aan het dagelijks bestuur aangeboden. Conform de afspraken rondom sturen op hoofdlijnen zal het algemeen bestuur op basis van die lijsten bepalen welke investeringen gemandateerd worden aan het dagelijks bestuur en welke investeringen voorbehouden blijven aan het algemeen bestuur voor besluitvorming.

Waardering en afschrijving van activa

Objecten met een meerjarig gebruiksnuut worden bij het waterschap geactiveerd en afgeschreven over de periode dat het nut van de investering optreedt. In het Waterschapsbesluit zijn wettelijke regels vastgelegd voor het waarderen, activeren en afschrijven van activa. Deze regelgeving is verder uitgewerkt in de beleidsnotitie "Waardering van afschrijving en activa". Het activabeleid is voor het laatst vastgesteld in 2020.

Activeren van personeelskosten en kosten van huisvesting en ICT

Voor zover eigen personeel een directe bijdrage levert aan projecten worden de kosten daarvan geactiveerd. Tevens wordt er een opslag voor kosten van huisvesting en ICT toegerekend aan de projecten. Hierdoor ontstaat inzicht in de werkelijke kosten van een project. In de Begroting 2022 wordt in totaal € 12,4 miljoen aan kosten geactiveerd.

Energie

Het waterschap wekt conform doelstelling momenteel ongeveer 40% van het totale energieverbruik (elektriciteit, warmte, aardgas en olie) zelf op. Het grootste gedeelte van deze geproduceerde energie is afkomstig van de opwekking van biogas uit het slib van het afvalwater op de rwzi's. De energievolumes met bijbehorende bedragen welke worden ingekocht voor de komende jaren zijn geïndexeerd. Tot en met 2021 kopen we elektriciteit in welke we met behulp van certificaten (GvO's) vergroenen. De huidige bron hiervan is Europese Windenergie uit Denemarken. Vanaf 2022 koopt het waterschap Nederlandse windenergie (certificaten). Om zo de ontwikkeling van nieuwe duurzame bronnen en dus de energietransitie in Nederland en de regio verder te stimuleren. Momenteel onderzoekt het waterschap, samen met de intermediair, het effect van de stijgende energieprijzen op de kosten van het waterschap. De verwachting is dat de financiële impact voor 2021 en 2022 minimaal is. De tarieven staan voor deze jaren volledig vast.

Slibkosten SNB

Sinds 1997 wordt het (ontwaterde) zuiveringsslib van waterschap Brabantse Delta verbrand in de slibverbrandingsinstallatie van de N.V. Slibverwerking Noord-Brabant (SNB) te Moerdijk. Voor het tarief is in deze Begroting uitgegaan van de conceptbegroting 2022 van SNB. Naast het aan SNB te betalen tarief bestaan de lasten uit de financieringslasten voor de installatie van SNB voor het deel dat SNB deze financiert met vreemd vermogen. In 2020 is ingestemd met zelfstandige externe financiering van SNB via Nederlandse bankinstellingen.

Belastbare eenheden zuiveringsheffing en watersysteemheffing

De heffingen in deze Begroting zijn geraamd op basis van actuele inzichten in de ontwikkeling van de belastbare eenheden. Pas na enkele jaren wanneer alle bedrijfsaanlagen definitief zijn afgewikkeld blijkt de werkelijke definitieve opbrengst.

Beginsaldi (egaliserings)reserves 2022

De gehanteerde beginsaldi 2022 van met name de egaliseringsreserves, kunnen nog worden beïnvloed door de definitieve exploitatieresultaten over 2021. Deze resultaten zijn zo nauwkeurig mogelijk ingeschat op basis van Managementletter 2021-2.

Bijdrage van de provincie Noord-Brabant in het kader van het vaarwegenbeheer

De bijdrage van de provincie in het kader van het vaarwegenbeheer is afgestemd op de voor 2022 verwachte netto lasten van de taak Vaarwegenbeheer. De provincie Noord-Brabant heeft het vaarwegenbeheer gedelegeerd aan het waterschap. Voor de kostenverdeling naar de taak vaarwegen is een sleutel afgesproken met de provincie, die verwerkt is in de productenlijst (zie bijlage II) De begrote bijdrage voor 2022 is ongeveer € 1,6 miljoen.

Vaststellen subsidieplafond

Met ingang van 1 januari 2011 is de Subsidieverordening waterschap Brabantse Delta in werking getreden. Voor de subsidies genoemd in deze verordening stelt het waterschap jaarlijks in de Begroting een subsidieplafond vast. Hiermee is de subsidieverstrekking voor het begrotingsjaar opengesteld. Het subsidieplafond voor de "Subsidie voor aanpak van emissies uit diffuse bronnen" (artikel 2.1 Subsidieverordening waterschap Brabantse Delta) is vastgesteld op € 36.000 totaal.

➤ **Besluit:** Het AB besluit het subsidieplafond voor de "Subsidie voor aanpak van emissies uit diffuse bronnen" voor 2022 vast te stellen op € 36.000 (conform artikel 2.1 van de Subsidieverordening waterschap Brabantse Delta)

1.4 Verwachte resultaten exploitatie en investeringen 2022

1.4.1 Bedrijfsresultaat exploitatie 2022

In de Kadernota 2022–2031 zijn de inhoudelijke en financiële kaders, inclusief de belastingtarieven, bepaald. De Begroting 2022 is een nadere uitwerking van de eerste jaarschijf uit de meerjarenraming van de Kadernota. De (financiële) uitgangspunten, netto lasten en grondslagen voor de belastingheffing zijn dezelfde als in de Kadernota 2022–2031.

Verwacht bedrijfsresultaat 2022

Het verwachte bedrijfsresultaat van de voorliggende Begroting 2022 is € 2 miljoen negatief:

Verwacht bedrijfsresultaat 2022 (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Totale bruto lasten ¹	164.878	168.132	172.069
Totale baten (incl. bijdrage provincie Noord-Brabant)	-161.703	-165.251	-170.044
Verwacht Bedrijfsresultaat	3.175	2.881	2.024

[1] Bruto lasten zijn de totale kosten van het waterschap. Netto lasten zijn de bruto lasten verminderd met de overige opbrengsten (niet zijnde belastingopbrengsten).

Het verwachte negatieve resultaat van € 2 miljoen wordt als volgt gedekt:

Verwachte dekking bedrijfsresultaat 2022 (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Toevoeging financiële meevallers aan de bestemmingsreserve DFB	2.831	1.981	2.293
Onttrekking uit de egaliseringsreserve Watersysteembeheer	-290	-1.668	-1.487
Mutatie algemene/calamiteitenreserve			22
Onttrekking uit de egaliseringsreserve Zuiveringsbeheer	-3.262	-945	-803
Onttrekking uit de bestemmingsreserve DFB	-2.454	-2.250	-2.049
Totaal dekking resultaat	-3.175	-2.881	-2.024

De Begroting 2022 resulteert in de volgende resultaten en dekking per taak:

Verwacht resultaat en dekking per taak (bedragen x € 1.000)	Watersysteem- beheer	Zuiverings- beheer	Vaarwegen- beheer	Totaal
Netto lasten	75.967	73.793	1.643	151.403
Opbrengst verontreinigingsheffing	-377			-377
Heffingen/omslagen	-73.898	-73.461		-147.359
Bijdrage Provincie			-1.643	-1.643
Resultaat per taak 2022	1.692	332	0	2.024
Toevoeging bestemmingsreserve DFB (financiële meevallers) ¹	1.106	1.186	0	2.293
Onttrekking bestemmingsreserve DFB	-1.385	-664	0	-2.049
Mutatie algemene/calamiteiten reserve	73	-52	0	22
Onttrekking egaliseringsreserve	-1.487	-803	0	-2.290
Resultaat per taak 2022	-1.692	-332	0	-2.024

[1] De toevoegingen en onttrekkingen aan de bestemmingsreserve DFB worden apart voorgelegd. Reserves ontstaan, worden gevoed, opgeheven of verminderd door aparte besluiten van het algemeen bestuur.

1.4.2 Investerings 2022

Voor het gelijkmatig programmeren van investeringen werkt het waterschap met gemiddelde netto-investeringen per jaar voor verschillende taken. Het gaat hierbij om de investeringsuitgaven na aftrek van bijdragen van derden en subsidies. Binnen de investeringsvolumes vindt afweging en prioritering plaats en worden projecten gepland. Bovenop dit bedrag komen nog de extra benodigde investeringen voor verbetering van de regionale keringen, inhaalslag baggeren vaarwegen en de jaarlijkse bijdrage aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP).

Het netto volume voor de taak Watersystemen is hoger dan het standaardvolume door een tweetal doorgeschoven posten:

- In het AB van 19 mei 2021 is toegelicht dat een deel van het volume van 2021 (€ 1 miljoen) wordt doorgeschoven naar een volgend jaar. Dat bedrag is opgenomen in de begroting 2022.
- Het investeringsvolume Watersystemen is in 2022 verhoogd met € 2,3 miljoen. Dit is het netto investeringsbedrag dat is doorgeschoven vanuit 2020 van het project Aanpassen watersysteem en -kering bij Waalwijk. Het bedrag is gelabeld aan dit project.

De doorgerekende volumes zijn de volumes na correctie overprogrammering. Met name bij het programma Waterketen is de programmering sluitend gemaakt met stevige keuzes. Het accent ligt op instandhouding van de huidige objecten. Er is weinig financiële ruimte om over te gaan op nieuwe zuiveringsconcepten of meer onderhouds- en bedieningsvriendelijke concepten. Ook is er weinig ruimte om operationele modificaties/verbeteringen door te voeren. Op het gebied van energieneutraliteit zijn kleine incrementele verbeteringen meegenomen, maar geen grote investeringen.

Voor Bedrijfsvoering is de overprogrammering in 2022 onevenredig hoog. Afgesproken is om deze overprogrammering op te vangen binnen de totale programmering van de waterprogramma's. Het investeringsvolume is beperkt van omvang (€ 2,3 miljoen netto per jaar). Dit bedrag is volledig nodig om de projecten op het gebied van instandhouding en wet- en regelgeving uit te voeren. Daarnaast zijn er projecten opgenomen die de randvoorwaarden creëren om invulling te geven aan de doelstellingen van de ontwikkelprogramma's. Dit doen we gefaseerd en in kleine stapjes. Op termijn zullen deze projecten ondergebracht worden bij de waterprogramma's. Het gaat hier om investeringen op het gebied van data, duurzaamheid en veerkrachtig organiseren.

Investeringsuitgaven 2022 (bedragen x € 1 miljoen)	Netto Uitgaven 2022	Subsidies/Bijdragen 2022	Bruto Uitgaven 2022
Programma Waterketen	28	0,26	28,26
Programma Watersystemen	12,8	11,51	24,31
- Vaarwegenbeheer	1,85		1,85
- Achterstand baggeren vaarwegen	0,38	0,38	0,76
Programma Waterveiligheid	3,4	2,9	6,30
- Regionale keringen	12,56		12,56
- HWBP-bijdrage	7,9		7,90
Ondersteuning	2,28		2,28
Totaal investeringsuitgaven	69,17	15,05	84,22

1.5 Ontwikkeling van de tariefegalisereserves

De tariefegalisereserves zijn bedoeld om grote schommelingen in de belastingtarieven op te vangen. Als deze reserves niet aanwezig zijn, moet het waterschap kostenontwikkelingen direct doorberekenen in de tarieven. De tariefegalisereserves kunnen groeien door positieve saldi van de Jaarrekening toe te voegen. Het waterschap heeft ervoor gekozen de egalisereserves over de planperiode van de Kadernota geleidelijk in te zetten voor demping van de tarieven.

Bij de berekening van de egalisatiereserves voor de Begroting 2022 is rekening gehouden met de Jaarrekening 2020 en de verwachte dekking van het resultaat 2021 (op basis van Managementletter 2021-2) (zie § 1.4.1). Hiermee ziet de ontwikkeling van de tariefegalisatiereserves er als volgt uit:

Tariefegalisatiereserves (bedragen x € 1.000)	Watersysteembeheer	Zuiveringsbeheer
Verwachte stand per 31-12-2021	3.262	1.085
Verwacht resultaat over 2022	-1.487	-803
Verwachte stand per 31-12-2022	1.775	282

1.6 Ontwikkeling van de overige reserves en voorzieningen

Algemene reserve/calamiteitenreserve

De algemene/calamiteitenreserves hebben geen specifieke bestemming en fungeren als algemeen 'weerstandsvermogen' van het waterschap. Voor het verloop van het weerstandsvermogen en de ontwikkeling van de algemene/calamiteitenreserves wordt verwezen naar § 1.11 Weerstandsvermogen.

Bestemmingsreserve duurzaam financieel beleid

In de Kadernota 2017-2026 heeft het waterschap beleid ontwikkeld ter verbetering van de schuldpositie. Er zijn duurzame maatregelen genomen om de groei van de schulden te beperken. Deze maatregelen leiden in eerste instantie tot een stijging van de lasten. Om deze extra lasten op te kunnen vangen zonder grote tariefstijgingen, is bij de Kadernota 2017-2026 besloten om (toekomstige) financiële meevallers apart te zetten in een bestemmingsreserve. In het bestuursakkoord periode 2019-2023 is opgenomen dat financiële meevallers gelijkmatig verdeeld worden ingezet: enerzijds op extra ambities zoals verwoord in het bestuursakkoord, anderzijds op duurzaam financieel beleid.

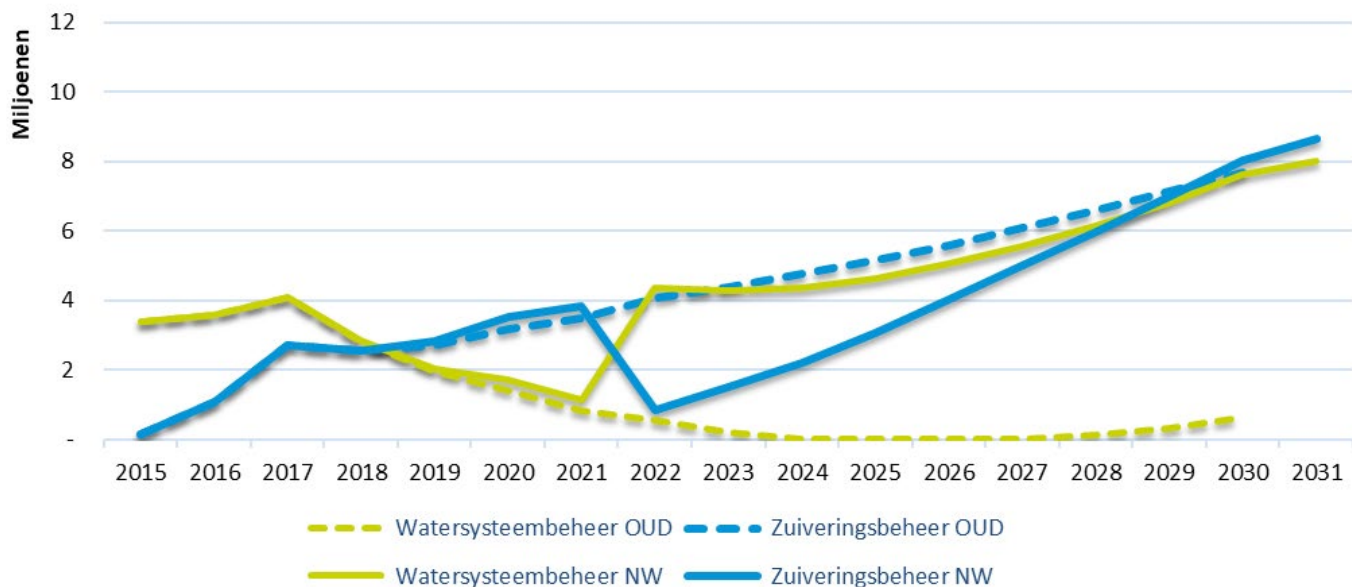
In aanloop naar de Kadernota 2022-2031 is vanuit de motie "Extra ambities" gekeken naar de streefwaarde van de netto schuldquote en is bevestigd of er nieuwe maatregelen mogelijk zijn om de schuldquote verder terug te dringen. Gezien de druk op de belastingtarieven en de nog in voorbereiding zijnde toekomstige wetswijziging van de verslaggevingsregels, is besloten nu nog geen aanvullende maatregelen te treffen. Wel wordt er conform het Bestuursakkoord gespaard voor Duurzaam Financieel Beleid.

Vooruitlopend op de nieuwe wetgeving wil het waterschap extra sparen om zo de extra lasten op te kunnen vangen. Doordat de impact van de nieuwe wet grotendeels bij Watersystemen wordt verwacht, is ervoor gekozen om een extra storting van € 3,5 miljoen in de bestemmingsreserve bij Watersysteembeheer te doen vanuit de tariefegalisatiereserve Watersysteembeheer.

Bij Zuiveringsbeheer wordt een geringe impact verwacht, terwijl er vooralsnog geen effectieve inzet is voorzien voor de beschikbare financiële middelen in de bestemmingsreserve DFB. De egalisatiereserve Zuiveringsbeheer daarentegen staat door de toegenomen lasten van energie en chemicaliën zwaar onder druk. Om deze reden wordt € 3,5 miljoen van de bestemmingsreserve duurzaam financieel beleid (DFB) zuiveringsbeheer overgeheveld naar de tariefegalisatiereserve zuiveringsbeheer. Hiermee wordt het verwachte tekort in de tariefegalisatiereserve per 1-1-2022 opgevangen en wordt voorkomen dat er extra belastingen geheven moeten worden om het verwachte tekort te dekken.

Met de extra storting bij Watersystemen en de onttrekking bij Zuiveringsbeheer komt de omvang van beide bestemmingsreserves DFB weer meer in lijn met elkaar en is het waterschap beter voorbereid om nieuwe maatregelen te treffen.

- ▶ **Besluit:** Het algemeen bestuur besluit om in 2021 € 3,5 miljoen te onttrekken uit de bestemmingsreserve duurzaam financieel beleid (DFB) zuiveringsbeheer en toevoegen aan de tariefegalisatiereserve zuiveringsbeheer. Het algemeen bestuur besluit om in 2021 € 3,5 miljoen te onttrekken uit tariefegalisatiereserve watersysteembeheer en toevoegen aan de bestemmingsreserve duurzaam financieel beleid (DFB) watersysteembeheer.

Het verloop van de bestemmingsreserve duurzaam financieel beleid is in 2022 als volgt:

Bestemmingsreserve duurzaam financieel beleid (bedragen x € 1.000)	Watersysteembeheer	Zuiveringsbeheer
Verwachte stand per 01-01-2022	4.638	343
Toevoeging financiële meevallers Begroting 2022	1.106	1.186
Onttrekking Begroting 2022	-1.385	-664
Verwachte stand per 31-12-2022	4.359	866

De financiële meevallers betreffen o.a. voordelen van de herstructurering van de leningenportefeuille en de ontvangen en verwachte dividenduitkeringen van de Nederlandse Waterschapsbank. Daarnaast is in de Kadernota 2022-2031 de rente in alle jaren lager ingeschat dan in de Kadernota 2021-2030. Van het financiële voordeel dat hierdoor ontstaat is 50% toegevoegd aan de bestemmingsreserves DFB.

Bestemmingsreserve GR Muskusrattenbestrijding Noord-Brabant

Deze bestemmingsreserve is in 2020 gevormd vanuit de voorziening Sociaal Statuut Muskusrattenbestrijding. Besloten werd 1/3 deel van de voorziening (deel waterschap Brabantse Delta; € 170.000) af te splitsen in een bestemmingsreserve. In de periode 2021-2024 worden de bestemmingsreserve en het resterende deel van de voorziening ingezet voor de dekking van de kosten van de tijdelijke uitbreiding van de formatie met 2 fte voor het project "Terugdringen tot aan de Landsgrens". De besturen van de waterschappen Aa en Maas en De Dommel hebben daarmee ingestemd. In 2022 bedraagt de vrijval van de bestemmingsreserve € 48.000.

Bestemmingsreserve Onderhoud waterstaatwerken overdracht Rijkswaterstaat 2021-2024

Bij de overdracht van waterstaatswerken in 2021 van Rijkswaterstaat naar het waterschap is een afkoopsom van € 6.064.500 ontvangen bestaande uit:

- Een bedrag van € 5.232.000 voor de verbetering van de waterkeringen Markkanaal en Drongelense Kanaaldijk. Hiervoor zijn projecten opgenomen in het Investeringsplan 2022-2031.
- Een bedrag van € 832.500 voor achterstallig onderhoud, gewenningsbijdragen en het uitvoeren van maatregelen toetsing voor het Markkanaal, het Oude Maasje, het Zuiderkanaal en de Drongelense Kanaaldijk. Voorgesteld wordt van het bedrag van € 832.500 een bestemmingsreserve te vormen voor het onderhoud van de genoemde waterstaatswerken in de jaren 2021 tot en met 2024. De extra kosten van onderhoud kunnen dan gedekt worden door onttrekkingen aan de bestemmingsreserve. Overleg hierover met de accountant heeft plaatsgevonden.

➤ **Besluit:** Van de ontvangen afkoopsom bij de overdracht van waterstaatswerken van Rijkswaterstaat wordt in 2021 voor een bedrag van € 832.500 een bestemmingsreserve gevormd voor het uit te voeren onderhoud aan de waterstaatswerken het Markkanaal, het Oude Maasje, het Zuiderkanaal en de Drongelense Kanaaldijk in de jaren 2021 tot en met 2024.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn voornamelijk verplichtingen en risico's waarvan de omvang en/of tijdstip van nakoming niet exact te bepalen zijn, maar die wel redelijkerwijs zijn in te schatten. Waterschap Brabantse Delta heeft de volgende voorzieningen getroffen:

Voorzieningen (bedragen x € 1.000)	Voorzieningen arbeid gerelateerde verplichtingen				Onderhoud
	GR Muskusratten- bestrijding	WW uitkeringen personeel	WW uitkeringen leden DB	Pensioen leden DB	Onderhoud Zandfilter Efteling
Stand per 31-12-2021	221	47	0	2.974	22
Toevoegingen begroting 2022 - dotaties		62			10
Onttrekkingen begroting 2022 - uit te keren - overige onttrekkingen	-96	62			
Stand per 31-12-2022	125	47	0	2.974	32

Voorziening GR Muskusrattenbestrijding Noord-Brabant

Dit betreft het resterende 2/3 deel van de voorziening Sociaal Statuut Muskusrattenbestrijding waarop de waterschappen Aa en Maas en De Dommel aanspraak kunnen maken. In de periode 2021-2024 wordt deze voorziening ingezet voor de dekking van de kosten van de tijdelijke uitbreiding van de formatie met 2 fte voor het project "Terugdringen tot aan de Lands grens". In 2022 wordt € 96.000 daarvoor ingezet van deze voorziening.

Voorziening werkloosheidsuitkeringen personeel

Voor de ingegane aanspraken op werkloosheidsuitkeringen van het personeel is een voorziening gevormd.

Voorziening pensioenen leden dagelijks bestuur

Op grond van de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA) hebben gewezen bestuurders en hun nabestaanden recht op pensioen ten laste van het waterschap. Een deel van de pensioenverplichtingen is ondergebracht bij een externe pensioenverzekeraar. Voor het andere deel is de voorziening op de balans gevormd, berekend op basis van erkende actuariële grondslagen.

Voorziening zandfilter

Per 1 juli 2012 is de overeenkomst voor het onderhoud van een zandfilter voor een periode van 10 jaar verlengd. Jaarlijks wordt een bedrag van € 10.000 aan waterschap Brabantse Delta betaald. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de voorziening. De uitgaven van het groot onderhoud worden ten laste van de voorziening geboekt. Voor zover deze voorziening aan het einde van de looptijd (1 juli 2022) van de overeenkomst een batig saldo heeft, zal dit op dat moment worden terugbetaald. Op dit moment vinden gesprekken plaats over de nieuwe overeenkomst.

1.7 Incidentele baten en lasten

In deze begroting zijn incidentele baten en lasten opgenomen. Omdat deze de reguliere nettolasten kunnen vertekenen en tevens relevant zijn voor het beoordelen van de financiële positie zijn ze hieronder in beeld gebracht.

Begrotingspost	Bedrag x € 1.000	Omschrijving
Incidentele lasten		
Preventief onderhoud objecten Waterketen	500	Voor 2022 is eenmalig € 500 extra begroot, met name voor preventief onderhoud aan oude objecten die vaak aan het einde van de levensduur zijn.
Inleen Omgevingswet	393	Extra inleen van personeel ten behoeve van het beleidsrijk maken van het instrumentarium Omgevingswet, het ondersteunen van de processen Vergunningverlening, toezicht en handhaving en Juridische Zaken en het operationaliseren van de Waterschapsverordening.
Diensten Omgevingswet	63	Voor advisering omtrent de Waterschapsverordening is € 45 opgenomen en voor communicatie en algemene opleidingen (bijvoorbeeld voor bestuurders) € 17,5.
Adviezen KAM	80	Er is in 2022 extra budget opgenomen vanwege het Preventief Medisch Onderzoek welke in 2022 zal worden uitgevoerd. Het laatste PMO was in 2016. Gezien de wens om een gezonde, vitale organisatie te zijn en de inzetbaarheid van de medewerkers te vergroten gaan we opnieuw aan de slag met het PMO en de arbeidsrisico's.
Communicatie	70	In 2022 is dit bedrag eenmalig opgenomen om een impuls te geven aan de dienstverlening.
Communicatie	31	Extra bijdrage in 2022 en 2023 aan de UvW voor de gezamenlijke campagne Waterschapsverkiezingen 2023
Totaal	1.137	Incidentele lasten 2022

Begrotingspost	Bedrag x € 1.000	Omschrijving
Incidentele baten		
Bestemmingsreserve overdracht RWS	243	Het waterschap heeft bij de overdracht van het beheer en onderhoud van het Oude Maasje, het Zuiderkanaal, de westelijke kanaaldijk Den Bosch-Drongelen en het Markkanaal een eenmalige vergoeding ontvangen van Rijkswaterstaat ten behoeve van de gewenningsbijdrage, een bijdrage voor het achterstallig onderhoud en bijdrage voor de verbeteringen van de waterkeringen. Voor het deel ten behoeve van gewinning en onderhoud wordt voorgesteld een bestemmingsreserve te maken, waaruit de onderhoudskosten de eerste jaren gedekt kunnen worden. Dit is al in de begroting 2022 verwerkt. Uit deze reserve wordt in 2022 € 243 onttrokken.
Onttrekkingen voorziening en bestemmingsreserve GR Muskusrattenbestrijding	48	De onttrekkingen aan de voorziening GR Muskusrattenbestrijding en de bestemmingsreserve GR Muskusrattenbestrijding zijn voor de dekking van de tijdelijke uitbreiding van de formatie van de muskusrattenbestrijding voor het project "Terugdringen tot aan de Landsgrens".
Totaal	291	Incidentele baten 2022

1.8 Kostentoedeling Watersysteembeheer en grondslagen

Kostentoedelingsverordening

De Waterschapswet verplicht het waterschap tenminste eenmaal in de vijf jaar de kostentoedelingsverordening te herzien. Hier gaat meestal een kostentoedelingsonderzoek aan vooraf. Het vorige kostentoedelingsonderzoek is in 2018 uitgevoerd en de daaruit voortvloeiende kostentoedelingsverordening 2019 is van kracht voor de begrotingsjaren 2019–2023.

In november 2018 heeft de Hoge Raad uitgesproken dat de grondslag voor de tariefdifferentiatie wegen beperkt moet worden tot het verharde gedeelte van de openbare weg. De onverharde delen dienstbaar aan de verkeersfunctie van de weg behoren niet tot de verharde weg voor de tariefdifferentiatie openbare verharde wegen. Door deze uitspraak is de bijdrage in de belastingopbrengst voor de categorie ongebouwd door de openbare verharde wegen fors afgenomen. Om een rechtvaardige kostentoedeling te hanteren is een wijziging doorgevoerd in de kostentoedelingsverordening 2019, namelijk de ophoging voor verharde openbare wegen door een gedifferentieerd tarief te hanteren van 400% vanaf 1 januari 2020.

De begroting 2021 is gebaseerd op de gewijzigde kostentoedeling 2019

De verdeling van de kosten van het Watersysteembeheer is voor 2019–2023 als volgt vastgesteld:

Categorie Watersysteembeheer	Verdeling 2021-2023
Ingezetenen	30%
Gebouwd	58,1%
Ongebouwd	11,7%
– Verharde openbare wegen	2,9%
– Overig ongebouwd	8,8%
Natuur	0,2%

Verdeling kosten watersysteembeheer

Grondslagen tarief Watersysteembeheer

De tarieven voor het Watersysteembeheer zijn gebaseerd op het aantal inwoners (categorie 'ingezetenen'), de economische waarde (categorie 'gebouwd') en de belastbare hectaren (categorieën 'ongebouwd' en 'natuur'):

- Ingezetenen nemen 30% van de watersysteemheffing voor hun rekening. Dit aandeel hangt samen met de gemiddelde inwonersdichtheid (aantal inwoners per vierkante kilometer). Het waterschap gaat voor het begrotingsjaar uit van 358.835 ingezetenen. Naar verwachting zullen 25.679 ingezetenen geen heffing betalen, omdat zij in aanmerking komen voor kwijtschelding of omdat de aanslag oninbaar is.
- De heffing die de categorie gebouwd betaalt, hangt samen met de economische waarde van het gebouwde onroerend goed (WOZ-waarde). In het verleden ging het waterschap uit van een economische waarde van € 2.500 per heffingseenheid. Met ingang van 1 januari 2009 is het tarief een vast percentage van de WOZ-waarde. Voor 2022 is dit percentage 0,0315%.
- De heffing die de categorie ongebouwd betaalt, hangt samen met de ongebouwde (agrarisch) hectares grond. Voor openbare wegen geldt een tariefdifferentiatie van 400%. Bij de Begroting 2022 is uitgegaan van 6.224 ha verharde openbare wegen en 96.153 ha. overig ongebouwd.
- Natuur: onder natuurterreinen worden ongebouwde onroerende zaken verstaan waarvan de inrichting en het beheer geheel of nagenoeg geheel duurzaam zijn afgestemd op het behoud of de ontwikkeling van natuur. Ook bossen en open wateren met een oppervlakte van ten minste één hectare behoren tot natuurterreinen. Bij de Begroting 2022 is uitgegaan van 30.063 hectare natuur.

Grondslagen tarief Zuiveringsheffing

Het tarief voor de Zuiveringsheffing hangt af van het aantal vervuilingseenheden:

Vervuilingseenheden Zuiveringsheffing	Huishoudens	Bedrijven	Kwijtschelding/ oninbaar	Netto
Begroting 2022	849.638	372.932	-53.743	1.168.828

Belasting voor het bestrijden van kosten voor maatregelen tot het tegengaan en voorkomen van verontreiniging van het oppervlaktewater als gevolg van het direct lozen vanuit woon/bedrijfsruimte op het oppervlaktewater (begroting 2022 6.000 vervuilingseenheden).

1.9 Belastingtarieven

De belastingtarieven voor de watersysteemheffing en de zuiveringsheffing zijn hieronder weergegeven:

Heffing (bedragen in €)	Begroting 2021	Begroting 2022
Watersysteemheffing		
- ingezetenen	64,43	66,54
- gebouwd (basis 2.500)	0,821	0,788
- gebouwd % WOZ waarde	0,0329%	0,0315%
- natuur	4,74	4,92
- ongebouwd openbare wegen	324,05	339,95
- overig ongebouwd	64,81	67,99
Zuiveringsheffing/verontreinigingsheffing	60,10	62,85

Het waterschap hanteert het volgende uitgangspunt voor de tariefontwikkeling:

De maximale tariefstijging komt voor alle voorbeeldprofielen in de planperiode gemiddeld niet boven 2,5% + inflatie, waarbij de voorbeeldprofielen voor huishoudens en (agrarische)bedrijven in geen enkel jaar boven dit percentage uitkomen. Hierbij is ruimte voor een hogere tariefontwikkeling bij van buiten komende, door het waterschap niet beïnvloedbare omstandigheden (tegenvallers). Indien de inflatie lager is dan 2%, rekenen we bij de vaststelling van tarieven toch met een vast percentage van 2%. Hiermee houden we ruimte om invulling te geven aan onze inhoudelijke ambities.

Dit betekent dat de tariefstijging voor huishoudens en (agrarische) bedrijven jaarlijks maximaal 4,5% bedraagt (2,5% + 2%).

Op basis van bovenstaande belastingtarieven is de totale belastingdruk per groep als volgt:

Voorbeeldaanslagen (bedragen in €)	Begroting 2021	Begroting 2022	% 2022 t.o.v. 2021
Voorbeeldaanslagen huishoudens			
Meerpersoons huishouden, huurwoning, 3 v.e.	€ 244,73	€ 255,09	4,2%
Eenpersoons huishouden, huurwoning, 1 v.e.	€ 124,53	€ 129,39	3,9%
Meerpersoons huishouden, koopwoning, € 250.000, 3 v.e.	€ 326,86	€ 333,92	2,2%
Eenpersoons huishouden, koopwoning, € 250.000, 1 v.e.	€ 206,66	€ 208,22	0,8%
Voorbeeldaanslagen (agrarische)bedrijven			
Productiebedrijf voedingsmiddelen, € 13.000.000, 300 v.e.	€ 22.300,43	€ 22.954,09	2,9%
Agrarisch bedrijf, € 500.000, 50 ha grond, 3 v.e.	€ 3.585,17	€ 3.745,88	4,5%
Groothandel, € 2.600.000, 7 v.e.	€ 1.274,84	€ 1.259,77	-1,2%
Overige voorbeeldaanslagen			
Natuurterreinen, 1000 ha	€ 4.742,69	€ 4.918,58	3,7%
Gemeente, 600 ha wegen	€ 194.433,00	€ 203.972,94	4,9%

1.10 Risicoparaagraaf

1.10.1 Inleiding

In producten als de Kadernota, de Begroting en Jaarrekening worden de belangrijkste risico's belicht die in de planperiode gevolgen voor de uitvoering van de programma's (doelstellingen) of de financiën kunnen hebben.

Binnen ons waterschap wordt aan risicomanagement gedaan om goed voorbereid te zijn. Risicomanagement is het identificeren, analyseren, beoordelen en evalueren van risico's. Ook het benoemen en uitvoeren van risicobeheersingsmaatregelen is een onderdeel van risicomanagement. De bedrijfswaarden en de bijbehorende risicomatrix worden gebruikt bij het beoordelen van risico's en het prioriteren van beheersmaatregelen. De bedrijfswaarden dienen in 2022 te worden geëvalueerd en indien nodig aangepast.

Bedrijfswaarde	Gedefinieerd als ...
Compliance	Voldoen aan de gemaakte afspraken per taak binnen de kaders van wet- en regelgeving en het bestuursakkoord
Waterkwantiteit en -veiligheid	Voldoen aan een evenwichtige waterbehoefte alsook het voldoen aan de omgevingsveiligheid
Water- en omgevingskwaliteit / milieu	Leveren van een positieve bijdrage aan de volksgezondheid, natuur en het milieu (bodem, water en lucht)
Kosten	Realisatie overeenkomstig met de plannen vanuit de meerjarenbegroting en waarbij geen verrassingen mogen optreden t.a.v. de financiële restrisico's
Continuïteit	Doelmatig inzetten van de juiste kennis en capaciteit om in te kunnen spelen op de maatschappelijke belangen en ontwikkelingen
Imago	Mate waarin het waterschap wordt gezien als professioneel, duurzaam en betrouwbaar

Tabel Bedrijfswaarden

Bij het vaststellen van de beheersmaatregelen gaat het om de activiteiten waarmee de kans van optreden wordt verkleind of de gevolgen van risico's worden beperkt. Het waterschap beoordeelt ieder jaar opnieuw de kansen en de mogelijke gevolgen van de operationele risico's. Dit wordt vastgelegd in het risicoregister. De totale impact van de risico's wordt vergeleken met de bestuurlijk vastgestelde norm voor het weerstandsvermogen. Op die manier zorgt het waterschap er voor dat het voldoende weerstandscapaciteit heeft om financiële tegenslagen op te vangen. Dit wordt vastgelegd in het risicoregister.

1.10.2 Risico's waterschap Brabantse Delta

In deze paragraaf staan de belangrijkste risico's die de organisatiedoelstellingen bedreigen.

Grootste risico's

De omvang van een risico wordt berekend met de formule 'Risico = Kans x Effect'. Dit leidt tot de volgende grootste operationele risico's uit het risicoregister:

Problemen in uitvoering projectportfolio

Marktontwikkelingen

De krapte op de arbeidsmarkt is sterk toegenomen, met name op het gebied van waterveiligheid ligt hier een opgave om voldoende kennis binnenshuis te halen. Dit kan in de loop van 2021-2022 gevolgen hebben voor het opstarten van nieuwe projecten. De raamovereenkomst voor Integrale Technische Adviesdiensten (ROK ITA) loopt inmiddels een jaar, waarin duurzame samenwerking voorop staat. Ook de aanbestedingskalender wordt goed benut en helpt adviesbureaus om tijdig te kunnen anticiperen op de capaciteitsvraag.

Bij de realisatie van bouwprojecten merken we dat de prijzen voor grondstoffen flink zijn gestegen in de eerste helft van 2021. Dit leidt tot hogere kosten en ook in sommige projecten tot enkele maanden vertraging vanwege de levering en productie die nog op gang moet komen.

Grondvererving

Tijdig kunnen beschikken over gronden is essentieel voor de voortgang van projecten. Het uitgangspunt van het waterschap is om eerst te verkennen of eigenaren openstaan voor zelfrealisatie. Als een grondeigenaar daar geen mogelijkheden in ziet, gaat het waterschap in overleg met de eigenaar om deze gronden op vrijwillige basis te verwerven. We lopen inmiddels tegen de grenzen aan van grondvererving op vrijwillige basis.

Een grondvererving-voorbereidingsteam is gestart met focus op de grondvererving om geprogrammeerde projecten voor 2027 tot uitvoering te brengen. Op deze wijze wordt voorkomen dat de interne kosten (uren) toenemen terwijl de kans op daadwerkelijke uitvoering nog niet gegarandeerd kan worden. Deze efficiëntie-slag was al ingezet en is in het onderzoek naar de projectenschouw door Rebel als aanbeveling ook opgenomen. De consequentie hiervan – en als gevolg van de voorgenomen temporisering van enkele projecten ivm de hoogte van het investeringsvolume – is wel dat de doorstroming in het budget voor anticiperende grondaankopen stagneert.

Brek persleiding

Een breuk van een persleiding heeft een lozing van afvalwater of slib tot gevolg. De kosten voor reparatie, noodmaatregelen, opruimen en van claims van externen kunnen aanzienlijk zijn. Oorzaken van leidingbreuken zijn slijtage van binnenuit, verzakkingen of (graaf)werkzaamheden in de buurt van de leidingen. Om voldoende zicht te krijgen en te houden op de toestand waarin onze assets verkeren worden periodieke inspecties uitgevoerd via de exploitatie en minder frequente, kostbare inspecties worden projectmatig uitgevoerd via het investeringsprogramma.

Implementatie van het assetmanagementprogramma geeft handvatten om de risico's beter in te schatten dan voorheen en nieuwe inspectietechnieken geven meer inzicht in de onderhoudsstaat.

Het is onmogelijk om de persleidingen periodiek compleet te inspecteren aan de binnen- en buitenzijde. Inspecties moeten uitgevoerd worden op basis van risicoanalyses en steekproeven.

Door de toenemende leeftijd van de assets moeten we steeds meer inspanning leveren om voldoende zicht te blijven houden, de risico's te bepalen en de vervangingsinvesteringen doelmatig te kunnen plannen. Deze inspanningen zullen via de meerjarenprogramma's van de exploitatie en de projecten in concrete aanvragen bij het bestuur voorgelegd worden.

Uitval afvalwaterzuiveringsinstallaties

Een afvalwaterzuiveringsinstallatie kan uitvallen als gevolg van externe factoren, zoals een brand, illegale lozing of extreem weer. Ook slijtage van de installaties, (in combinatie met) een hoge belastinggraad en veroudering verhogen de kans op uitval. De financiële gevolgen van de uitval kunnen aanzienlijk zijn door claims van derden, boetes van gemeente/ EU, kosten lozingsheffing, milieuschade, extra transportkosten en eigen schade. Met assetmanagement en het traject 'Water van waarde – Betrouwbaar in de basis 2018-2020' werkt het waterschap aan het verlagen van dit risico.

Cybercriminaliteit en falende informatiesystemen

Het profiel van (cyber)dreigingen (zoals verstoring, manipulatie, spionage) verandert continue en dreigingen nemen toe in omvang. Door de toenemende afhankelijkheid van ICT kan de procesvoering bij zuiveren en peilbeheer gedurende korte of langere tijd stil komen te liggen. Met lozingen van vuil water, hoog water, overstrooming, onvoldoende stuurinformatie en maatschappelijke ontwrichting als mogelijke gevolgen. Bij een kwetsbaar gebied als bijvoorbeeld de stad Breda of industriegebied Moerdijk kan dit tot aanzienlijke kosten en commotie leiden. Door de implementatie van de BIO (Baseline Informatieveiligheid Overheid) en de aandacht voor informatieveiligheid in alle bedrijfsprocessen wordt er continue gewerkt aan beveiliging en wordt er regelmatig getoetst wat de status en effecten ervan zijn.

Illegale lozing

Illegale lozingen met onverwacht hoge concentraties giftige stoffen kunnen schade veroorzaken aan flora en fauna. Ook kan er schade ontstaan bij de zuiveringen door een verstoorde procesvoering (die niet direct tot uitval van de installatie leidt). De financiële gevolgen kunnen aanzienlijk zijn, indien deze niet te verhalen zijn op een veroorzaker.

Overige geïdentificeerde risico

Slibverwerking Noord-Brabant NV.

SNB is voor de activiteiten ten behoeve van haar aandeelhouders vrijgesteld van vennootschapsbelasting (Vpb) en BTW. De huidige afspraken inzake de BTW-vrijstelling zijn echter door de belastingdienst per 1 januari 2021 opgezegd. SNB is in overleg met de Belastingdienst over de wijze waarop vanaf 2021 met de BTW omgegaan dient te worden en beraadt zich op alternatieven. In de begroting 2022 is aangenomen dat de BTW-vrijstelling ook voor 2022 en volgende jaren toegepast kan blijven worden.

De explosieve stijging van de energieprijzen zal ook effect hebben op de aandeelhouderskosten van 2022. De SNB zal nog scherper sturen op energieverbruik. Ook zal gekeken worden of energie-efficiency investeringen die nog in de planning staan te vervroegen, als dat leveringstechnisch mogelijk is.

1.11 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van het waterschap is het vermogen om onvoorziene financiële tegenslagen op te vangen, rekening houdend met de risico's die het waterschap loopt. Waterschap Brabantse Delta beoordeelt ieder jaar opnieuw de kansen en de gevolgen van de belangrijkste risico's en vergelijkt de risico's met de norm voor het weerstandsvermogen. Het is van belang hier te benoemen dat het gaat om de restrisico's na het treffen van beheersmaatregelen. Alles wat is afgedekt door beheersmaatregelen (zoals verzekeringen) vormt geen (rest)risico meer. Op deze manier houdt het waterschap zicht op de benodigde weerstandscapaciteit en voldoet het aan de verplichting uit de Waterschapswet. De Waterschapswet verlangt namelijk van waterschappen dat zij inzicht hebben in hun risico's en de financiële middelen om deze risico's af te kunnen dekken.

Waterschap Brabantse Delta is continue in ontwikkeling evenals haar omgeving. Zowel bestuurlijk als ambtelijk wordt grote waarde gehecht aan een goede invulling van risicomanagement. Er gebeurt al veel op dit terrein: in projecten, in processen, bij de toepassing van asset management en bij de jaarlijkse risicoanalyse ten behoeve van de beoordeling van het weerstandsvermogen.

In 2021 heeft een risicoanalyse (inventarisatie en kwantificeren van de risico's) plaatsgevonden om te beoordelen of de omvang van reserves voldoende is. Uit het rapport is gebleken dat het weerstandsvermogen in 2022 'ruim voldoende' is.

Algemene reserves/calamiteitenreserves

Het waterschap hanteert per taak een algemene/calamiteitenreserve. De norm voor het weerstandsvermogen (1,2 x omvang bekende risico's) is steeds beschikbaar als algemene bufferruimte voor calamiteiten/risico's. De norm voor de algemene reserve/calamiteitenreserve is als volgt:

Risico's x factor 1,2 x € 1.000 per 1 januari	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Algemene en calamiteiten-reserve watersysteembeheer	2.622	2.695	2.792	2.831	2.910	2.950	3.113	3.146	3.269	3.452
Algemene en calamiteiten-reserve zuiveringsbeheer	3.596	3.545	3.595	3.575	3.634	3.654	3.665	3.709	3.757	3.710

Het verloop van de weerstandscapaciteit in 2022 is als volgt:

Verloop weerstandscapaciteit 2022 (bedragen x € 1.000)	Geactualiseerd 1-1-2022	31-12-2022
Algemene/calamiteitenreserve Watersysteembeheer	1.978	2.051
Algemene/calamiteitenreserve Zuiveringsbeheer	2.952	2.900
Algemene reserve/wachtgeld Watersysteembeheer	644	644
Algemene reserve/wachtgeld Zuiveringsbeheer	644	644
Totaal algemene/calamiteitenreserve	6.218	6.240
Egalisatiereserve Watersysteembeheer	3.262	1.775
Egalisatiereserve Zuiveringsbeheer	1.085	282
Totaal egalisatiereserve	4.346	2.057
Bestemmingsreserve DFB Watersysteembeheer	4.638	4.359
Bestemmingsreserve DFB Zuiveringsbeheer	343	866
Totaal bestemmingsreserve	4.981	5.225
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	15.545	13.522

De risico's zijn uitgesplitst naar Watersysteembeheer en Zuiveringsbeheer omdat de kosten grotendeels direct samenhangen met de taken en ook de reserves aan de taken gekoppeld zijn.

De egalisatiereserve Zuiveringsbeheer staat door de toegenomen lasten van energie en chemicaliën zwaar onder druk. Om deze reden wordt € 3,5 miljoen van de bestemmingsreserve duurzaam financieel beleid (DFB) zuiveringsbeheer overgeheveld naar de tariefegalisatiereserve zuiveringsbeheer. Hiermee wordt het verwachte tekort in de tariefegalisatiereserve per 1-1-2022 opgevangen en wordt voorkomen dat er extra belastingen geheven moeten worden om het verwachte tekort te dekken.

Het weerstandsvermogen per 31 december bedraagt:

Watersysteembeheer (bedragen x € 1.000)	Begroting 2021	Begroting 2022
Weerstandscapaciteit	6.297	8.829
Risico omvang	1.871	2.246
Weerstandsvermogen	3,3	3,9

Zuiveringsbeheer (bedragen x € 1.000)	Begroting 2021	Begroting 2022
Weerstandscapaciteit	8.019	4.692
Risico omvang	3.118	2.954
Weerstandsvermogen	2,6	1,6

Het weerstandsvermogen is beoordeeld op basis van het beoordelingsmodel van de Universiteit Twente. Een weerstandsvermogen tussen 1 en 1,4 wordt als ruim voldoende beschouwd en een weerstandsvermogen boven de 2 als uitstekend.

1.12 Financiering

Algemeen

Met financiering wordt bedoeld het uitzetten en/of het aantrekken van gelden. In de wet FIDO (Wet Financiering Decentrale Overheden) zijn de kaders gesteld waaraan het treasurybeleid moet voldoen. Het accent ligt daarbij op het onberispelijk en behoedzaam uitvoeren van het financieringsbeleid, het inzetten van de beschikbare instrumenten ten behoeve van het publieke belang en een voorzichtige toepassing van beleggingsinstrumenten en afgeleide financiële instrumenten. In verband met de vereisten van de Wet FIDO zijn er twee instrumenten op het gebied van treasury: het treasurystatuut en de jaarlijks financieringsparagraaf in de begroting en jaarrekening. Het treasurystatuut bevat het beleidskader waarbinnen de treasuryfunctie rechtmatig kan worden uitgevoerd. De treasuryfunctie omvat het beheren van de financiële vermogenswaarden, de financiële positie en de hieraan verbonden risico's en het afleggen van transparante verantwoording hierover. Het treasurystatuut is in 2021 geëvalueerd. Uit deze evaluatie zijn een paar inhoudelijke wijzigingen naar voren gekomen. Het algemeen bestuur heeft ingestemd met het aangepaste treasurystatuut.

Rentevisie en financieringsbehoefte

Om investeringen te kunnen financieren trekt het waterschap geld aan op de geld- en kapitaalmarkt. Het is van groot belang de ontwikkelingen te volgen en alert te reageren daar waar nodig. De rente op de leningen werkt door in de kapitaallasten.

De keuze voor de wijze van financiering (kort of lang geld, fixe of lineair) wordt bepaald op basis van de verwachte rente per type en looptijd lening en de huidige leningenportefeuille. Hierbij wordt gestreefd naar een optimum tussen lage lasten, vervalkalender (gelijke spreiding en hoogte aflossingen) en afstemming op de meerjarige financieringsbehoefte.

Het waterschap heeft voor de inschatting van de rente contact gezocht met andere waterschappen, de Nederlandse Waterschapsbank, en gebruik gemaakt van rentevisies van financiële instellingen. In de Begroting 2022 is voor nieuwe leningen een rentepercentage opgenomen van 0,75%. De verwachte financieringsbehoefte voor 2022 bedraagt € 44 miljoen.

Kasgeldlimiet ter beperking van het renterisico op korte financiering (< 1 jaar)

Het aantrekken van kort geld geschiedt in de vorm van rekeningcourant krediet en eventuele kasgeldleningen. De kasgeldlimiet is de grens waarbinnen decentrale overheden hun activiteiten met kortlopende middelen mogen financieren in 1 jaar. Elk kalenderkwartaal wordt het gemiddelde van de kortlopende middelen getoetst aan de kasgeldlimiet. Voor waterschappen is de wettelijk vastgestelde limiet bepaald op 23% van het begrotingstotaal. Voor 2022 bedraagt de kasgeldlimiet voor het waterschap € 39,58 miljoen (23% van € 172,1 miljoen).

Renterisiconorm ter beperking van het renterisico op lange financiering (> 1 jaar)

Het bedrag aan aflossingen en het bedrag van leningen dat in aanmerking komt voor renteherziening mag in het betreffende jaar de renterisiconorm niet overschrijden. Voor waterschappen is in de wettelijke norm bepaald dat 30% van het begrotingstotaal opnieuw afgesloten mag worden. Voor 2022 bedraagt de renterisiconorm voor het waterschap € 51,62 miljoen (30% van € 172,1 miljoen). Voor 2022 blijft het bedrag aan aflossingen en het bedrag dat in aanmerking komt voor renteherziening (€ 18,5 miljoen) ruimschoots onder de norm.

1.13 EMU-saldo

Binnen de Europese Unie zijn het EMU-saldo en de EMU-schuld de belangrijkste indicatoren voor de gezondheid van de overheidsfinanciën. EU-lidstaten mogen een begrotingstekort van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP) hebben en een maximale overheidsschuld van 60% BBP.

Op 23 mei 2018 hebben de Unie van Waterschappen, het Interprovinciaal Overleg en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten met het kabinet afspraken gemaakt over de ruimte voor de decentrale overheden in het Nederlandse EMU-saldo in de periode 2019 tot en met 2022. Deze ruimte bedraagt 0,4% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) en is als volgt onderverdeeld: 0,27% gemeenten, 0,08% provincies en 0,05% waterschappen. Een referentiewaarde is geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat een waterschap in de gezamenlijke ruimte voor de decentrale overheden heeft.

Het begrote EMU-saldo 2022 is als volgt berekend:

Berekening EMU saldo vanuit exploitatiesaldo (bedragen x € 1.000)		2022
	Exploitatiesaldo Begroting 2022	-2.024
	<i>Invloed investeringen (Staat van Activa / IP):</i>	
-/-	Bruto Investeringsuitgaven MVA en IMVA	-84.224
+	Investeringssubsidies MVA en IMVA	15.054
+	Afschrijvingen	42.578
	<i>Invloed voorzieningen (Staat van Reserves en Voorzieningen):</i>	
+	Toevoegingen ten laste van exploitatie	73
-/-	Onttrekkingen ten laste van exploitatie	-96
-/-	Betalingen rechtstreeks uit voorzieningen	-62
	EMU saldo Begroting 2022 Waterschap Brabantse Delta	-28.702
	EMU saldo Waterschapshuis (4,5% van € 201.000)	9
	EMU saldo Aquon (11% van € -14.800.000)	-1.578
	EMU saldo BWB (27% van € 311.000)	85
	EMU saldo WBD inclusief verbonden partijen	-30.186
	EMU referentiewaarde 2022 WBD	-20.900
	Verschil (+ is positief, -/- is negatief)	-9.286

1.14 Bijlagen

Uitvoeringsinformatie

In de bijlagen I tot en met V is de volgende uitvoeringsinformatie opgenomen:

- De staat van reserves en voorzieningen (bijlage I);
- De BBP-productenlijsten met de raming van de netto-kosten naar beleids- en beheerproducten en de toerekening van de netto-kosten aan de taken (bijlage II);
- De gecompriëerde staat van activa (bijlage III);
- De gecompriëerde staat van geldleningen (bijlage IV);
- Principes waarmee de kosten en opbrengsten aan de beheerproducten zijn toegerekend (bijlage V).

Begroting 2022 Gemeenschappelijke regeling Muskusrattenbestrijding Noord-Brabant

Het waterschap Brabantse Delta is uitvoerder van de gemeenschappelijke regeling muskusratten-bestrijding Noord-Brabant. In de regeling is bepaald dat de benodigde posten voor de lasten en baten worden opgenomen in de begroting van waterschap Brabantse Delta.

De netto kosten zijn voor 2022 geraamd op € 2.671.500. Dit resulteert in een bijdrage van € 890.500 per waterschap. Daarbij is rekening gehouden met de inzet van de bestemmingsreserve en voorziening zoals toegelicht in § 1.6 Ontwikkeling van de overige reserves en voorzieningen. Door de besturen van de waterschappen Aa en Maas en De Dommel is ingestemd met de Begroting 2022. Voor de volledige begroting van de gemeenschappelijke regeling wordt verwezen naar bijlage VII.

2. Programmaplannen

2.1 Totaal netto lasten en dekkingsmiddelen per programma

Het verwachte bedrijfsresultaat van de voorliggende Begroting 2022 is € 2.024.000 negatief. Voor de dekking van het bedrijfsresultaat 2022 zie § 1.4.1 Bedrijfsresultaat exploitatie 2022. De netto lasten per programma zijn de te dekken lasten, oftewel de bruto lasten van het programma, verminderd met de overige opbrengsten, niet zijnde belastingopbrengsten.

Netto lasten per programma en dekkingsmiddelen (alle bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Vershil
Netto lasten				
Programma Waterketen	69.091	69.945	73.793	+3.848
Programma Watersystemen	51.005	53.228	55.010	+1.782
Programma Waterveiligheid	20.258	21.618	22.600	+982
Totaal netto lasten	140.354	144.791	151.403	+6.612
Opbrengst waterschapsbelastingen				
Omslag watersysteem gebouwd	-40.209	-41.017	-42.935	-1.918
Omslag watersysteem ongebouwd	-5.948	-6.257	-6.530	-274
Omslag watersysteem wegen	-1.922	-2.003	-2.116	-112
Omslag watersysteem ingezetenen	-20.160	-21.179	-22.169	-990
Omslag watersysteem natuurterrein	-145	-141	-148	-7
Omslag verontreinigingsheffing	-343	-381	-377	+4
Omslag ws voorgaande jaren	-447			
Zuiveringsheffing bedrijven	-20.226	-21.648	-23.142	-1.493
Zuiveringsheffing huishoudens	-45.999	-47.669	-50.319	-2.650
Omslag zuivering voorgaande jaren	-310			
Totaal waterschapsbelastingen	-135.709	-140.296	-147.736	-7.440
Bijdrage provincie	-1.470	-1.614	-1.643	-29
Totaal dekking	-137.179	-141.910	-149.379	-7.469
Resultaat	+3.175	+2.881	+2.024	-857

(+ = nadelig / - = voordelig)

PROGRAMMAPLANNEN 2022

[↗ Ga naar inhoudsopgave ↗](#)

VANUIT DE ONTWIKKELINGEN RONDOM PROGRAMMATISCH WERKEN IN BUITEN GEWOON DOEN EN DE VISIE OP RISICOMANAGEMENT IS EEN SPOOR GESTART VOOR DE VERBETERING VAN DE PLANNING EN CONTROL CYCLUS. EEN BELANGRIJKE STAP HIERIN IS HET VERHOGEN VAN DE KWALITEIT EN LEESBAARHEID VAN DE PROGRAMMAPLANNEN VOOR DE KADERNOTA 2022-2031 EN DE BEGROTING 2022.

DAAROM HEBBEN DE PROGRAMMAPLANNEN EEN NIEUWE VORM GEKREGEN OM NOG BETER TE LATEN ZIEN WAT DE KOMENDE JAREN OP HOOFDLIJNEN WORDT UITGEVOERD. ZE ZIJN INTEGRAAL OPGESTELD, IN LIJN MET DE DOELEN UIT HET WATERBEHEERPROGRAMMA EN LATEN NU OOK ZIEN WAT DE (MIDDEL)LANGE TERMIJN DOELEN ZIJN.

KOSTEN ONTWIKKELPROGRAMMA'S

Voor de ontwikkelprogramma's zijn de kosten niet afzonderlijk in beeld gebracht. De activiteiten in deze programma's dragen altijd bij aan de drie waterprogramma's. De kosten voor deze activiteiten maken zodoende integraal onderdeel uit van de waterprogramma's. Een uitzondering hierop zijn de investeringen op bedrijfsvoering. Deze zijn gezien het geringe bedrag niet verder uitgesplitst naar de ontwikkelprogramma's. In paragraaf 1.4.2 'Investerings 2022' worden deze investeringen verder toegelicht.

**De 193 lidstaten van de Verenigde Naties (VN) hebben een ontwikkelingsagenda voor 2015 – 2030 vastgesteld. De agenda bestaat uit 17 duurzame doelen. Deze Sustainable Development Goals (SDG's) gelden in alle landen en voor alle mensen. De 17 wereldoelen worden aangeduid met 'tegeltjes' die opgenomen zijn in de programmaplannen en staan vermeld en toegelicht op: <https://www.sdg nederland.nl/sdgs/> en <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/ontwikkelingssamenwerking/internationale-afspraken-ontwikkelingssamenwerking/global-goals-wereldoelen-voor-duurzame-ontwikkeling>*

ZELFDE OPBOUW

De programma's zijn onderverdeeld in drie waterprogramma's (Watersystemen, Waterveiligheid en Waterketen) en vier ontwikkelprogramma's (Samen Werken, Digitaal Transformeren, Klimaat & Duurzaamheid en Veerkrachtig Organiseren). Elk programma heeft een programmaplan met dezelfde opbouw.

HOE ZIET DE OPBOUW ERUIT?

Op het eerste blad wordt het doel van het programma uitgelegd, wat het waterschap daarvoor doet (ons werk) en hoeveel dat kost (netto kosten en investeringen). Ook zijn de belangrijkste indicatoren voor het programma weergegeven en kort toegelicht. Tot slot is aangegeven aan welke duurzame ontwikkeldoelen* het programma bijdraagt.

Het vervolgblad begint met nieuwe inzichten die het programma raken en daaruit volgende speerpunten. Daaronder staan de concrete resultaten vermeld die het waterschap uitvoert om de doelen te realiseren. Hierin is aangegeven wat het einddoel is en in welk jaar dat gerealiseerd moet zijn (laatste 2 kolommen) en wat er komend jaar, 2022, wordt gedaan om het einddoel te behalen. Tot slot is rechts van de resultatentabel ruimte die vrij in te vullen is voor de programma's.

PROGRAMMA WATERVEILIGHEID

DOEL

BESCHERMEN VAN ONS WERKGEBIED TEGEN OVERSTROMING. ZO KAN IEDEREEN RONDOM WATER VEILIG WONEN, WERKEN EN GENIETEN. DE PRINCIPES VAN MEERLAAGSVEILIGHEID (STERKE KERINGEN, RUIMTELIJKE INRICHTING MINDER KWETSBAAR MAKEN, EN CRISISBEHEERSING) ZIJN HIERBIJ DE BASIS.

BIJDRAGE DUURZAME DOELEN

Aan welke wereldwijde duurzaamheidsdoelen van de Verenigde Naties draagt dit programma bij?

ONS WERK

- Beoordelen van onze dijken. En versterken als deze (nog) niet voldoen aan de landelijke en provinciale normen;
- Uitvoeren van de zorgplicht, zoals het onderhouden van dijken en sluisen;
- Samenwerken met de omgeving, gebiedspartners en het Hoogwaterbeschermingsprogramma;
- Slim en doelmatig versterken, voorbereid op klimaatverandering;
- Toepassen van assetmanagement, waarin de prestaties, risico's en kosten worden afgewogen.

WAT KOST HET?

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Kosten	22.600	24.029	24.348	25.136	25.100	24.259	24.313	24.605	25.076	25.412
Netto investeringen*	23.862	36.725	15.562	10.400	11.500	11.100	11.100	11.100	11.100	11.100

* In 2022 bedragen de bruto investeringen € 26.765 (derden dragen € 2.904 bij aan de uit te voeren projecten).

Toelichting: Het programma Waterveiligheid bevat de investeringsvolumes voor reguliere waterveiligheidsprojecten, project regionale keringen en de HWBP bijdragen. De uitgaven voor regionale keringen vallen in de jaren 2022 t/m 2024 met een uitschieter in 2023. In 2025 is de investering waterveiligheid lager omdat regionale keringen zijn afgelopen, terwijl de HWBP solidariteitsbijdrage in dat jaar lager wordt ingeschat dan in de jaren erna.

132 km primaire keringen

186 km regionale keringen

63 km compartimenterings keringen

129 waterkerende kunstwerken

BELANGRIJKSTE INDICATOREN

TOELICHTING INDICATOREN

In 2050 moeten alle primaire keringen voldoen aan de landelijke normen. Op 1 juli 2021 voldeed 19 km primaire keringen aan de norm. Uiterlijk 2025 wordt het project Verbeteren Regionale Keringen opgeleverd. In 2030 voldoen alle regionale keringen aan de norm. Op 1 juli 2021 voldeed 122 km regionale keringen aan de norm.

PROGRAMMAPLANNEN 2022

PROGRAMMA WATERVEILIGHEID

NIEUWE INZICHTEN EN SPEERPUNTEN

- De systematiek van periodieke toetsingen en beoordelingen brengt de opgave van het waterschap voor de primaire en regionale keringen steeds duidelijker in beeld: we versterken wat niet aan de nieuwe norm voldoet, we monitoren wat nog niet versterkt is en we richten de organisatie daarvoor in.
- De versterkingsopgave opgave is fors. Voor het versterken van de primaire waterkeringen wordt de landelijke prioritering in het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) gevolgd.
- Monitoring van de veiligheid wordt een standaard werkwijze: tot aan de toekomstige versterking wordt de situatie gemonitord.
- Voor het beheersen van potentiële risico's worden, mede naar aanleiding van de hoogwatersituatie in juli 2021, beheermaatregelen vastgelegd in een geactualiseerd calamiteitenplan. Dit zal ook geoefend worden.

AANDACHTSPUNTEN EN AMBITIE

- Doordat er geen direct gevaar dreigt, is het gevoel voor urgentie voor waterveiligheid een blijvend aandachtspunt.
- De nieuwe wettelijke veiligheidsnorm zorgt voor een basisveiligheid voor iedereen. De aangescherpte normering zorgt voor een uitdagende opgave. Veel kilometers dijk voldoen niet aan de norm en de verwachting is dat er nog meer niet voldoet. De hoeveelheid expertise en de capaciteit om dit te realiseren is momenteel ontoereikend.
- De gevolgen van de regenval in het stroomgebied van de Maas in juli 2021, en de daardoor veroorzaakte hoogwatersituatie, beïnvloeden ook het risicobewustzijn in ons beheergebied. De evaluatie van deze gebeurtenis zal leiden tot acties.
- Recente ontwikkelingen, waaronder bovenstaande punten, vragen om een duidelijke grondhouding en ambitie vanuit het waterschap. Om die reden wordt een Visie Waterveiligheid opgesteld.

PROGRAMMAPLANNEN 2022

PROGRAMMA WATERVEILIGHEID

RESULTATEN

	2022	Einddoel	Jaar
Assetmanagement			
Assetmanagement is doorontwikkeld tot certificeerbaar niveau conform NEN ISO 55000	PvA opgesteld	certificeerbaar	2024
Sterke waterkeringen			
Primaire keringen: (deel)trajecten Willemstad-Noordschans zijn in uitvoering (status)	voorbereiding	uitvoering	2028
Primaire keringen: versterking Standhazensedijk is in uitvoering (status)	voorbereiding	uitvoering	2024
Primaire keringen: (deel)trajecten Moerdijk-Drimmelen is in uitvoering (status)	voorbereiding	uitvoering	2031
Primaire keringen: doorlopen trajectaanpak voor het GEA-WAD (status)	doorlopen	doorlopen	2022
Regionale keringen: project Verbeteren regionale keringen is afgerond (in %)	40%	100%	2025
Monitoring en beheer			
Alle primaire keringen zijn beoordeeld op overstromingskans conform de landelijke systematiek (LBO-1) (in %)	100%	100%	2023
Keringen die nog niet worden versterkt, worden gemonitord (status)	loopt	ingeregeld	2024
Geen beweiding meer door groot vee op de kering (0% keringen met groot vee beweiding)	0-meting	0%	2023
Muskuratten zijn teruggedrongen naar de landsgrenzen (status)	start	teruggedrongen	2035
Ruimtelijke inrichting minder kwetsbaar			
Besloten in hoe de compartimentskeringen bijdragen aan het verminderen van risico's (status)	-	besluit	2027
Risicobeheersing Waterveiligheid / Crisisbeheersing			
Alle medewerkers kennen het handelingsperspectief bij overstromingen en dragen deze uit (% medewerkers wat het behandelingsperspectief kent)	0-meting	100%	2023
Het waterschap kan real-time een inschatting geven van de overstromingskansen en -gevolgen (d.m.v. actuele scenario's) (status)	-	ingeregeld	2027
Systeemoefening op overstroming met alle partners is uitgevoerd (status)	-	uitgevoerd	2025
Alle leerpunten uit de systeemoefening zijn opgelost (in %)	-	100%	2027

PROGRAMMA WATERSYSTEMEN

DOEL

HET WATERSCHAP INVESTEERT MET GEBIEDSPARTNERS EN WATER- EN BODEMGEBRUIKERS IN KLIMAAT-BESTENDIGE LANDSCHAPPEN. DAARBIJ LATEN WE NATUURLIJKE PROCESSEN ZOVEEL MOGELIJK HET WERK DOEN. ZO ZORGEN WE VOOR GEZOND, VOLDOENDE EN BEVAARBAAR WATER ALS LEVENSADER VOOR BIODIVERSITEIT EN EEN AANTREKKELIJKE LEEFOMGEVING. IN ZOWEL DROGE, NORMALE EN NATTE SITUATIES.

11073 km watergang in beheer (cat. a en b)

42 stuwen

223 gemalen

77 km vaarwegen

254 km ecologische verbindingzones in beheer en onderhoud

BIJDRAGE DUURZAME DOELEN

Aan welke wereldwijde duurzaamheidsdoelen van de Verenigde Naties draagt dit programma bij?

ONS WERK

Samen met de omgeving voldoen aan vastgestelde doelen, normen en wettelijke verplichtingen door:

- Monitoren, onderhouden, bedienen en inrichten van het watersysteem;
- Beheren en reguleren van activiteiten in het watersysteem;
- Stimuleren en versterken van water-gerelateerde initiatieven van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

WAT KOST HET?

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Kosten	55.010	57.015	58.123	58.811	61.071	63.067	64.246	64.878	66.522	67.149
Netto investeringen*	15.029	13.075	13.600	13.275	11.476	11.350	11.350	11.350	11.350	11.350

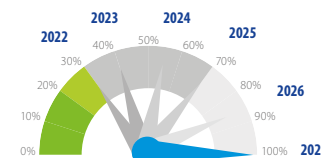
* In 2022 bedragen de bruto investeringen € 26.917 (derden dragen € 11.889 bij aan de uit te voeren projecten).

Toelichting: Het programma inhaalslag vaarwegen loopt tot in 2026, hierdoor zijn de investeringen in de eerste jaren hoger. Ook is het investeringsvolume in 2022 hoger doordat 3,3 mln is doorgeschoven vanuit voorgaande jaren o.a. uit project Aanpassen watersysteem bij Waalwijk.

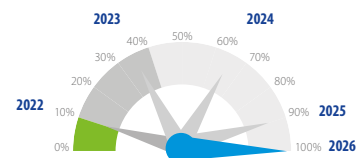
BELANGRIJKSTE INDICATOREN

TOELICHTING INDICATOREN

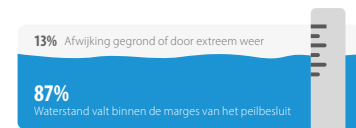
In 2027 dient het waterschap het gehele KRW maatregelenpakket benoemd in het waterbeheerprogramma uitgevoerd te hebben. Dit is een resultaatverplichting. Ook voldoen de belangrijkste vaarwegen door de 'inhaalslag Baggeren' in 2027 aan de normen voor vaarwegdiepte. Het waterschap streeft ernaar 87% van de tijd te voldoen aan de marges van het peilbesluit. De enige twee redenen die afwijking rechtvaardigen zijn extreem weer en gegronde afwijking. Tot slot wordt inzicht gegeven in de gemiddelde grondwaterstand in het peil gereguleerde (polder) en vrij afwaterende gebied vanaf 2020. Het streven is dit op gemiddeld niveau te houden. Neerslag heeft de meeste invloed op de grondwaterstanden. Bekijk daarvoor de grafiek in het wekelijkse digitale waterbericht van de Centrale Regiekamer. [Klik hier om een abonnement aan te vragen.](#)

Realisatiegraad KRW maatregelenpakket

Realisatiegraad belangrijkste vaarwegen die voldoen aan de normen voor vaarwegdiepte

Voldoen aan marges van peilbesluiten

PROGRAMMAPLANNEN 2022

PROGRAMMA WATERSYSTEMEN

NIEUWE INZICHTEN EN SPEERPUNTEN

In 2021 zijn nieuwe samenwerkingsafspraken gemaakt die in de komende jaren uitgevoerd worden, zoals de Koepelovereenkomst Groenblauw en de Maatwerkovereenkomst. Dit geldt ook voor gemaakte vervolgsafspraken van het Bestuursconvenant Grondwater, het Deltaprogramma (zoetwater/hoge zandgronden, ruimtelijke adaptatie en Zuidwestelijke Delta) en de Delta-aanpak Waterkwaliteit.

De verwachting is dat door de klimaatverandering het weer onvoorspelbaarder wordt. Dit vraagt van het waterschap en de omgeving dat zij snel kunnen inspelen op verandering.

De waterkwaliteit waarborgen blijkt een steeds grotere uitdaging. Er zijn veel factoren die een negatief effect hebben op de waterkwaliteit, zoals klimaatverandering, uitspoeling van stikstof en fosfaat, flora en fauna die overlast bezorgd, bacteriën als blauwalg en botulisme en vervuiling van het water met medicijnresten, microplastics en 'nieuwe' vervuilende stoffen als PFAS. Op de onbekendere terreinen als (potentieel) zeer zorgwekkende stoffen en het vasthouden van broeikasgassen wordt een kennisagenda ontwikkeld en uitgevoerd.

De samenwerking met Vlaanderen wordt versterkt, onder andere door gezamenlijke Europese projecten (zoals PROWATER en RECUPA).

Bouwen met natuur is een concept waarbij de natuur wordt ingezet om het watersysteem op een natuurlijke wijze te herinrichten. De waarde hiervan wordt steeds meer gezien en in beleid verankerd.

PROGRAMMAPLANNEN 2022

[➤ Ga naar inhoudsopgave ➤](#)

PROGRAMMA WATERSYSTEMEN

RESULTATEN

ALGEMEEN	2022	Einddoel	Jaar
De watersystemen blijven aan de norm voldoen door risicogestuurd beheer en onderhoud (assetmanagement)* (in %)	100%	100%	continu
Onderhoud watersysteem wordt uitgevoerd conform AOWW 2020-2030 (% gewerkt conform AOWW)	100%	100%	continu
Kennisagenda uitgevoerd, inclusief onderzoek naar broeikasgassen en periodieke update watersysteemanalyses (aantal onderzoeken uitgevoerd)	2	20	2027
GEZOND WATER			
Natuurlijk water			
Realisatie KRW-maatregelpakket* (% gerealiseerd)	30%	100%	2027
KRW waterlichamen met herziene peilafweging (waterlichamen Ligne, Gat van den Ham, Bavelse Leij en Markiezaatsmeer) (aantal herzien)	0	4	2027
Onderzoeken of kwaliteitsbaggeren (voedselrijke sliblaag verwijderen) kan leiden tot verbeterde waterkwaliteit (waterlichamen Gat van den Ham, Rietkreek-Langewater, Oude Maasje en Binnenschelde) (aantal onderzoeken uitgevoerd)	0	4	2027
Strategie en uitvoeringsagenda opgesteld voor vergroten waterbewustzijn en handelingsperspectief (2022) en uitvoeringsagenda uitgevoerd (2027 - voortgang in %)	opgesteld	100%	2027
Alle vergunningen die de waterkwaliteit (blijvend) verslechteren worden geweigerd (% hieraan voldaan)	100%	100%	continu
Schoon water			
Onderzoek uitgevoerd naar doelmatige, aanvullende maatregelen voor het verbeteren van de effluentkwaliteit (RZWI's Halsteren, Rijen en Baarle-Nassau) (aantal onderzoeken uitgevoerd)	0	3	2027
Het waterschap monitort de voortgang van de genomen bovenwettelijke maatregelen conform Deltaplan Agrarisch Waterbeheer in het beheergebied (voortgang in % van het beheergebied)	10%	80%	2027
Onderzoek uitgevoerd met ketenpartners naar voorkomen, verspreiding van en behandelingsperspectief bij microplastics, medicijnresten en nieuwe stoffen (aantal onderzoeken uitgevoerd)	0	1	2027
Het waterschap zorgt jaarlijks voor betrouwbare, actuele waterkwaliteitsmetingen conform de landelijke voorschriften en regelgeving (% hieraan voldaan)	100%	100%	continu
Adviseren van gemeenten bij rioolverstoringen die een probleem vormen (in ieder geval bij de stroomgebieden Bavelse Leij, Zoom-Bleekloop en Donge) (aantal uitgebrachte adviezen)	0	3	2027
Aantrekkelijk water			
Officiële zwemwateren hebben altijd minstens de kwaliteitsklasse 'aanvaardbaar' (aantal wat hieraan voldoet)	18	18	continu
Van iedere bekende blauwalgoverlastlocatie (0-meting hiervan in 2022) is onderzocht wat oorzaken en mogelijke gebiedsspecifieke oplossingen zijn (aantal onderzocht)	0-meting	volgt uit 0-meting	2027
De blauwalgoverlast is afgenomen ten opzichte van het jaar 2022 (aantal locaties overlast afgenomen)	n.v.t.	volgt uit onderzoek	jaarlijks meer afgenomen
Beleid voor recreëren in niet-aangewezen zwemwateren is samen met medeoverheden en belanghebbenden ontwikkeld en vastgesteld (status)	n.v.t.	vastgesteld	2027

*In de bijlage VIII 'Nadere uitwerking maatregelen Watersystemen' is een nadere uitwerking van de maatregelen te vinden.

PROGRAMMA WATERSYSTEMEN

VOLDOENDE WATER	2022	Einddoel	Jaar
GGOR en verdrogingsbestrijding			
Maatregelen genomen voor hydrologisch herstel N2000, Natte Natuurparels en overige verdroogde natuurgebieden* (in ha waar maatregelen zijn genomen)	15%	3940	2027
Streefpeilplannen zijn opgesteld voor ieder vrijafwaterend gebied, gecommuniceerd en goed vindbaar / raadpleegbaar (% van het vrijafwaterend oppervlak wat voldoet)	5%	100%	2027
Knelpunten landelijk gebied uit de NBW/GGOR-toetsing 2019 zijn aangepakt in de 3 prioritare gebieden waar een gebiedsgerichte aanpak wordt doorlopen (aantal knelpunten aangepakt)	0	24	2027
Van tenminste 1 stroomgebied uit de prioritare gebieden is een grens-ontkennende stroomgebiedbenadering uitgewerkt met Vlaamse partners, voor een samenhangende aanpak van voldoende en gezond water (aantal uitgewerkt)	0	1	2027
Aanpak wateroverlast			
Aandachtspunten uit NBW toetsing 2019 aangepakt* (aantal aangepakt)	0	110	2027
Zoet water in de Zuid Westelijke Delta			
De maatregelen afgesproken in de Bestuursovereenkomst zoet water Zuid Westelijke Delta zijn uitgevoerd* (aantal maatregelen uitgevoerd)	0	11 + PM	2027
Voor het peilbesluitplichtige areaal is er een actueel peilbesluit (% van het areaal wat voldoet)	80%	80%	continu
Deltaplan Hoge Zandgronden			
In de prioritare gebieden Zundert en ABG-gebied (Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Gilze en Rijen) is een gebiedsgerichte aanpak uitgevoerd of in uitvoering (aantal in uitvoering)	0	2	2027
Maatregelen om het watersysteem aan te passen aan de nieuwe omstandigheden en de grondwatervoorraad op een efficiënte manier te beheren zijn uitgevoerd (in omvang geïnvesteerde €)	€ -	8,25 miljoen	2027
Maatregelen voor aanpassing van het huidige gebruik om minder kwetsbaar te worden voor extreem weer zijn uitgevoerd (in omvang geïnvesteerde €)	€ -	2 miljoen	2027
Grondwater			
Er is een nieuw grondwaterbeleid gemaakt en geoperationaliseerd waardoor de aanvulling en het gebruik van grondwater weer in evenwicht is (status)	in voorbereiding	operationeel	2027
Ruimtelijke adaptie			
Er is een operationeel programma om burgers en ondernemers van informatie op maat te voorzien over de klimaatgevolgen in hun omgeving en de mogelijkheden die zij hebben om daar zelf iets aan te doen (status)	in voorbereiding	operationeel	2023
Met de gemeenten zijn een aantal knelpunten in stedelijk gebied aangepakt die ook leiden tot vermindering van hittestress (aantal aangepakt)	0	5	2027
De waterschapsverordening is bijgewerkt, zodat deze klimaatadaptie ondersteunt waar dat kan (status)	n.v.t.	bijgewerkt	2024
VAARWEGEN			
Vaststellen nieuw nautisch beleid (2022) en volledige implementatie (2024) (status)	vastgesteld	geïmplementeerd	2024
De belangrijkste trajecten voldoen aan de diepte conform vaarwegklassen en BRTN-diepten (in %)	10%	100%	2027
Het waterschap heeft het gegevensbeheer op orde (in %) om actuele risicoanalyse te maken	40%	100%	2025

*In de bijlage VIII 'Nadere uitwerking maatregelen Watersystemen' is een nadere uitwerking van de maatregelen te vinden.

De Natura 2000-opgaven worden door de provincie en Rijkswaterstaat geformuleerd.

Eventuele aanpassingen zijn op dit moment nog niet bekend, de opgave kan daarmee nog veranderen.

PROGRAMMA WATERKETEN

DOEL

DE WATERKETEN FLEXIBELER, DUURZAMER EN TOEKOMSTGERICHT MAKEN; HIERBIJ BLIJVEND ZORGEND VOOR EEN GOEDE WATERKWALITEIT. WE VOEREN DE KERNTAKEN EFFICIËNTER UIT, WERKEN INTENSIEVER SAMEN, ZIJN MEER OMGEVINGSWERKGERICHT, HALEN MEER WAARDE UIT DATA EN STELLEN HET BESTUUR BETER IN STAAT OP HOOFDLIJNEN TE STUREN.

BIJDRAGE DUURZAME DOELEN

Aan welke wereldwijde duurzaamheidsdoelen van de Verenigde Naties draagt dit programma bij?

ONS WERK

- Transporteren en zuiveren van afvalwater en het verwerken van slib volgens geldende normen en afspraken;
- Doorontwikkelen van assetmanagement;
- Vaststellen en implementeren van een lange termijn toekomstvisie waarbij innovaties echt een kans krijgen;
- Samenwerken met de omgeving, partners en overige programma's;
- Vooruitstrevend gebruik maken van data en technologie.

WAT KOST HET?

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Kosten	73.793	75.915	78.242	79.726	82.726	84.323	85.269	85.328	86.299	86.475
Netto investeringen*	28.000	28.000	28.000	28.000	21.500	21.500	21.500	21.500	21.500	21.500

* In 2022 bedragen de bruto investeringen € 28.262 (derden dragen € 262 bij aan de uit te voeren projecten).

Toelichting: Bij waterketen zijn de investeringen in de eerste jaren hoger door het extra toegekende volume om de assets op lange termijn te kunnen voldoen.

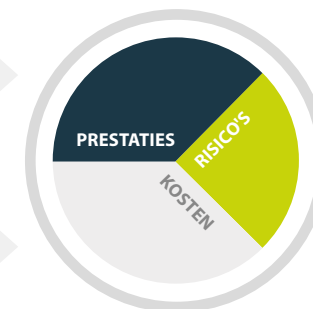
BELANGRIJKSTE INDICATOREN

In 2024 is assetmanagement doorontwikkeld tot certificeerbaar niveau conform NEN ISO 55000

Het aandeel (investerings) voorstellen met meer keuzes voor een innovatievere en duurzame invulling groeit

TOELICHTING INDICATOREN

Bestuur op basis van een value case (eerder) betrekken bij mogelijkheden. Mogelijkheden uitwerken tot voorstellen met inzicht in de balans tussen prestaties, risico's en kosten.

PROGRAMMA WATERKETEN

NIEUWE INZICHTEN EN SPEERPUNTEN

Er is een noodzaak tot het maken van scherpe keuzes.

In 2022 ligt de focus voor de waterketen op het verder werken aan de basis op orde (hiervoor is extra budget beschikbaar) en het doorontwikkelen van assetmanagement met als doel de bedrijfsvoering en de investeringsprojecten in control te hebben en te houden. Daarbij wordt vol ingezet op het implementeren van de aanbevelingen uit de rapportages REBEL en Rkc.

De strakke financiële kaders geven op korte termijn beperkt ruimte om mede invulling te geven aan ambities die onder andere met de programma's Digitale Transformatie en Klimaat en Duurzaamheid worden ontwikkeld.

De impact van de Green Deal (grondstofterugwinning, CO2 reductie en microverontreiniging) op de Waterketen wordt de komende jaren duidelijk.

DE WATERKETEN IS IN TRANSITIE

De waterketen taak is meer dan alleen het zuiveren en transporteren van afvalwater. Zaken zoals klimaat, duurzaamheid en samenwerking vragen steeds meer aandacht.

We moeten keuzes maken, want we kunnen niet alles tegelijk. Het is moeilijk om exact te voorspellen hoe de waterketen er over 30 jaar uitziet. Daarom werken we onder meer aan flexibiliteit en maken we ruimte voor vernieuwing.

Met dit programma zetten we de koers in om deze uitdagingen het hoofd te bieden en effectief en efficiënt aan de doelstellingen van het waterschap te werken.

PROGRAMMAPLANNEN 2022

[Ga naar inhoudsopgave](#)

PROGRAMMA WATERKETEN

RESULTATEN

RESULTAAT	2022	Einddoel	Jaar
Prestaties			
Voldoen aan lozingseisen	99%	99%	continu
Voldoen aan gemaakte afnameafspraken	99%	99%	continu
Realiseren stikstofverwijderingsrendement	77%	77%	continu
Realiseren fosfaatverwijderingsrendement	76%	76%	continu
Assetmanagement			
Assetmanagement is doorontwikkeld tot certificeerbaar niveau conform NEN ISO 55000 (status)	PvA opgesteld	certificeerbaar	2024
We beschikken over actuele, betrouwbare en complete assetinformatie (basis op orde), inclusief een koppeling met de financiële boekhouding, en zorgen er ook voor dat we dit op orde houden	50%	100%	2024
In 2022 zijn de bedrijfswaarden geëvalueerd en wordt een integraal afwegings/besluitvormingskader ontwikkeld (organisatiebreed) en toegepast op alle bestuursvoorstellen	100%	100%	2022
In 2022 is er een strategisch assetmanagementplan (SAMP) opgesteld	100%	100%	2022
Innovatie / vernieuwing			
We richten processen/werkwijze(n) in waarmee we borgen dat we continu en actueel inzicht en overzicht hebben in de risico's en kansen van de installaties	50%	100%	2024
We maken gerichte plannen waarbij we naast instandhouding ook tenminste mogelijke innovaties en herontwerp als alternatief meenemen. Max. 2 per jaar. Startpunt hierbij zijn de top 5 rwzi's uit het opgestelde tactisch ketenplan.	80%	100%	2023
Jaarlijks worden minimaal 2 kansrijke innovatievoorstellen voorgelegd aan het bestuur	100%	100%	continu
Samenwerken			
We gaan in gesprek met onze partners in de waterketen hoe we kunnen samenwerken teneinde gezamenlijke (maatschappelijke) doelen te bereiken en de infrastructuur optimaal te benutten en uitdagingen van de toekomst aan te gaan		100%	continu
Vanaf 2022 wordt mogelijke samenwerking meegenomen in alle bestuursvoorstellen inclusief koppelkansen met gemeenten	100%	100%	2022
Kennis ontwikkelen en samenwerken met kennisinstellingen en laboratoria?			

PROGRAMMA VEERKRACHTIG ORGANISEREN

DOEL

HET PROGRAMMA IS GERICHT OP EEN VEERKRACHTIGE ORGANISATIE WAARIN WE SLAGVAARDIG SAMENWERKEN MET ELKAAR EN MET ANDEREN. EN FLEXIBEL INSPELEN OP UITDAGINGEN IN ONZE OMGEVING. DE BASIS HIERVOOR WORDT GELEGD DOOR GERICHTER, SLIMMER EN FLEXIBELER AAN ONZE OPGAVEN TE WERKEN. BETROKKENHEID/BEVLOGENHEID VERSTERKEN DIT EFFECT.

BIJDRAGE DUURZAME DOELEN

Aan welke wereldwijde duurzaamheidsdoelen van de Verenigde Naties draagt dit programma bij?

ONS WERK

- Vergroten samenhang programma's –processen
- Herijken P&C cyclus
- Verduidelijken rollen in organisatie
- Professionaliseren opdrachtgeverschap
- Werken met architectuur
- Vergroten innovatief vermogen
- Veerkrachtig werken (werkomgeving, ICT middelen)

WAT KOST HET?

De activiteiten die in dit programma plaatsvinden zorgen voor een impuls voor de gewenste uitvoering van onze kerntaken die opgenomen zijn in de programma's Watersystemen, Waterveiligheid en Waterketen. De kosten van de activiteiten van dit programma maken integraal onderdeel uit van de geraamde kosten voor de drie bovengenoemde programma's.

Investerings die samenhangen met dit programma voor het inrichten van het plaats- en tijdonafhankelijk werken en het nieuwe huisvestingsconcept maken onderdeel uit van het totale netto investeringsbudget voor bedrijfsvoering van € 2,3 miljoen.

BELANGRIJKSTE INDICATOREN

MO scores (2019)	Bevlogen 7,5
	Slimmer 7,4
	Gerichter 7,1
	Flexibeler 7,0
	Betrokken 6,8

TOELICHTING INDICATOREN

De elementen worden tweejaarlijks gemeten in het Medewerkerstevredenheidsonderzoek (MO). Het MO van 2019 is de 0-meting. Gestreefd wordt naar een minimale score van **7** op deze onderdelen en alle scores zitten in de top-5 van de waterschapssector.

- Bevlogen en betrokken: de samenhang binnen de organisatie vergroten om slagvaardiger samen te werken.
- Slimmer: het innovatievermogen vergroten om ons werk steeds slimmer en beter uit te voeren.
- Gerichter: doorvertaling van strategische (programma) doelen naar activiteiten verbeteren, om gericht aan onze opgaven te werken.
- Flexibeler: een flexibel werkconcept creëren om effectief samen te werken.

PROGRAMMA VEERKRACHTIG ORGANISEREN

NIEUWE INZICHTEN EN SPEERPUNTEN

CORONA ●

De coronaperiode heeft veel impact op de organisatie. Enerzijds heeft het geleid tot vertraging in verschillende ontwikkelingen omdat het niet/beperkt mogelijk was om in groepen bij elkaar te komen. Aan de andere kant heeft de coronaperiode door het noodgedwongen thuiswerken een 'boost' gegeven aan het op afstand werken en de faciliteiten die daar voor nodig zijn. Het komend jaar ligt de focus op 'flexibel werken' en het nieuwe kantoorconcept.

PLAN INTERN KWALITEITSMANAGEMENT PROJECTEN (IKP) ●

Als onderdeel van het plan Intern Kwaliteitsmanagement Projecten (IKP) wordt het opdrachtgeverschap verder ontwikkeld. Dit is eind 2020 gestart met een kick-off van de professionalisering van opdrachtgever- en opdrachtnemerschap en loopt door tot in 2022. Met aandacht voor: rollen en verantwoordelijkheden opdrachtgeverschap, procedures, communicatielijnen en bestuurlijke sensitiviteit.

HET PROGRAMMA VEERKRACHTIG ORGANISEREN IS FACILITEREND AAN DE ORGANISATIEONTWIKKELING BUITEN GEWOON DOEN.

In 2021 is een extra impuls gegeven aan Buiten Gewoon Doen door te gaan werken met een rivier met daarin stapstenen. Elke stapsteen vormt een bouwsteen om het gedachtegoed van Buiten Gewoon Doen verder te brengen. Aan elke stapsteen werkt een groep ambassadeurs uit de eigen organisatie. Een aantal stapstenen zijn: de herijking van de P&C cyclus, bevorderen van rolduidelijkheid en werkspraken in het nieuwe kantoorconcept (Veerkrachtig werken).

PROGRAMMA VEERKRACHTIG ORGANISEREN

RESULTATEN

	2022	Einddoel	Jaar
Herijken P&C cyclus			
Er is een voorstel uitgewerkt voor een meer integrale en aansprekende sturing en verantwoording (P&C cyclus) (status)	uitgewerkt	uitgewerkt	2022
Er is een nieuw financieel systeem operationeel, rekening houdend met de gewijzigde P&C cyclus (fase)	marktorientatie	operationeel	2025
Voor alle processen zijn de relevante/urgente rollen belegd en bekend (processen die voldoen)	onderhouden, bedienen en bouwen	alle	2024
Professionaliseren opdrachtgeverschap			
Professioneel Opdrachtgeverschap projecten volledig geconcretiseerd (taken, bevoegdheden, vaardigheden, competenties, bestuurlijke sensitiviteit, gedrag, invulling en procedures) (status)	geconcretiseerd	geconcretiseerd	2022
Werken met architectuur			
Wijzigingen in de organisatie-inrichting (producten, diensten, processen, rollen, informatievoorziening) waarin gewerkt wordt met architectuur (in %)	75%	100%	2023
Vergroten innovatief vermogen			
Innovatiestrategie en -agenda vastgesteld (status)	vastgesteld	vastgesteld	2022
(W)innovatie-challenges (aantal)	6	6	jaarlijks
Innovatiebijeenkomsten (aantal)	6	6	jaarlijks
Innovaties zichtbaar in etalage op winnovatie.nl (% geëtaleerd van het totaal aantal innovaties)	100%	100%	continu
Veerkrachtig werken			
Nieuw Huisvestingsconcept implementeren (in fases die zijn geïmplementeerd)	Fase 1	Fase 2	2024
Fase 1 - Huisvestingsconcept pilot met brede variatie aan fysieke werkplekken, vergaderruimten en een multifunctionele ruimte (inrichting en ervaring opdoen in deel hoofdka- toor)			
Fase 2 - Implementatie van het volledige huisvestingsconcept (Bouvigne + steunpunten)			
Plaats- en tijdonafhankelijk werken			
Digitale werkplekken die plaats- en tijdonafhankelijk werken, duurzame toegankelijkheid van informatie, samenwerken, ontmoeten en verbinden optimaal ondersteunen (in %)	75%	100%	2024

PROGRAMMA KLIMAAT & DUURZAAMHEID

DOEL

WATERSCHAP BRABANTSE DELTA HEEFT EEN MAATSCHAPPELIJKE VERANTWOORDELIJKHEID OM ACTIEF EEN ROL TE PAKKEN IN HET VERDUURZAMEN VAN ONZE OMGEVING. WE WERKEN SAMEN MET PARTNERS AAN EEN VITALE REGIO DIE KLIMAATBESTENDIG, KLIMAATNEUTRAAL EN CIRCULAIR IS.

📍 CO₂ uitstoot (verbruik 2018) = 110.200 ton

📍 Energieverbruik = 7.900 ton

📍 Waterketen 95.300

📍 Assets 7.000 (Voor zover bekend)

BIJDRAGE DUURZAME DOELEN

Aan welke wereldwijde duurzaamheidsdoelen van de Verenigde Naties draagt dit programma bij?

ONS WERK

Het programma Klimaat & Duurzaamheid draagt bij aan de ontwikkeling van het waterschap door:

- Het vergroten van het bewustzijn binnen en buiten de organisatie om duurzaam gedrag te bevorderen.
- Het vergroten van het inzicht in en kennis van de status, kansen en risico's rondom verduurzaming.
- Het formuleren van een strategie en handelingsperspectief om klimaat en duurzaamheid in de waterprogramma's vorm te geven.

WAT KOST HET?

De activiteiten die in dit programma plaatsvinden zorgen voor een impuls voor de gewenste uitvoering van onze kerntaken die opgenomen zijn in de programma's Watersystemen, Waterveiligheid en Waterketen. De kosten van de activiteiten van dit programma maken integraal onderdeel uit van de geraamde kosten voor de drie bovengenoemde programma's.

Bovenstaande geldt ook voor de investeringen. Aan dit programma zijn geen directe investeringen gekoppeld.

BELANGRIJKSTE INDICATOREN

Klimaat neutraal

49% minder CO₂-equivalenten gerealiseerd in 2030 en 95% minder in 2050 (tov 1990)

Circulaire samenleving

50% minder primair grondstoffen-gebruik realiseren in 2030 en 100% circulair zijn in 2050 (tov 2014)

Klimaat adaptatie

In 2050 is ons werkgebied waterrobuust en klimaatbestendig ingericht

TOELICHTING INDICATOREN

De indicatoren voor het programma Klimaat & Duurzaamheid komen voort uit wetgeving of akkoorden als de Klimaatwet, het Grondstoffenakkoord en het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie. In 1990 was de CO₂ uitstoot 110.815 ton (excl. veenweide en oppervlaktewater) In 2014 is 3125 ton aan chemicaliën in de waterketen. CZV, maaisel, fossiele brandstoffen en bagger worden in 2022 berekend voor 2014 afhankelijk van het rapport van Planbureau voor de Leefomgeving over het monitoren van circulair. De indicatoren droogte, hittestress, waterkwaliteit, wateroverlast en waterveiligheid zijn aangebracht als klimaatlabels in Midden- en West-Brabant. Op basis van de klimaatonderlegger kunnen we impactvolle maatregelen treffen.

PROGRAMMA KLIMAAT & DUURZAAMHEID

NIEUWE INZICHTEN EN SPEERPUNTEN

De duurzaamheidsdoelstellingen van Brabantse Delta zijn gebaseerd op (inter-)nationale wetten en afspraken. Relevantie, urgentie en concretisering nemen toe. Zo verhoogde de Europese Unie onlangs de doelstellingen voor het uitstoten van broeikasgassen. Het verder concretiseren van ambitie en kosten op basis van ontwikkelingen is onderdeel van het programma.

Binnen het programma is de rol van het waterschap een continu vraagstuk. Aanpassen aan klimaatverandering, de opwek van duurzame energie en het winnen van grondstoffen vraagt in het kader van doelbereik een strategische rolinvulling. De voorbeeldfunctie van het waterschap is hierbij ook van belang.

Samenhang met andere ontwikkelingen (verstedelijking, natuurontwikkeling, transformatie landbouw) is groot. Tempoverschillen tussen onderwerpen en partners vragen om flexibiliteit en strategisch schakelen. Dit vraagt bestuurlijk en ambtelijk om een integrale blik op ons werk en onze rol.

Medewerkers en bestuurders werken aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties waarbij we vanuit onze rollen en taken de meeste impact realiseren in de regio.

Programma Klimaat & Duurzaamheid is vooral een strategisch programma. De werkelijke programmering vindt uiteindelijk plaats in de organisatie en de waterprogramma's: Waterketen, Watersystemen en Waterveiligheid.

PROGRAMMAPLANNEN 2022

[↗ Ga naar inhoudsopgave ↗](#)

RESULTATEN

	2022	Einddoel	Jaar
Algemeen			
Bij alle op te starten grond-, weg- en waterbouw (GWW) projecten wordt de methodiek Duurzaam grond-, weg- en waterbouw (DGWW) toegepast (in %)	40%	100%	2023
We houden een roadshow om de kennis en het handelingsperspectief op het gebied van duurzaamheid te verhogen bij waterschappers (status)	uitgevoerd	uitgevoerd	2022
Klimaatadaptatie*			
Het waterschap wordt gezien als een volwaardige klimaatpartner (aantal door ons georganiseerde bijeenkomsten over klimaatadaptatie)	1	1	2022
Al het werk dat we doen (activiteiten, plannen, onderhoud, etc.) is klimaatbestendig en waterrobuust (% duurzaam GWW projecten en onderhoudsopdrachten waarbij klimaatadaptatie is meegewogen)	40%	100%	2023
In het hele gebied zijn gebiedsklimaatprofielen in gebruik (% klimaatprofiel in gebruik van het beheergebied)	10%	100%	2024
Er is een pakket aan stimulerende maatregelen dat inwoners en ondernemers in staat stelt in hun eigen omgeving aan klimaatadaptatie te werken (status)	voorbereiding	operationeel	2023
Klimaatneutraal			
Beleid voor handelingsperspectief is opgesteld voor een klimaatneutrale regio (veenweide en rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) als energiehub (status)	concept	opgesteld	2023
Er zijn lachgasinzichten van alle grote RWZI's (start met Dongemond in 2022) (aantal RWZI's met inzicht)	0	3	2023
De gebouwen en het wagenpark zijn klimaatneutraal (CO ² -Eq) (in %)	10%	100%	2030
Reductie emissies (CO ² -Eq) van GWW-projecten door DGWW toe te passen (% bespaard t.o.v. project zonder DGWW)	0%	60%	2030
Circulair			
Er is inzicht in de emissies en gebruik van primaire grondstoffen van onze GWW-projecten (status)	voorbereiding	100% inzicht	2024
Organisch stof wordt gebruikt voor de productie van nieuwe materialen e.d., met name tot bioplastics (% van inkomende organische stof dat wordt gebruikt)	0%	50%	2030
Beslismoment doorgang terugwinnen van fosfaat uit slib (onder andere afhankelijk van legalisering vivianiet, voldoende marktpartijen, succesvolle pilotfase) (status)	besluit	besluit	2022
Waterketen draagt bij aan waterbeschikbaarheid door middel van hergebruik effluent (hergebruik in %)	10%	80%	2027
Vitaal			
De nieuwe nota over biodiversiteit is opgesteld en is input voor planvorming en beleid binnen het waterschap (status)	opgesteld	opgesteld	2022
Nieuw beleid opstellen over duurzame pacht en duurzaam beheer vastgoed (status)	opgesteld	opgesteld	2022
Verkennen van impact microverontreinigingenreductie in lijn met de Europese Green Deal (status)	afgerond	afgerond	2022

* Samenhang met resultaten ruimtelijke adaptatie programma watersystemen

DOEL

WE ONTWIKKELEN ONSZELF NAAR EEN DIGITAAL GEORIËNTEERDE ORGANISATIE WAARBIJ DE OMGEVING CENTRAAL STAAT. INFORMATIE-GESTUURDER WERKEN LEIDT TOT SLIMMER STUREN, BETER VOORSPELLEN EN PREVENTIEF ACTEREN. ZO VOEREN WIJ ONS WERK BETER EN EFFICIËNTER UIT, ZIJN WE WENDBAAR EN VERBETEREN WE DE DIENSTVERLENING.

BIJDRAGE DUURZAME DOELEN

Aan welke wereldwijde duurzaamheidsdoelen van de Verenigde Naties draagt dit programma bij?

ONS WERK

- Verder informatiseren van ons werk (investeren in assetmanagement, business intelligence).
- Vergroten van de meerwaarde uit beschikbare en nieuw te verzamelen data.
- Vergroten van bewustwording, kennis en digitale vaardigheden bij medewerkers en bestuur.
- Digitale dienstverlening verbeteren en uitbreiden
- Meer digitaal (samen) werken
- Vergroten van het innovatieklimaat
- Beheersen van de risico's van digitalisering (informatieveiligheid)

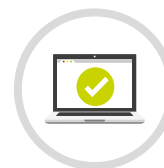
WAT KOST HET?

De activiteiten die in dit programma plaatsvinden zorgen voor een impuls op het gebied van Digitale Transformatie in de uitvoering van onze kerntaken die opgenomen zijn in de programma's Watersystemen, Waterveiligheid en Waterketen. De kosten van de activiteiten van dit programma maken integraal onderdeel uit van de geraamde kosten voor de drie bovengenoemde programma's.

De investeringen die samenhangen met dit programma voor digitale transformatie maken onderdeel uit van het totale netto investeringsbudget voor de bedrijfsvoering van € 2,3 miljoen.

BELANGRIJKSTE INDICATOREN

De mate van digitale vaardigheid van medewerkers

De mate van klanttevredenheid over de digitale dienstverlening, minimaal een 8

De mate waarin in de strategische personeelsplanning de digitale transformatie van functies zichtbaar is

Overzicht van het totale aantal digitale innovaties

TOELICHTING INDICATOREN

1. De meting digitale vaardigheden 2021 is de nul-meting. Jaarlijkse herhaling zal een stijgende lijn moeten laten zien. Cijfermatig nog verder onderzoeken.
2. Extern KTO moet nog ontwikkeld worden.
3. Peildatum (0=meting) bepalen SPP
4. Peildatum (0-meting) bepalen

PROGRAMMA DIGITALE TRANSFORMATIE

NIEUWE INZICHTEN EN SPEERPUNTEN

Digitale transformatie raakt de hele organisatie. Een lerende organisatie, data en nieuwe technologieën (augmentend reality, virtual reality, sensing en Power BI) zijn de bouwstenen om de transformatie mogelijk te maken. Focus is nodig om stappen te zetten. Daarom is de focus bepaald op assetmanagement en meerwaarde halen uit data. In aanvang specifiek gericht op de processen Bedienen en Onderhouden. Het inrichten van een datalab met de daarbij benodigde structuur, cultuur en techniek zoals datastore, datascience en integraal gegevens beheer. Hiermee worden de meest concrete resultaten verwacht, die leiden tot meerwaarde voor de omgeving. Digitale transformatie draagt bij aan het optimaliseren van bijvoorbeeld chemicaliën- en energieverbruik, het beter in control komen van financiële sturing op projecten en het door assetmanagement optimaliseren van de onderhoudsprocessen. Daarnaast focust het programma zich op het vergroten van bewustwording van de noodzaak tot transformatie en deze als kans te benutten, binnen de hele organisatie en het bestuur. Om deze transformatie succesvol te laten zijn vraagt dit lef, tijd en geld. Zowel in de exploitatie als in de investeringsfeer.

Het programma Digitaal Transformeren is faciliterend aan de organisatieontwikkeling Buiten Gewoon Doen waarbij in 2021 meerwaarde is gevonden in de samenwerking met de programma's Veerkrachtig Organiseren, Samen Werken en Klimaat en Duurzaamheid, met name op het gebied van leren en ontwikkelen.

De digitale transformatie biedt veel kansen en mogelijkheden om ons werk innovatiever, slimmer en handiger uit te voeren. De afhankelijkheid van systemen en informatie neemt hierdoor steeds meer toe. Informatieveiligheid en het borgen van de privacy wordt daardoor belangrijker. Wanneer we steeds digitaal worden is het (vroegtijdig) investeren in en borgen van die informatieveiligheid in alle processen van essentieel belang. Alle ontwikkelingen blijven actueel zichtbaar in de digitale praatplaat.

Het is een gegeven dat de operationele kosten door alle ontwikkelingen zullen toenemen.

PROGRAMMAPLANNEN 2022

[➤ Ga naar inhoudsopgave ➤](#)

PROGRAMMA DIGITALE TRANSFORMATIE

RESULTATEN

	2022	Einddoel	Jaar
Assetmanagement			
Er is een actueel, betrouwbaar en compleet assetregister met bijbehorende risico's en het beheer is geborgd in het proces (status)	integrale aanpak opgesteld	gerealiseerd	2024
Bewustwording			
Medewerkers en bestuurders hebben deelgenomen of gebruik gemaakt van minimaal één leeractiviteit om digitale vaardigheden te vergroten (in %)	80%	100%	2023
Er is een meetinstrument beschikbaar om de digitale vaardigheden te monitoren (status)	beschikbaar	beschikbaar	2022
De medewerkertevredenheid is minimaal gelijk aan vóór de flexibele werksituatie (aantal onderdelen waarvan de score minimaal gelijk is gebleven aan het MO van 2019)	7 van 7	7 van 7	continu
Innovatie			
Digitale Transformatie maakt onderdeel uit van de innovatie strategie en agenda (status)	gerealiseerd	gerealiseerd	2022
We maken alle digitale innovaties intern en extern zichtbaar om te leren, samenwerken en inspireren (in % digitale innovaties die intern en extern zichtbaar zijn gemaakt)	50%	100%	v.a.2023
Business Intelligence (BI)			
Er wordt in processen aantoonbaar gebruik gemaakt van BI tools (in aantal processen)	3	3	2022
BI geeft mede invulling aan data gedreven besluitvorming, zichtbaar in aparte paragraaf in beleidsnota's (in % waarin dit zichtbaar is t.o.v. het totaal aan beleidsnota's per jaar)	15%	100%	2025
Data			
Er is een duidelijke visie, strategie en beleid bepaald op het gebied van gegevensmanagement (status)	opstellen	vaststellen	2023
Alle activiteiten rondom data komen samen in een datalab, waar data wordt omgevormd naar waardevolle informatie (fase)	datalab	operationeel	2024
Functioneel beheer wordt organisatiebreed georganiseerd (in % voldoen aan volwassenheidsniveau 2 o.b.v. BisI)	40%	100%	2023
Dienstverlening			
Voldoen aan de nieuwe normen van de Omgevingswet op het gebied van dienstverlening (baseline basis op orde) (in % wat voldoet)	75%	100%	2023
Het meer dan in 2021 aan de omgeving beschikbaar stellen van open data én informatie op maat (in % meer beschikbaar gesteld t.o.v. 2021)	20%	100%	continu

PROGRAMMA SAMEN WERKEN

DOEL

DOOR SAMEN TE WERKEN MET PARTNERS WIL HET WATERSCHAP ZIJN KERNTAKEN REALISEREN EN MEERWAARDE CREËREN IN DE LEEFOMGEVING. HET PROGRAMMA STIMULEERT EN FACILITEERT HET BESTUUR EN ORGANISATIE.

BIJDRAGE DUURZAME DOELEN

Aan welke wereldwijde duurzaamheidsdoelen van de Verenigde Naties draagt dit programma bij?

Versterken van het (mondiaal) partnerschap om doelen te bereiken.

ONS WERK

Door samen te werken met partners wil het waterschap zijn kerntaken realiseren en meerwaarde creëren in de leefomgeving. Het programma stimuleert en faciliteert het bestuur en organisatie.

WAT KOST HET?

De activiteiten die in dit programma plaatsvinden zorgen voor een impuls op het gebied van Samen Werken in de uitvoering van onze kerntaken die opgenomen zijn in de programma's Watersystemen, Waterveiligheid en Waterketen. De kosten van de activiteiten van dit programma maken integraal onderdeel uit van de geraamde kosten voor de drie bovengenoemde programma's.

Aan dit programma zijn geen investeringen gekoppeld.

BELANGRIJKSTE INDICATOREN

1 TEVREDENHEID INTERNE SAMENWERKING TUSSEN PROCESSEN (MEDEWERKERSONDERZOEK)

2 PLANNING INVOERING OMGEVINGSWET

3 PLANNING ONTWIKKELEN SAMENWERKINGSAGENDA

TOELICHTING INDICATOREN

- Medewerkersonderzoek meet ook tevredenheid over samenwerking tussen interne processen. En daarmee ook over de samenwerking met en benadering van externe partners.
- Waterschap moet op 1 juli 2022 gereed zijn voor de Omgevingswet. Daar is de planning op afgestemd.
- Samenwerkingsagenda groeit en is gereed eind 2022. Daar is de planning op afgestemd.

PROGRAMMA SAMEN WERKEN

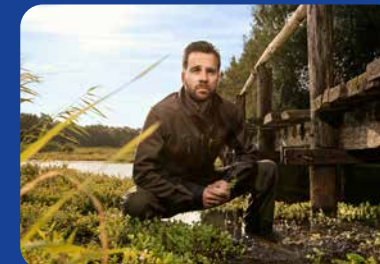

NIEUWE INZICHTEN EN SPEERPUNTEN

De afgelopen jaren heeft samenwerking in het teken gestaan van uitnodiging tot samenwerken in verschillende vormen. Daarin zijn successen geboekt, en lessen getrokken waar het anders kan en beter moet (Rapport Rekenkamercommissie). Het is tijd voor de volgende etappe. Het sleutelwoord daarin is professionalisering in het aangaan van afspraken over samenwerking. De (financiële) kaders bepalen dat niet aan alle initiatieven direct en tegelijkertijd een bijdrage geleverd kan worden. Tegelijk blijft er een noodzaak tot maatwerk en de flexibiliteit om kansen te zien en te pakken.

De Omgevingswet, het nieuwe beleidskader participatie (#samencreatief) leggen hiervoor de basis. Het meten van succes van samenwerken is daarbij meer dan het realiseren van kerntaken binnen de planning en afgesproken financiële kaders. Ook indicatoren zoals impact op de samenleving (door beleving van de omgeving), versterken van de relatie met anderen, het versterken van het imago, de mate van succes van een bepaalde samenwerkingsvorm en het vergroten van de bekendheid van het werk van het waterschap zijn eveneens belangrijk om te beoordelen en te waarderen.

RESULTATEN

	2022	Einddoel	Jaar
Omgevingswet			
Werkprocessen zijn aangepast om informatie in Digitaal Stelsel Omgevingswet te kunnen plaatsen (status)	aangepast	aangepast	2022
Aansluiting systemen waterschap op Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) gereed (status)	gereed	gereed	2022
Noodzakelijke instrumenten zijn gereed (status)	gereed	gereed	2022
Regelgeving van het waterschap is zichtbaar voor gebruikers in DSO (status)	ingeregeld	ingeregeld	2022
Het waterschap kan conform de Omgevingswet werken (status)	ingeregeld	ingeregeld	2022
Werken conform het participatiebeleid en -verordening (status)	ingeregeld	ingeregeld	2022
Opstartproblemen en onvoorziene zaken rondom de implementatie van de Omgevingswet zijn opgelost (status)	-	opgelost	2023
Interne samenwerking (t.b.v. samenwerking met externen)			
Methodiek om interne samenwerking tussen processen te versterken en toegepast (status)	toegepast	toegepast	2022
Inspiratiesessies over samenwerken organiseren (aantal sessies)	3	3	2022
Dialogo met het bestuur	continu	continu	2023
Samenwerkingsagenda			
Afwegingskader om te beoordelen of en in welke vorm kan worden samengewerkt is opgesteld (status)	opgesteld	opgesteld	2022
Inzicht en overzicht van de belangrijkste samenwerkingsverbanden (status)	voorbereiding	gereed	2023
Het leerprogramma- de leeractiviteiten ter versterking van samenwerken zijn doorontwikkeld op basis van behoefte (status)	-	doorontwikkeld	2023
Methode van meten waardering en impact van samenwerking met partners is operationeel (status)	oriëntatie	operationeel	2023
Bijdrage leveren aan blue deal, internationale samenwerking	continu	continu	2023

3. Begroting ingedeeld naar taken

3.1 Begroting 2022 Watersysteembeheer

Begroting 2022 Watersysteembeheer (alle bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Vershil begroting 2021
Totaal netto lasten programma's	69.792	73.232	75.967	2.735
Opbrengst verontreinigingsheffing	-344	-381	-377	4
Totaal te dekken netto lasten	69.448	72.851	75.590	2.739
Opbrengst omslagen				
Opbrengst omslagen	-68.384	-70.597	-73.898	-3.301
Opbrengst omslagen voorgaande jaren	-446			
Totaal omslagen	-68.830	-70.597	-73.898	-3.301
Voorgestelde resultaatbestemming				
Toevoeging bestemmingsreserve DFB	1.326	932	1.106	174
Onttrekking bestemmingsreserve DFB	-1.654	-1.518	-1.385	133
Mutatie algemene/calamiteiten reserve			73	73
Onttrekking (-) /toevoeging (+) egalisaties.	-290	-1.668	-1.487	181
Totaal dekking	-69.448	-72.851	-75.590	-2.739

Specificatie opbrengst Watersysteembeheer (alle bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Vershil begroting 2021
Totaal te dekken netto lasten Watersysteembeheer	69.120	72.265	75.311	3.047
Splitsing over belanghebbenden				
Ingezetenen 2019: 30%	20.736	21.679	22.593	914
Gebouwd 2019: 58,1%	40.159	41.986	43.756	1.770
Natuur 2019: 0,2%	138	145	151	6
Ongebouwd 2019: 11,7%	8.087	8.455	8.811	356

Uitwerking per onderdeel:

Ingezetenen

Specificatie opbrengst Watersysteembeheer (alle bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Vershil begroting 2021
Totaal netto lasten Ingezetenen	20.736	21.679	22.593	914
- aantal bruto ingezetenen	353.835	356.456	358.835	2.379
- oninbaar	2.604	3.285	2.518	-768
- kwijtschelding	21.552	24.478	23.161	-1.316
- aantal netto ingezetenen	329.679	328.693	333.156	4.463
- lasten per bruto ingezetene	62,90	65,96	67,88	1,93
Omslag per ingezetene	61,15	64,43	66,54	2,11
- stijging (+) / daling (-) t.o.v. voorgaand jaar		+5,4%	+3,3%	
- opbrengst omslag totaal	20.160	21.179	22.169	990
- onttrekking egalisatiereserve	-576	-500	-424	-76

Gebouwd

Specificatie opbrengst Watersysteembeheer (alle bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Vershil begroting 2021
Totaal netto lasten Gebouwd	40.159	41.986	43.756	1.770
- eenheid economische waarde (x2.500) (x1.000)	48.418	50.102	54.502	4.400
- oninbaar	19	160	36	-124
- kwijtschelding	13	0	0	0
- aantal netto econ.waarde	48.386	49.942	54.466	4.524
- lasten p/eenh. econ.waarde (o.b.v. econ.w. x2.500)	0,83	0,84	0,816	-0,02
Omslag p/eenh. econ.waarde (o.b.v. ec.w. x 2.500)	0,831	0,821	0,788	-0,033
Omslag p/eenh. econ.waarde (o.b.v. ec.w. x %)	0,0332%	0,0329%	0,0315%	
- stijging (+) / daling (-) t.o.v. voorgaand jaar		-1,2%	-4,0%	
- opbrengst omslag totaal	40.209	41.017	42.935	1.918
- onttrekking egalisatiereserve	50	-969	-821	-148

Natuur

Specificatie opbrengst Watersysteembeheer (alle bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Vershil begroting 2021
Totaal netto lasten Natuur	138	145	151	6
- aantal bruto belastbare ha.	29.963	29.785	30.063	278
- oninbaar	44	14	14	0
- aantal netto belastbare ha.	29.918	29.771	30.049	277
- lasten per belastbare ha.	4,62	4,85	5,02	0,16
Omslag per belastbare ha.	4,86	4,74	4,92	0,18
- stijging (+) / daling (-) t.o.v. voorgaand jaar		-2,4%	+3,7%	
- opbrengst omslag totaal	145	141	148	7
- onttrekking egalisatiereserve	7	-3	-3	-1

Ongebouwd

Specificatie opbrengst Watersysteembeheer (alle bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Vershil begroting 2021
Totaal netto lasten Ongebouwd	8.087	8.455	8.811	356
- aantal bruto belastbare ha. verharde openbare wegen	6.224	6.182	6.224	42
- aantal bruto belastbare ha overige ongebouwd	96.353	96.645	96.153	-491
- oninbaar	61	111	111	0
- aantal netto belastbare ha.	102.517	102.716	102.266	-449
- lasten per belastbare ha. Verharde openbare wegen	239,72	331,72	346,80	15,09
- lasten per belastbare ha. ov ongebouwd	68,49	66,34	69,36	3,02
- omslag per belastbare ha. verharde openbare wegen	308,85	324,05	339,95	15,90
- omslag per belastbare ha. overig ongebouwd	61,77	64,81	67,99	3,18
- stijging (+) / daling (-) t.o.v. voorgaand jaar wegen		+4,9%	+4,9%	
- stijging (+) / daling (-) t.o.v. voorgaand jaar ov.ongeb.		+4,9%	+4,9%	
- opbrengst omslag verharde openbare wegen	1.922	2.003	2.116	113
- opbrengst omslag overig ongebouwd	5.948	6.257	6.530	274
- opbrengst omslag totaal	7.870	8.260	8.646	386
- onttrekking egalisatiereserve	-217	-195	-165	-30
- afwikkeling voorgaande jaren	446			
Totaal opbrengst Watersysteembeheer	68.830	70.579	73.898	3.301

3.2 Begroting 2022 Zuiveringsbeheer

Begroting 2022 taak Zuiveringsbeheer (alle bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Vershil begroting 2021
Totaal netto lasten programma's	69.092	69.945	73.793	3.849
Totaal te dekken netto lasten	69.092	69.945	73.793	3.849
Opbrengst heffingen				
Opbrengst heffingen	-66.225	-69.317	-73.461	-4.143
Opbrengst heffingen voorgaande jaren	-310			
Totaal opbrengst omslagen	-66.535	-69.317	-73.461	-4.143
Voorgestelde resultaatbestemming				
Toevoeging bestemmingsreserve DFB	1.505	1.049	1.186	137
Onttrekking bestemmingsreserve DFB	-800	-732	-664	68
Mutatie algemene/calamiteiten reserve	0		-52	-52
Onttrekking (-) /toevoeging (+) egalisaties.	-3.262	-945	-803	142
Totaal dekking	-69.092	-69.945	-73.793	-3.849
Vervuilingseenheden				
Bruto op te leggen aantal v.e. huishoudens	841.637	846.828	849.638	2.810
Bruto op te leggen aantal v.e. bedrijven	353.198	367.157	372.932	5.775
Oninbaar v.e. huishoudens	5.617	7.218	5.670	-1.548
Kwijtschelding v.e. huishoudens	42.936	46.435	43.345	-3.090
Oninbaar v.e. bedrijven	4.468	6.935	4.718	-2.217
Kwijtschelding v.e. bedrijven	0	11	10	-1
Netto op te leggen aantal v.e.	1.141.814	1.153.397	1.168.828	15.431
Lasten per v.e.	60,51	60,92	63,54	2,62
Heffing per v.e. in euro's	58,00	60,10	62,85	2,75
Stijging (+) /daling (-) t.o.v. voorgaand jaar		+4%	+5%	

3.3 Begroting 2022 Vaarwegenbeheer

De bijdrage van de provincie in het kader van het vaarwegenbeheer is afgestemd op de voor 2022 verwachte netto lasten van de taak Vaarwegenbeheer. De provincie Noord-Brabant heeft het vaarwegenbeheer gedelegeerd aan het waterschap.

Begroting 2022 taak Vaarwegenbeheer (alle bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Vershil begroting 2021
Totaal te dekken netto lasten	1.470	1.614	1.643	29
Stijging (+) / daling (-) t.o.v. voorgaand jaar		9,8%	1,8%	
Dekking				
Bijdrage provincie Noord Brabant	-1.470	-1.614	-1.643	-29
Totaal dekking	-1.470	-1.614	-1.643	-29

4. Begroting naar kosten- en opbrengstensoorten

4.1 Overzicht van de begroting naar kosten- en opbrengstensoort

	Begroting 2022	Begroting 2021	Rekening 2020
LASTEN (alle bedragen x € 1.000)	172.069	168.132	164.878
I. Kapitaallasten (rente en afschrijving)	48.885	53.642	52.631
a. afschrijvingen van activa	41.158	45.730	44.728
b. interne en externe rentelast	7.727	7.912	7.903
c. leaseverplichting CBL	0	0	0
II. Personeelslasten	56.621	53.669	50.899
d. salarissen personeel en bestuur	38.153	37.147	33.029
e. sociale premies	8.750	8.289	7.456
f. rechtstreekse uitkeringen bestuur/personeel	1.938	1.996	1.812
g. overige personeelslasten	2.333	2.454	1.917
h. personeel van derden	5.447	3.783	6.686
III. Goederen en diensten van derden	65.990	60.248	60.919
i. duurzame gebruiksgoederen	1.062	1.587	1.362
j. overige gebruiks- en verbruiksgoederen	5.741	5.042	4.884
k. energie	6.635	4.937	5.558
l. huren en rechten	214	208	87
m. leasebetalingen	0	0	0
n. pachten en erfpachten	15	15	16
o. verzekeringen	681	599	540
p. belastingen	1.072	1.032	1.303
q. onderhoud door derden	21.343	19.582	19.384
r. overige diensten door derden	29.036	27.005	27.691
s. bijdragen aan derden	191	239	94
IV. toev. voorzieningen/onvoorzien/stelpost	573	573	428
t. toevoegingen aan voorzieningen	73	73	253
u. toevoeging egaliseriereserve watersystemen	0	0	0
v. toevoeging egaliseriereserve zuivering	0	0	0
w. toevoeging aan overige reserves	0	0	175
x. onvoorzien	500	500	0

	Begroting 2022	Begroting 2021	Rekening 2020
BATEN (alle bedragen x € 1.000)	170.044	165.251	161.703
I - Rentebaten	1.410	1.410	2.440
a. externe rentebaten	10	10	105
b. interne rentebaten	0	0	0
c. rentebaten deposito's CBL	0	0	0
d. dividenden en bonusuitkeringen	1.400	1.400	2.335
II - Personeelsbaten	10	70	425
e. baten i.v.m. salarissen	10	13	133
f. uitlening van personeel	0	57	292
III - Goederen en diensten aan derden	8.039	11.421	12.887
g. verkoop van grond	51	50	181
h. verkoop van duurzame goederen	0	0	0
i. verkoop van overige goederen	0	0	27
j. opbrengst uit grond en water	202	201	198
k. opbrengst uit overige eigendommen	362	359	460
l. diensten voor derden	5.236	10.511	10.955
m. bijdragen van overheden	1.257	301	943
n. bijdragen van overigen	932	0	123
IV - Waterschapsbelastingen	147.736	140.296	135.709
o. watersysteemheffing gebouwd	42.935	41.017	40.399
p. watersysteemheffing verharde openbare wegen	2.116	2.003	1.922
q. watersysteemheffing overig ongebouwd	6.530	6.257	5.944
watersysteemheffing ingezetenen	22.169	21.179	20.370
r. watersysteemheffing natuurterreinen	148	141	134
s. verontreinigingsheffing	377	381	405
t. zuiveringsheffing bedrijven	23.142	21.648	20.127
u. zuiveringsheffing huishoudens	50.319	47.669	46.408
V - Onttrekkingen voorz. / res. en geact. lasten	12.850	12.054	10.242
v. onttrekkingen voorzieningen	96	130	175
w. onttrekking egaliseringsreserve watersystemen	0	0	0
x. onttrekking egaliseringsreserve zuivering	0	0	0
y. onttrekkingen overige reserves	353	127	121
z. geactiveerde lasten	12.401	11.796	9.946

In het overzicht van de Begroting naar kosten- en opbrengstensoort is de verwachte dekking van het bedrijfsresultaat nog niet verwerkt. Voor het verwachte resultaat en de dekking zie § 1.4.1.

4.2 Verklaring verschillen per hoofdkosten- en opbrengstsoort

De lasten van het waterschap bedragen voor 2022 € 172,1 miljoen. Dit is € 3,9 miljoen hoger dan de begroting 2021. Hieronder worden de belangrijkste afwijkingen toegelicht. Alle hieronder genoemde bedragen zijn x € 1.000.

4.2.1 Belangrijkste verschillen kostensoorten t.o.v. 2021

De lasten van het waterschap bedragen voor 2022 € 172,1 miljoen. Dit is € 3,9 miljoen hoger dan de begroting 2021. Hieronder worden de belangrijkste afwijkingen toegelicht. Alle hieronder genoemde bedragen zijn x € 1.000.

	Begroting 2022	Begroting 2021	Vershil
LASTEN (alle bedragen x € 1.000)	172.069	168.132	3.937
I kapitaallasten (rente en afschrijving)	48.885	53.642	-4.757
II personeelslasten	56.621	53.669	+2.953
III goederen en diensten van derden	65.990	60.248	+5.742
IV toev. voorzieningen/onvoorzien/stelpost	573	573	+0

I. Kapitaallasten (rente en afschrijving)

Ten opzichte van de Begroting 2020 zijn de lasten € 4.757 lager.

- De voornaamste oorzaak voor deze grote afwijking is de eenmalige extra agio terug storting door de SNB, die begroot werd voor 2021, maar eind 2020 is uitgekeerd. Een agiostorting is budget neutraal. In de kapitaallasten wordt deze meegenomen als afschrijving, maar in de opbrengsten uit diensten voor derden komt de agio terug storting als bate terug. Daarnaast is de afschrijvingsperiode van de SNB met één jaar verlengd, hiervan was bij het opstellen van de begroting 2021 nog geen sprake. Door deze oorzaken komen de kapitaallasten in 2022 voor de SNB € 5.581 lager uit dan in de begroting 2021.
- De afschrijvingskosten zijn hoger omdat project AWP 2.0 in de begroting 2021 nog o.b.v. de oude lagere prognose was doorgerekend. In de begroting 2022 is de actuele prognose verwerkt. Nadeel € 1.413.
- In de begroting 2022 zijn de oude (duurdere) leningen verder afgelost dan in de begroting 2021, waardoor deze minder aan rente kosten. Daarnaast zijn nieuwe leningen door de aanhoudend lage rente goedkoper afgesloten dan in de begroting 2021 begroot. (€ 185 voordelig).
- Het restant verschil bedraagt € 404 voordelig en wordt veroorzaakt door het verschil in boekjaar. Projecten waarvan de afschrijvingstermijn ten einde loopt hebben in 2021 nog volledig afschrijving, maar in 2022 niet meer.

II. Personeelslasten

Ten opzichte van de Begroting 2021 zijn de lasten € 2.953 hoger.

- De ontwikkeling van de loonkosten bestaat uit een autonome stijging afhankelijk van beoordelingen, een fte uitbreiding met 1,8 fte en een verwachte stijging als gevolg van nieuwe cao-afspraken (2%) (€ 496 nadelig).
- Stijging % IKB van 20% naar 21% (€ 510 nadelig) conform de CAO afspraak 2020.
- Door een stijging van de pensioenpremie komen de sociale lasten in 2022 € 461 hoger uit. In maart 2020 heeft het bestuur van het ABP een stapsgewijze verlaging van de discontovoet aangekondigd voor de jaren 2021 tot en met 2023. De discontovoet bepaalt in belangrijke mate de hoogte van de pensioenpremie.
- Vanuit diverse processen is extra inleen voor investeringsprojecten begroot (nadeel € 1.060). Binnen de processen zijn de kosten voor inleen voor de exploitatie eveneens verhoogd (nadeel € 604). Totaal zijn de kosten voor inleen personeel van derden € 1.664 hoger. Inleen ten behoeve van projecten komt niet direct tot uiting in het resultaat, omdat deze ten laste van uitvoeringskredieten worden geboekt. Dit komt tot uiting in een opbrengst door geactiveerde personeelslasten (zie toelichting bij de baten).
- Hierna resteert nog een voordeel van € 178 door diverse kleine verschillen.

III. Goederen en diensten van derden

Ten opzichte van de Begroting 2021 zijn de lasten € 5.742 hoger. De belangrijkste nadelen zijn:

- De prijzen van de metaalzouten – waaronder ijzersulfaat, dat wordt gedoseerd op vijf rwzi's – zijn gestegen. Hierdoor komt de begroting 2022 € 538 hoger uit dan de begroting 2021.
- Het budget voor promotie activiteiten is met € 113 verhoogd t.o.v. 2021, dit heeft vooral te maken met exploitatieproject RES2030.
- Vanwege een prijsstijging, hogere transportkosten en een hogere energiebelasting komt de begroting 2022 € 1.694 hoger uit dan de begroting 2021. Met name de Opslag Duurzame Energie (ODE) is fors gestegen. Het intern onderzoek naar de kostenstijging is afgerond en – zoals aangekondigd bij ML1 van 2021– zijn de lasten nog verder naar boven bijgesteld en zijn er afspraken gemaakt om meer in control te komen en te blijven.
- Voor 2022 is eenmalig € 500 extra begroot voor preventief onderhoud aan oude objecten die aan het einde van de levensduur zijn.
- De kosten voor cultuurtechnisch onderhoud nemen toe met € 451. Dit komt voornamelijk door een overname in 2021 van het beheer en onderhoud van diverse watergangen en keringen van Rijkswaterstaat. Deze kosten (€ 348) worden gedekt door een onttrekking uit de bestemmingsreserve.
- Voor regulier onderhoud is totaal € 370 extra begroot in 2022, hiervan is € 95 voor rekening van maaiwerk, € 50 voor gebouwenonderhoud, € 28 betreft elektrisch onderhoud, € 50 mechanisch onderhoud, € 28 voor verwijderen exoten en € 28 voor onderhoud Geo software. Het restant bestaat uit hele kleine verschillen.
- Toename en indexering van de prijzen van licenties, met daarnaast een nieuw contract met Microsoft en uitbreiding software als gevolg van eisen informatieveiligheid zorgen voor een toename van € 229 op de kosten voor software.
- In de jaren 2020 en 2021 was het budget voor projecten < € 250.000,- bij Waterketen tijdelijk verlaagd. Dit budget is nu weer op hoogte gebracht. Hierdoor neemt deze begroting toe met € 211.

- Het budget voor bijdragen aan/samenwerkingen met derden is structureel verhoogd. Hiermee wordt invulling gegeven aan de ambitie uit het bestuursakkoord om de samenwerking met de omgeving en partners te intensiveren en samen te werken aan gedeelde doelstellingen, zoals op het gebied van klimaatadaptatie. Nadeel ten opzichte van 2021: € 276.
- Advieskosten zijn totaal € 1.093 hoger dan in de begroting 2022. Bijna de helft hiervan (€ 460) zit op exploitatieproject RES2030 waar 100% subsidies en bijdragen tegenover staan. Ook de advieskosten voor exploitatieproject Meten en monitoren worden hier verantwoord (€ 190), ook hier staan opbrengsten tegenover. Verder is er € 228 extra aan advieskosten begroot ten behoeve van het waterbeheersplan en extra onderzoeken voor klimaat en duurzaamheid. Overige advieskosten zijn dan toegenomen met € 216.
- In 2022 is ingeschat dat € 195 wordt uitgegeven voor rioolwaterbemonstering op Corona, hier staan opbrengsten tegenover.
- De opbrengst uit vervolgingskosten werd in voorgaande jaren verrekend met de bijdrage die aan de BWB wordt betaald. Vanaf 2022 ontvangt het waterschap de vervolgingskosten rechtstreeks. Dit geeft een negatief verschil op de bijdrage BWB, dat deels wordt gecompenseerd door een voordeel door de overgangsregeling van de nieuwe kosten-verdeelsystematiek. Totaal verschil nadelig € 658.

Hier tegenover staan de volgende voordelen:

- Er is een vervangingsschema opgezet voor computerapparatuur (laptops, beeldschermen, smartphones, etc.) Afhankelijk van in welk jaar de apparatuur wordt vervangen fluctueren de bedragen. In 2021 was het bedrag relatief hoog in verband met de aanschaf van nieuwe laptops en beeldschermen (voordeel € 535).
- Het project Sloten, oevers en dijken op orde is afgerond, het budget is daarop aangepast. Dit leidt tot een voordeel ten opzichte van 2021 van € 390.

Hierna resteert nog een nadelig restverschil van € 339 dat onder andere zit in hogere verzekeringskosten (€ 81, hogere kosten voor datacommunicatie (€ 103) en maaiwerkzaamheden (€97).

IV. Toevoegingen voorzieningen, onvoorzien en stelpost

Ten opzichte van de Begroting 2021 is er geen afwijking.

4.2.2 Belangrijkste verschillen opbrengstensoorten t.o.v. 2021

	Begroting 2022	Begroting 2021	Vershil
BATEN (alle bedragen x € 1.000)	170.044	165.251	-4.794
I rentebaten	1.410	1.410	+0
II personeelsbaten	10	70	+60
III goederen en diensten aan derden	8.039	11.421	+3.383
IV waterschapsbelastingen	147.736	140.296	-7.440
V onttrekkingen voorz./res. en geact. lasten	12.850	12.054	-796

I. Rentebaten

Er zijn geen afwijkingen te verklaren.

II. Personeelsbaten

Ten opzichte van de Begroting 2021 zijn er geen significante afwijkingen.

III. Goederen en diensten aan derden

Ten opzichte van de Begroting 2021 zijn de baten € 3.383 lager.

- Deze afname is grotendeels te verklaren door de in 2021 begrote extra agio terug storting van de SNB, zie ook de toelichting bij de kapitaallasten. De opbrengst uit agio komt hierdoor € 5.554 lager uit dan de begroting 2021.

Hier tegenover staan de volgende voordelen:

- Tegenover de uitgaven voor het bemonsteren van rioolwater op corona staat een opbrengst van € 195 begroot.
- De uitgaven op de exploitatieprojecten RES2030 en Meten en Monitoren worden grotendeels gedekt door subsidies en bijdragen, totaal € 1.014.
- De opbrengst uit vervolgingskosten werd in voorgaande jaren verrekend met de bijdrage die aan de BWB wordt betaald. Vanaf 2022 ontvangt het waterschap deze opbrengst zelf (€ 880).
- Hierna resteert nog een voordelig verschil van € 82.

IV. Waterschapsbelastingen

De belastingopbrengsten zijn € 7.440 hoger dan in 2021. Zowel de belastingopbrengsten van het Watersysteembeheer (+ € 3.297) als de opbrengsten uit Zuiveringsbeheer (+ € 4.143) zijn voor 2022 hoger geraamd.

Watersysteembeheer

Ten opzichte van de Begroting 2021 zijn de belastingopbrengsten Watersysteembeheer € 3.297 hoger:

Opbrengst omslag gebouwd: € 1.918 (hogere opbrengst)

Toename van de lasten en een stijging van de WOZ-waarde ingeschat op 7,3% veroorzaken samen de hogere opbrengst van € 1.918. Het tarief van de WOZ-waarde daalt met 0,0014%.

Opbrengst omslag ongebouwd: € 386 (hogere opbrengst)

De tarieven zijn naar boven bijgesteld doordat de lasten zijn gestegen t.o.v. 2021. Voor 'ongebouwd verharde openbare wegen' met € 15,90 per hectare voor 'overig ongebouwd' met € 3,18 per hectare.

Opbrengst omslag ingezetenen: € 914 (hogere opbrengst)

Het aantal ingezetenen is 2.379 hoger in 2021. Het tarief voor de ingezetenen stijgt met € 2,11 per ingezetene, doordat de lasten 2022 zijn gestegen. Hierna blijft er een voordelig restantverschil over van € 79

Zuiveringsbeheer

Ten opzichte van de Begroting 2021 zijn de belastingopbrengsten Zuiveringsbeheer € 4.143 hoger:

Opbrengst zuiveringsheffing: € 4.143 (hogere opbrengst)

De lasten zijn gestegen: € 3.849 (hogere lasten)

Mutatie reserves: € 295

Het aantal vervuilingseenheden is met 8.585 gestegen ten opzichte van 2021.

Het tarief is naar boven bijgesteld met € 2,75 ten opzichte van de Begroting 2021.

V. Onttrekkingen voorzieningen/reserves en geactiveerde lasten

Ten opzichte van de Begroting 2020 zijn de baten € 796 hoger. Hiervoor zijn twee oorzaken aan te wijzen:

- Het waterschap heeft bij de overdracht van het beheer en onderhoud van het Oude Maasje, het Zuiderkanaal, de westelijke kanaaldijk Den Bosch-Drongelen en het Markkanaal een eenmalige vergoeding ontvangen van Rijkswaterstaat ten behoeve van de gewinningsbijdrage, een bijdrage voor het achterstallig onderhoud en bijdrage voor de verbeteringen van de waterkeringen. Voor het deel ten behoeve van gewinning en onderhoud wordt voorgesteld een bestemmingsreserve te maken, waaruit de onderhoudskosten de eerste jaren gedekt kunnen worden. Dit is al in de begroting 2022 verwerkt. Uit deze reserve wordt in 2022 € 243 onttrokken.
- De geactiveerde personeelslasten zijn € 604 hoger door een toename van inleen op projecten en hogere inleentarieven.
- Het restantverschil komt daarna uit op € 51.

5. Verbonden partijen

Naam verbonden partij	Belastingsamenwerking West-Brabant
Vestigingsplaats	Etten-Leur
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Participerende partijen	Gemeente Bergen op Zoom Gemeente Breda Gemeente Etten-Leur Gemeente Oosterhout Gemeente Roosendaal Gemeente Halderberge Gemeente Woensdrecht Gemeente Moerdijk Gemeente Dongen Gemeente Zundert Gemeente Rucphen Waterschap Brabantse Delta
Openbaar belang dat wordt behartigd door de verbonden partij	Eén gezamenlijke belastingorganisatie voor gemeentelijke belastingen en heffingen en waterschapbelastingen in West-Brabant.
Ontwikkelingen verbonden partij	<p>De belangrijkste aandachtspunten en beleidsontwikkelingen voor 2022 zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In de aanloop naar 2022 is de implementatie van drie belangrijke softwarepakketten afgerond (belastingpakket, waardingspakket en financiële pakket) en wordt ook het project 'Waarderen op gebruiksoppervlakte' geheel afgerond. Vervolgens wordt gewerkt aan het optimaliseren van de software. De nieuwe waardering is in nauwe samenwerking gedaan met de deelnemers en heeft geleid tot een hoog percentage gelijke gegevens tussen de basisregistraties WOZ en BAG. • De teamindeling van de organisatie is zodanig aangepast dat kennis en kunde gebundeld worden en de werkprocessen op een efficiëntere manier lean kunnen worden vormgegeven. • De samenwerking met de deelnemers blijft ook in 2022 doorgaan om een goede uitgangspositie te hebben voor de doorontwikkeling van de basisregistraties naar een Samenhangende Objectregistratie. • * In 2022 wordt verder gewerkt aan een portal om de deelnemers te faciliteren. Machine learning en kunstmatige intelligentie worden geïntroduceerd in o.a. het werk van de taxateurs om de kwaliteit en de efficiency te verhogen.
Solvabiliteit, eigen en vreemd vermogen verbonden partij	BWB heeft niet tot nauwelijks eigen vermogen. Financiering van activa geschiedt door het aantrekken van geldleningen. De kosten van de organisatie worden gedekt door de bijdragen van de deelnemers, dan wel door overige opbrengsten.

(Netto) begrotingstotaal, jaarrekening en resultaat verbonden partij	<p>Het begrotingstotaal 2022 bedraagt € 17.300.900. Het algemeen bestuur van het waterschap heeft bij de zienswijze aandacht gevraagd voor de volgende punten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het waterschap verwacht van de BWB haar uiterste best doet om de in deze begroting genoemde ontwikkelingen, taakstelling en de efficiency van de organisatie te realiseren. • Voorts verzoekt het waterschap de BWB om in toekomstige begrotingen aandacht te schenken aan de "marktpositie" van de BWB, bijvoorbeeld aan de hand van (openbare) benchmark gegevens om een prijs- en kwaliteitsvergelijking te kunnen doen met vergelijkbare organisaties en daarbij van andere te kunnen leren en verbeteren.
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	Het behalen van een kwalitatief hoogwaardig en efficiënt niveau van belastingheffing en –invordering. Dit leidt tot een adequate dienstverlening aan de deelnemers en de belastingplichtigen en het reduceren van de maatschappelijke kosten.
Ontwikkelingen vanaf de business case	Sinds 2019 wordt niet meer gerefereerd aan de oorspronkelijke business case. Desondanks is er nog steeds sprake van een substantieel voordeel in 2022.
Belang waterschap in de verbonden partij aan begin en einde begrotingsjaar	Eén vaste zetel in het vierkoppig dagelijks bestuur. De stemverhouding is 1 op 12.
Aandeel waterschap in (netto) begrotingstotaal verbonden partij	De bijdrage van het waterschap in de begroting BWB bedraagt voor 2022 € 4.711.500. Ca. 28%
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	Toezien op naleving van: <ul style="list-style-type: none"> - De overeengekomen kwaliteitsverbeteringen van de dienstverlening; - De continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening bij nieuwe toetreders; - Maatregelen ter beveiliging van persoonsgegevens - Kostenreductie.
Risico's	Indien de BWB geconfronteerd wordt met extra lasten die niet gecompenseerd kunnen worden gedurende het begrotingsjaar heeft dit tot gevolg dat de deelnemers deze extra lasten dienen op te vangen. Dit vanwege het feit dat de BWB geen eigen reserves aanhoudt.
Bestuurlijk vertegenwoordiger in de verbonden partij	Th.J.J.M. Schots (voorzitter dagelijks bestuur van de GR)
Procesmanagers waterschap ten behoeve van verbonden partij	M. Musters

Naam verbonden partij	Het Waterschapshuis
Vestigingsplaats	Amersfoort
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Participerende partijen	21 waterschappen
Openbaar belang dat wordt behartigd door de verbonden partij	Het verbeteren van informatie- en bedrijfsprocessen met behulp van ICT ter bevordering van de kwaliteit en efficiëntie van taakuitvoering door de waterschappen.
Ontwikkelingen verbonden partij	In het najaar van 2020 is een midterm review uitgevoerd. Kort samengevat wijst de midterm review uit dat bij hWh de basis op orde is, dat het vertrouwen in hWh de afgelopen jaren is gegroeid (zowel bij bestuurders als ambtelijke respondenten) en dat respondenten de meerwaarde van hWh zien. Tegelijkertijd wordt in dit onderzoek een aantal dilemma's geïdentificeerd, waarover het gesprek tussen bestuur, de opdrachtgeverstafel (OGT) en de SD van hWh gevoerd zou moeten worden. Bijvoorbeeld met betrekking tot de rollen en verantwoordelijkheden van het AB en DB in relatie tot de OGT (inmiddels in gang gezet). Verder is er een spanningsveld waargenomen op het gebied van (het leveren van) capaciteit door de waterschappen. Expertise op bepaalde ICT-gebieden is schaars en waterschappen hebben ook eigen taken uit te voeren. Dit onderdeel van het Koersplan wordt maar beperkt gerealiseerd en de sturing erop door de waterschappen verschilt sterk. Het bestuur moet bepalen of dit onderdeel van het Koersplan gehandhaafd blijft.
Solvabiliteit, eigen en vreemd vermogen verbonden partij	Het eigen vermogen op 31-12-2020 hWh is € 0.
(Netto) begrotingstotaal, jaarrekening en resultaat verbonden partij	Begroting 2022: € 29.043.790 (incl btw), waarvan de bijdragen van waterschappen € 23.802.706 (incl btw). De bijdrage van WBD is € 1.164.416
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	Het verbeteren van informatie- en bedrijfsprocessen met behulp van ICT ter bevordering van de kwaliteit en efficiëntie van taakuitvoering.
Ontwikkelingen vanaf de business case	De implementatie van het Koersplan 'Wijzer naar 2020' bij hWh is nog volop gaande. Dit plan geeft hWh een grotere en gestructureerde rol in het verder digitaliseren van de waterschappen. Om deze reden heeft het algemeen bestuur van hWh er in het najaar van 2019 voor gekozen de huidige koers drie jaar te continueren.
Belang waterschap in de verbonden partij aan begin en einde begrotingsjaar	Eén van de 21 stemmen in Algemeen Bestuur Gemeenschappelijke Regeling Het Waterschapshuis.
Aandeel waterschap in (netto) begrotingstotaal verbonden partij	4,5%
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	Deelname aan projecten van hWh wordt per project bekeken, mede op basis van een business case.
Risico's	Het waterschap draagt alleen risico's voor opdrachten waarvoor het zelf (mede) opdrachtgever is. Door een 'loden deur' tussen elke opdracht te plaatsen waardoor kosten, opbrengsten en risico's alleen berusten bij de opdrachtgevers van die opdrachten, worden risico's zoveel mogelijk beperkt.
Bestuurlijk vertegenwoordiger in de verbonden partij	H. Verroen (lid AB hWh)
Procesmanagers waterschap ten behoeve van verbonden partij	E. Melaard / M. Musters

Naam verbonden partij	Unie van Waterschappen
Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtsvorm	Vereniging
Participerende partijen	Alle 21 waterschappen in Nederland
Openbaar belang dat wordt behartigd door de verbonden partij	De Unie behartigt op nationaal en internationaal niveau de belangen van de waterschappen en zorgt voor kennisuitwisseling en samenwerking tussen de waterschappen.
Ontwikkelingen verbonden partij	De speerpunten voor de eigen organisatie zijn in 2022: <ul style="list-style-type: none"> - De digitale transformatie van bedrijfsvoering; - Het proces rondom inkopen verder verstevigen; - Verduurzaming van het kantoorpand van de Unie.
Solvabiliteit, eigen en vreemd vermogen verbonden partij	Per 31 december 2020: Solvabiliteit (EV/TV): 11% EV: € 1.993.366 VV: € 15.546.462
(Netto) begrotingstotaal, jaarrekening en resultaat verbonden partij	Het begrotingstotaal 2022 bedraagt € 13.005.498 (totaal contributies deelnemers inclusief bijdrages) of € 13.268.311 indien voor de variant met extra ambitie wordt gekozen door de ledenvergadering. <i>Op basis van conceptbegroting 2022 van september 2021</i> Resultaat reguliere bedrijfsvoering 2020: € 215.816
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	Nationale en internationale behartiging van de waterschapsbelangen. Binnen de Unie ligt de nadruk op lobby, communicatie en regievoering. Daarnaast kennisuitwisseling en samenwerking over een veelheid aan onderwerpen. De speerpunten voor 2022 zijn: <ul style="list-style-type: none"> - Verankering en verdieping van het principe 'water en bodem sturend voor de ruimtelijke inrichting'; - Lobby voor een bronaanpak in het kader van het verbeteren van de waterkwaliteit; - Realiseren van afgesproken doelstellingen voor hoogwaterbescherming; - Ondersteunen van waterschappen op weg naar klimaatneutraliteit; - Het herijken van het internationale werk van de waterschappen; - Inzet op wettelijke verankering van de voorstellen tot aanpassing van het belastingstelsel van de waterschappen; - Voorbereiding waterschapsverkiezingen 2023; - Inwerkingtreding Omgevingswet.
Belang waterschap in de verbonden partij	Eén van de 21 stemmen.
Aandeel waterschap in (netto) begrotingstotaal verbonden partij	Bijdrage 2022: De contributie is € 499.664 of € 512.009 indien voor de variant met extra ambitie wordt gekozen door de ledenvergadering. De bijdrage aan het tijdschrift 'Het Waterschap', de landelijke beverratten- en muskusrattenbestrijding, SIKB en compensatie voor het financieringstekort bedraagt € 112.556. De totale bijdrage is daarmee € 612.220 of indien voor de variant met extra ambitie wordt gekozen door de ledenvergadering € 624.565. Het aandeel van Brabantse Delta in de contributie bedraagt 4,6%. <i>Op basis van conceptbegroting 2022 van september 2021.</i>
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	Nee
Risico's	Waterschappers zijn op ambtelijk en bestuurlijk niveau vaak betrokken bij beleidsthema's die de Unie oppakt. Toch kunnen landelijk gemaakte Unie-afspraken afwijken van eigen beleid en/of extra druk op de organisatie leggen.
Bestuurlijk vertegenwoordiger in de verbonden partij	C.J.G.M. de Vet
Procesmanagers waterschap ten behoeve van verbonden partij	A. Meuleman / M. Musters

Naam verbonden partij	Nederlandse Waterschapsbank
Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
Participerende partijen	21 waterschappen, 9 provincies en de Staat der Nederlanden
Openbaar belang dat wordt behartigd door de verbonden partij	Het doel is maatschappelijke toegevoegde waarde te creëren door het verstrekken van kredieten tegen zo gunstig mogelijke condities aan onder andere Waterschappen.
Ontwikkelingen verbonden partij	<p>Op 27 juni 2019 is de vernieuwde Europese kapitaalverordening CRR II in werking getreden. Onderdeel hiervan is een aangepaste definitie van de leverage ratio voor promotional banks. Kortweg mag de bank de kredietverlening aan de publieke sector buiten beschouwing laten bij de berekening van de leverage ratio. De leverage ratio (inclusief winst lopend boekjaar) bedraagt in dat geval 8,3% per 30 juni 2021 en dat is ruimschoots boven de toekomstige minimale eis van 3%. Zonder voornoemde aanpassing van de definitie is de leverage ratio 2,7% en is daarmee hoger dan eind 2020.</p> <p>In de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders is het vastgestelde dividend over boekjaar 2020 € 45 miljoen. Het aandeel van Waterschap Brabantse Delta hierin bedraagt € 1,9 miljoen (inclusief terug te vorderen dividend belasting). Tevens bestaat er nog recht op een resterend deel van het dividend uit 2019 van € 2,0 miljoen (inclusief terug te vorderen dividend belasting). De bank is in oktober tot uitbetaling overgaan, omdat de ECB in juli heeft laten weten haar aanbeveling aan banken om geen dividend uit te keren niet meer te verlengen na 30 september en de bank over een sterke kapitaalpositie beschikt.</p> <p>Waterschap Brabantse Delta heeft in de voorliggende begroting € 1,4 miljoen aan te ontvangen dividend opgenomen op basis van uitkeringen in het verleden en de te verwachten netto winst over boekjaar 2021.</p>
Solvabiliteit, eigen en vreemd vermogen verbonden partij	<p>De leverage ratio geldt als indicatie voor de kredietwaardigheid.</p> <p>De leverage ratio bedraagt:</p> <p>per ultimo 2018: 2,6 %</p> <p>per ultimo 2019: 2,4% cf. oorspronkelijke definitie</p> <p>per ultimo 2019: 15,4% cf. vernieuwde definitie</p> <p>per ultimo 2020: 2,5% cf. oorspronkelijke definitie</p> <p>per ultimo 2020: 13,5% cf. vernieuwde definitie</p> <p>per medio 2021: 2,7% cf. oorspronkelijke definitie (per juni 2021)</p> <p>per medio 2021: 8,3% cf. vernieuwde definitie (per juni 2021)</p> <p>Het eigen vermogen bedraagt medio 2021 € 1,847 miljard.</p>
Resultaat verbonden partij	<p>Resultaat ultimo 2020: € 81 miljoen (inclusief dividend).</p> <p>Resultaat medio 2021: € 67 miljoen</p>
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	<p>Dankzij de NWB kan het waterschap vreemd vermogen aantrekken tegen een gunstige rente en gebruik maken van advisering door de bank. Daarnaast profiteert het waterschap van de netto winst van de NWB Bank door middel van een dividenuitkering. Afsproken is dit voordeel gedeeltelijk toe te voegen aan de bestemmingsreserve Duurzaam Financieel Beleid om zo de schuldpositie van het waterschap op een acceptabel niveau te houden. Er wordt invulling gegeven aan de doelstelling om de maatschappelijke kosten zo laag mogelijk te houden.</p>
Belang waterschap in de verbonden partij aan begin en einde begrotingsjaar	<p>Historische aanschafprijs aandelen € 308.000. WBD heeft aandelen A en aandelen B met verschillende nominale waarden. Op basis van het gewogen gemiddelde heeft WBD een aandeel van 4,7% (ongewogen gemiddelde 4,2%).</p>

Aandeel waterschap in (netto) begrotingstotaal verbonden partij	Op 15 april 2021 is in de algemene vergadering van aandeelhouders van de NWB het besluit genomen tot het doen van een dividenduitkering over het boekjaar 2020 van € 45 miljoen. Op basis van dit besluit ontstaat er voor de aandeelhouders een vordering op de NWB.
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	Actief participeren in de algemene vergadering van aandeelhouders.
Risico's	Ontwikkelingen op financiële markten worden in hoge mate beïnvloed als gevolg van mondiale gebeurtenissen zoals de ontwikkelingen rondom het coronavirus, het ECB beleid en ontwikkelingen in VS en China. Dit kan negatieve gevolgen hebben voor de reële economie in Europa en hierdoor ook op de toegang tot de financiële markten en de beschikbaarheid van financieringsmiddelen.
Bestuurlijk vertegenwoordiger in de verbonden partij	Th.J.J.M. Schots (lid AVA NWB, namens de dijkgraaf)
Procesmanagers waterschap ten behoeve van verbonden partij	M. Musters

Naam verbonden partij	Aquon
Vestigingsplaats	Hoofdlocatie is Tiel, nevenlocatie in Leiden
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Participerende partijen	Waterschap Brabantse Delta Waterschap Hollandse Delta Hoogheemraadschap van Delfland Hoogheemraadschap van Rijnland Waterschap Rivierenland Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard Waterschap de Dommel Waterschap Aa en Maas Hoogheemraadschap van de Stichtse Rijnlanden
Openbaar belang dat wordt behartigd door de verbonden partij	Het verrichten van laboratoriumonderzoek ten behoeve van de deelnemers.
Ontwikkelingen verbonden partij	De gemeenschappelijke regeling bestaat per 1 juli 2011. De voormalige gemeenschappelijke regeling Delta Waterlab is opgegaan in Aquon. In 2017 is een nieuwe gemeenschappelijke regeling vastgesteld.
Solvabiliteit, eigen en vreemd vermogen verbonden partij	Per 31 december 2020: Solvabiliteit: 0% Eigen Vermogen: € 0 Vreemd Vermogen: € 6.896.500
(Netto) begrotingstotaal verbonden partij	Het begrotingstotaal 2022 bedraagt: Laboratoriumdeel: € 32.293.000 Eigenaarsdeel: € 1.053.000 Totaal: € 33.346.000
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	Het verrichten van laboratoriumonderzoek.

<p>Ontwikkelingen vanaf de business case</p>	<p>In 2011 is de GR met 9 deelnemende waterschappen opgericht. Doelen: vergroting van efficiency, vermindering van kwetsbaarheid, benutting van de mogelijkheden tot continue kwaliteitsborging en kwaliteitsverbetering en versterking van de innovatiekracht.</p> <p>Het bestuur van Aquon heeft in het voorjaar 2015 een ombouwplan gepresenteerd dat gericht is op verlaging van de kosten en verhoging van de kwaliteit. Het plan gaat uit van een reductie van het aantal vestigingen en een stroomlijning van de bedrijfsvoering. Met de uitvoering van het plan wordt een jaarlijkse besparing van € 2,5 mln. nagestreefd.</p> <p>Op 8 februari 2016 heeft het algemeen bestuur van Aquon definitief goedkeuring gegeven aan de ombouwplannen. Daaropvolgend is een strategische heroriëntatie uitgevoerd. Dit heeft geresulteerd in een rapport "Naar Aquon 2.0". Dit rapport en de uitvoering daarvan maakt dat Aquon zich kan door ontwikkelen tot een laboratorium met grote toegevoegde waarde voor de deelnemende waterschappen. Het algemeen bestuur van het waterschap heeft kennis genomen van dit rapport dat op 7 juli 2016 voor de eerste maal in het algemeen bestuur van Aquon is behandeld. In november 2016 heeft het AB van Aquon het rapport vastgesteld. Daarna is aan de hand van een plan van aanpak met de uitvoering gestart.</p> <p>Er is gewerkt aan een nieuwe versie van de gemeenschappelijke regeling welke in 2017 is vastgesteld. Er zijn nieuwe pakketten samengesteld voor dienstverlening en monsternamen. Intussen wordt er ook gewerkt aan een verdere doorontwikkeling van de organisatie als strategische full ketenpartner met meer aandacht voor o.a. innovatie en digitalisering.</p> <p>In 2019 is een businesscase uitgewerkt waarin onderzocht is of het eerder genomen besluit om tot centrale huisvesting te komen ook daadwerkelijk voordeliger is. Uit de businesscase blijkt dat centralisatie loont en de strategisch-inhoudelijke en financiële onderbouwingen laten zien dat centralisatie ook financieel gerechtvaardigd is. Het algemeen bestuur van Aquon heeft op 3 maart 2020 een definitief besluit genomen om het scenario centralisatie en nieuwbouw verder uit te werken.</p>
<p>Belang waterschap in de verbonden partij</p>	<p>1 van de 9 zetels in het algemeen bestuur</p>
<p>Aandeel waterschap in (netto) begrotingstotaal verbonden partij</p>	<p>Laboratoriumdeel: € 3.445.000 Eigenaarsdeel: € 110.000 Totaal: € 3.556.000</p> <p>Dit is inclusief de kosten van de Covid-bemonsteringen. Dit bedrag, € 538.000, wordt vergoed door het Rijk.</p>
<p>Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij</p>	<p>De bestuurlijke en bedrijfsmatige focus is gericht op stabiele bedrijfsvoering en het op termijn toegroeien naar 1 locatie waarmee betere dienstverlening en meer marktconforme prijzen worden bereikt.</p>
<p>Risico's</p>	<p>De centralisatie en nieuwbouw moet o.a. leiden tot kwaliteitsverbetering, kostenreductie en een gunstiger effect op de prijzen van de producten en diensten van Aquon. Risico's die nu in beeld zijn die hiermee verband houden zijn mogelijk personeelsverloop, overschrijding van bouwbudget, taxatiewaarden van de huidige panden, productiedaling e.d. Deze zijn benoemd in de businesscase.</p>
<p>Bestuurlijk vertegenwoordiger in de verbonden partij</p>	<p>H.P. Verroen, lid van het dagelijks en algemeen bestuur van de GR Aquon.</p>
<p>Procesmanagers waterschap ten behoeve van verbonden partij</p>	<p>R. Lambregts / M. Musters</p>

Naam verbonden partij	Noord-Brabantse Waterschapsbond
Vestigingsplaats	Boxtel
Rechtsvorm	Vereniging
Participerende partijen	Waterschap Aa en Maas Waterschap Brabantse Delta Waterschap De Dommel Waterschap Rivierenland
Openbaar belang dat wordt behartigd door de verbonden partij	De behartiging van de belangen van gemeenschappelijke aard van de waterschappen in de provincie Noord-Brabant.
Ontwikkelingen verbonden partij	De belangrijkste activiteiten van de NBWB richten zich op het afstemmen van onderwerpen en standpunten en daarmee het gezamenlijk naar buiten optreden door of namens de vier leden. Hieronder volgt een selectie van de belangrijkste onderwerpen voor 2022: <ul style="list-style-type: none"> - Uitwerking strategisch grondwaterbeleid samen met de provincie; - Uitwerking Waterbeheerprogramma's 2022-2027 (afstemming, samenhang en programmering waterschappen en provincie); - KRW doelen waterkwaliteit in relatie tot nutriënten, nieuwe stoffen en plastics; - Klimaatadaptatie en de vertaling hiervan naar de Waterbeheerprogramma's, de Waterverordening en de Omgevingsverordening; - Samenwerking met gemeenten en regio's: <ul style="list-style-type: none"> • Klimaatadaptatie en de vertaalslag naar de gemeentelijke Omgevingsvisies; • Bijdrage en deelname aan de Regionale Energie Strategieën (RES); - Omgaan met extreme weersomstandigheden zoals wateroverlast en droogte; - Programmering en uitvoering grote integrale gebiedsgerichte inrichtingsopgaven KRW en NatuurNetwerk Brabant.
Solvabiliteit, eigen en vreemd vermogen verbonden partij	Per 31 december 2020: Solvabiliteit (EV/TV): 61% Eigen vermogen: € 75.000 Vreemd vermogen: € 47.311
(Netto) begrotingstotaal verbonden partij	Het begrotingstotaal 2022 bedraagt € 122.000. Resultaat 2020 voor bestemming: € 47.311
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	Behartiging van de waterschapsbelangen in de gehele provincie. De vereniging biedt onder meer de basis voor afstemming (mede beleidsmatig) en gesprekken gericht op het verwerven van subsidies.
Belang waterschap in de verbonden partij	Ieder waterschap heeft één stem
Aandeel waterschap in (netto) begrotingstotaal verbonden partij	€ 37.538 (4/13e deel)
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	Continuering koers.
Risico's	Geen significante risico's.
Bestuurlijk vertegenwoordiger in de verbonden partij	C.J.G.M. de Vet
Procesmanagers waterschap ten behoeve van verbonden partij	K. Sloots / M. Musters

Naam verbonden partij	N.V. Slibverwerking Noord-Brabant
Vestigingsplaats	Moerdijk
Rechtsvorm	N.V.
Participerende partijen	Waterschap Aa en Maas Waterschap De Dommel Waterschap Vechtstromen Waterschap Scheldestromen Waterschap Brabantse Delta
Openbaar belang dat wordt behartigd door de verbonden partij	Het tot stand brengen van en het in stand houden van de duurzame exploitatie van een slibverwerkingsinstallatie voor de verwerking van zuiverings-slib dat in beginsel afkomstig is van waterschappen.
Ontwikkelingen verbonden partij	<p>SNB heeft als hoofddoel slib te verwerken op de meest duurzame wijze tegen de laagste kosten met minimale emissies naar het milieu en maximale terugwinning van energie en grondstoffen. Om dit te bereiken zet SNB in op een aantal hoofdstrategieën:</p> <p>Continue en betrouwbare verwerking SNB streeft naar maximale betrouwbaarheid en beschikbaarheid van de slibverwerkingsinstallatie (SVI). Continuïteit in verwerking van zuiverings-slib is en blijft de eerste prioriteit. Daarnaast zorgt SNB voor maximale belasting van de SVI, passend binnen de vergunningseisen en het gewenste onderhoudsbeleid zoals voorheen.</p> <p>Meer waterschappen als aandeelhouder Om de ketensamenwerking verder te bevorderen, streeft SNB ernaar om meer waterschappen te laten toetreden als aandeelhouder. Momenteel wordt 40% van de SVI bezet door zuiverings-slib dat niet afkomstig is van de aandeelhouders. Het toetreden van nieuwe aandeelhouders zorgt voor meer zekerheid en stabiliteit en het vergroot daarmee de ondernemingswaarde van SNB. In 2021 is een nieuwe toetredingsstrategie door de aandeelhouders vastgesteld.</p> <p>Hergebruik van afval als grondstof Het inzetten van afval als vervangers voor primaire grondstoffen en het terugwinnen van grondstoffen uit afval waarmee deze ingezet kunnen worden als secundaire grondstoffen, zorgt voor een duurzame consumptie en productie. Dit vermindert de impact op het milieu en de afhankelijkheid van primaire grondstoffen. SNB heeft zich als doel gesteld om uit zuiverings-slib grondstoffen terug te winnen zodat hergebruik mogelijk is. De uitdaging ligt er in om steeds meer secundaire grondstoffen met onze ketenpartners terug te winnen. Een uitdaging omdat de verontreiniging in het zuiverings-slib in de komende jaren zal toenemen, wat het hergebruik kan bemoeilijken. Deze uitdaging wordt verder vergroot doordat er meer en strengere wet- en regelgeving komt ten aanzien van hergebruik van afval, en door de problematiek rondom zeer zorgwekkende stoffen (ZZS). Daarnaast streeft SNB naar het minimaliseren van de inzet van grond- en hulpstoffen, rekening houdend met de samenstelling van het aangeleverde zuiverings-slib.</p> <p>Robuuste organisatie De strategie in de periode 2021-2026 kan alleen succesvol worden uitgevoerd wanneer er een robuuste organisatie achter staat. SNB zorgt daarom voor het behoud en de uitbouw van relevante kennis en ervaring in de organisatie, met voldoende en tijdige instroom van jong talent en ervaren krachten op sleutelposities. Dit is van belang gezien de uitstroom van personeel wegens pensionering. SNB streeft goed werkgeverschap na door het bieden van een stimulerende, gezonde en veilige werkomgeving, waar medewerkers met plezier werken. Doel is een robuuste, toekomstbestendige organisatie. Zo zorgt SNB ervoor dat het ondernemingsplan ten uitvoer gebracht kan worden.</p>

Solvabiliteit, eigen en vreemd vermogen verbonden partij	Per 31 december 2020 Solvabiliteitspercentage: 39.4% Eigen vermogen: € 19.761.000 Vreemd vermogen: € 30.345.000
(Netto) begrotingstotaal verbonden partij	Totaal begroting SNB 2022 € 18.881.000 <i>Op basis van conceptbegroting 2021 van september 2021.</i>
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	Het verwerken van zuiveringsslib op de meest duurzame wijze tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten.
Ontwikkelingen vanaf het laatste ondernemingsplan 2021-2026	In december 2020 is het nieuwe ondernemingsplan "Samen Natuurlijk Beter" vastgesteld. Hierin zijn de uitkomsten van de slibstrategiestudie en de laatste technologische ontwikkelingen in verwerkt. Daarnaast is de governancestructuur aangepast en wordt er nu gewerkt met een onafhankelijke Raad van Commissarissen.
Belang waterschap in de verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	Het geplaatste aandelenkapitaal van de NV bedraagt € 4.538.000 en is volledig volgestort. Waterschap Brabantse Delta is voor 22,6% aandeelhouder.
Aandeel waterschap in (netto) begrotingstotaal verbonden partij	Het aandeel van Waterschap Brabantse Delta in de begroting 2022 bedraagt € 4.813.000. <i>Op basis van conceptbegroting 2022 van september 2021</i>
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	Geen.
Risico's	De voornaamste risico's uit de risicoparagraaf van de begroting 2022 van SNB zijn: <ul style="list-style-type: none"> - Fiscale vrijstellingen: SNB is voor de activiteiten ten behoeve van haar aandeelhouders vrijgesteld van Vpb en Omzetbelasting. Afspraken hierover met de Belastingdienst kunnen wijzigen door nieuwe wetgeving, jurisprudentie en verandering van activiteiten. - Nieuwe wet en regelgeving op het gebied van milieu en Arbo: De toenemende maatschappelijke aandacht voor de gevolgen van o.a. klimaatverandering zorgt ervoor dat SNB te maken krijgt met veranderde en complexere wet- en regelgeving. Belangrijke aandachtspunten zijn momenteel de Spoedwet Stikstof, het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) per 2023, discussie rondom ZZS, en CO2 discussie. SNB volgt de ontwikkelingen in wet- en regelgeving, bewaakt de compliance, onderzoekt de mogelijkheden om milieuprestaties te verbeteren en is aangesloten bij belangenorganisaties.
Bestuurlijk vertegenwoordiger in de verbonden partij	N. Mureau
Lid van de raad van commissarissen	N.v.t (onafhankelijke RvC)
Procesmanagers waterschap ten behoeve van verbonden partij	M. Laguzzi / M. Musters

Naam verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling Muskusrattenbestrijding Noord-Brabant
Vestigingsplaats	Breda
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling: centrum regeling
Participerende partijen	Waterschap Aa en Maas Waterschap Brabantse Delta Waterschap De Dommel
Openbaar belang dat wordt behartigd door de verbonden partij	Doelmatige beheer van muskusrat en beverrat en voorkomen van schade door deze soorten aan waterstaatswerken.
Ontwikkelingen verbonden partij	Er zijn geen significante ontwikkelingen binnen de Gemeenschappelijke Regeling.
Solvabiliteit, eigen en vreemd vermogen verbonden partij	N.v.t.
(Netto) begrotingstotaal verbonden partij	Het begrotingstotaal 2022 bedraagt € 2.671.500. De werkelijke netto kosten 2020 bedroegen € 2.498.500. De kosten worden gelijkwaardig (1/3) over de drie deelnemers verdeeld.
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	Voorkomen van schade door muskusrat en beverrat aan waterstaatswerken.
Belang waterschap in de verbonden partij	Ieder waterschap wordt door één lid van het dagelijks bestuur vertegenwoordigd. De waterschappen nemen financieel voor 1/3 deel.
Aandeel waterschap in (netto) begrotingstotaal verbonden partij	€ 890.500
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	Er zijn geen beleidsvoornemens ophanden.
Risico's	Geen significante risico's.
Bestuurlijk vertegenwoordiger in de verbonden partij	C.A.M. de Jong
Procesmanagers waterschap ten behoeve van verbonden partij	J. Rombouts / M. Musters

Naam verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling waterschap De Dommel en waterschap Brabantse Delta
Vestigingsplaats	Boxtel
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling: centrumregeling zonder eigenstandige organisatie
Participerende partijen	Waterschap De Dommel Waterschap Brabantse Delta
Openbaar belang dat wordt behartigd door de verbonden partij	Doelmatige behandeling van het afvalwater en optimale benutting van de beschikbare verwerkingscapaciteit op de rwzi's in de grensgebieden van de twee waterschappen.
Ontwikkelingen verbonden partij	Op 1 juni 2012 hebben 4 bedrijven een contract getekend voor realisatie van een eigen AWZI. Met uitzondering van één bedrijf vallen deze bedrijven in het beheergebied van Waterschap Brabantse Delta, maar de feitelijke zuivering vindt plaats op de rwzi Tilburg-Noord van waterschap De Dommel. In de loop van 2017, 2018 en 2019 zijn de bedrijven aangesloten op deze eigen AWZI. Vanaf Begroting 2019 wordt rekening gehouden met minder inkomsten en een lager bijdrage aan waterschap de Dommel.
Solvabiliteit, eigen en vreemd vermogen verbonden partij	N.v.t.
(Netto) begrotingstotaal verbonden partij	N.v.t.
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	Waterschap De Dommel zuivert afvalwater dat door de gemeente Tilburg wordt ingezameld en vrijkomt in het gebied van waterschap Brabantse Delta. Waterschap Brabantse Delta zuivert afvalwater dat door de gemeenten Baarle Nassau en Loon op Zand wordt ingezameld en vrijkomt in het gebied van waterschap De Dommel.
Belang waterschap in de verbonden partij	N.v.t.
Aandeel waterschap in (netto) begrotingstotaal verbonden partij	Begroting 2022: € 3.317.000.
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	Geen, de gemeenschappelijke regeling is in 2010 aangepast en vastgesteld door het algemeen bestuur op 15 december 2010 (waterschap De Dommel) en 13 oktober 2010 (waterschap Brabantse Delta)
Risico's	Geen significante risico's.
Bestuurlijk vertegenwoordiger in de verbonden partij	N. Mureau
Procesmanagers waterschap ten behoeve van verbonden partij	M. Laguzzi/ M. Musters

Naam verbonden partij	Vereniging werken voor waterschappen
Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtsvorm	Vereniging
Participerende partijen	Alle 21 waterschappen in Nederland, Waternet, Aqualysis. Aquon, BSGW, BSR, GBLT (Lococensus-Tricijn), Noordelijk Belastingkantoor, De RGB, SVHW, Unie van Waterschappen, Waterproef, Het Waterschapshuis, Waterschapsbedrijf Limburg, Stowa en A&O-fonds waterschappen.
Openbaar belang dat wordt behartigd door de verbonden partij	Het behartigen van de gemeenschappelijke sociale en sociaal-economische belangen van de leden van de vereniging die activiteiten verrichten binnen de sector waterschappen.
Ontwikkelingen verbonden partij	De Vwvw is opgericht, omdat vanaf 1 januari 2020 de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren van kracht is. Op 1 januari 2020 is de eerste cao Werken voor waterschappen in werking getreden als vervanging voor de Sectorale Arbeidsvoorwaardenregeling Waterschaps personeel (SAW). Het bestuur heeft besloten lid te worden van de stichting Zelfstandige Publieke Werkgevers (ZPW) welke de belangen in het overleg met de vakcentrales en het Rijk (als werkgever) behartigd over de Pensioenregeling van het ABP in de Pensioenkamer.
Solvabiliteit, eigen en vreemd vermogen verbonden partij	Per 31 december 2020: Solvabiliteit (EV/TV): 28% EV: € 100.000 VV: € 251.144
(Netto) begrotingstotaal verbonden partij	Het begrotingstotaal 2022 bedraagt € 450.000 Resultaat 2020 voor bestemming: € 167.140
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	Het ontzorgen van het waterschap en collectief regelen van: <ul style="list-style-type: none"> • Het voeren van onderhandelingen en het sluiten van collectieve arbeidsovereenkomsten; • Het geven van advies, verstrekken van inlichtingen, verzorgen van documentatie, geven van voorlichting e.d.; • Het verlenen van informatie betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten; • Verzorgen voorbereiding van wettelijke en andere maatregelen; • Onderhouden van relaties met relevante organisaties.
Belang waterschap in de verbonden partij	Drie van de 67 stemmen.
Aandeel waterschap in (netto) begrotingstotaal verbonden partij	Bijdrage 2022: De contributie bedraagt € 18.279. Het aandeel van Brabantse Delta in de contributie bedraagt 4,1%.
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	Nee
Risico's	-
Bestuurlijk vertegenwoordiger in de verbonden partij	C.J.G.M. de Vet
Procesmanagers waterschap ten behoeve van verbonden partij	E. van Ravenstein / M. Musters

6. Bijlagen

Bijlage I

Staat van reserves en voorzieningen

Staat van reserves en voorzieningen (bedragen x € 1.000)	Stand begin 2022 (na resultaat- bestemming 2021)	Mutaties 2022				Stand eind 2022	Voorgestelde resultaat- bestemming 2022	Stand na resultaat- bestemming
		Vermeerderingen		Verminderingen				
		interne		interne	externe			
		rente	overige	exploitatie	overige			
1. Algemene reserve/calamiteitenreserve								
Alg.reserve/calamiteiten watersysteembeheer	1.978					1.978	73	2.051
Alg.reserve/calamiteiten zuiveringsbeheer	2.952					2.952	-52	2.900
Alg.reserve/wachtgeld watersysteembeheer	644					644		644
Alg.reserve/wachtgeld zuiveringsbeheer	644					644		644
Totaal algemene/calamiteitenreserves	6.218			0		6.218	22	6.240
2. Bestemmingsreserves								
Duurzaam Financieel Beleid WS	4.638					4.638	-279	4.359
Duurzaam Financieel Beleid ZB	343					343	522	866
Onderhoud waterstaatswerken overdracht RWS	833			-243		590		590
GR Muskusrattenbestrijding NBr	110			-48		62		62
Totaal bestemmingsreserves	5.924		0	-291		5.633	244	5.876
3. Tariefegalisatiereserves								
Watersysteembeheer	3.262					3.262	-1.487	1.775
Zuiveringsbeheer	1.085					1.085	-803	282
Totaal tariefegalisatiereserves	4.346					4.346	-2.290	2.057
4 Voorzieningen								
Wachtgelden personeel	47		62		-62	47		47
Voorziening GR Muskusrattenbestrijding NBr	221			-96		125		125
Pensioenfonds bestuur	2.974					2.974		2.974
Wachtgelden bestuur	0					0		0
Voorziening zandfilter RWZI	22		10			32		32
Totaal voorzieningen	3.264		72	-96	-62	3.178		3.178
Totaal reserves en voorzieningen Brabantse Delta	19.753		72	-387	-62	19.376	-2.024	17.351

[↗ Ga naar inhoudsopgave ↗](#)

BBP-Productenlijst naar taken

PROCES BGD	DEELPROCES BGD	MANAGER	BBP BEHEERPRODUCT				BEDRIJFSPROCES	Watersysteem beheer	Vaarwegen beheer	Zuiverings beheer	2022 Totaal	Watersysteem beheer	Vaarwegen beheer	Zuiverings beheer
Waterbeleid & Plannen	Beleid	Manager Waterbeleid & Plannen	1120	01120	BH1010	1.2 Waterbeheersplan	Opstellen beleid en sturen	90,00%	0,00%	10,00%	73.827	66.444	0	7.383
Waterbeleid & Plannen	Plannen	Manager Waterbeleid & Plannen	1150	01150	BH1010	1.5 Thema- en gebiedsgerichte plannen	Maken plannen	85,00%	0,00%	15,00%	2.229.708	1.895.251	0	334.456
Waterbeleid & Plannen	Plannen	Manager Waterbeleid & Plannen	1155	01155	BH1010	1.6 Plannen afvalwaterketenbeleid	Maken plannen	0,00%	0,00%	100,00%	955.498	0	0	955.498
Waterbeleid & Plannen	Plannen	Manager Waterbeleid & Plannen	3110	03110	BH1010	6.1 Peilbesluiten	Maken plannen	100,00%	0,00%	0,00%	312.072	312.072	0	0
Waterbeleid & Plannen	Plannen	Manager Waterbeleid & Plannen	3120	03120	BH1010	6.2 Waterakkoorden	Maken plannen	100,00%	0,00%	0,00%	9.570	9.570	0	0
Waterbeleid & Plannen	Beleid	Manager Waterbeleid & Plannen	6110	06110	BH1010	22.1 Beheer keurkwartet en VTH-beleid	Opstellen beleid en sturen	90,00%	10,00%	0,00%	73.044	65.740	7.304	0
Waterbeleid & Plannen	Plannen	Manager Waterbeleid & Plannen	6410	06410	BH1010	27.1 Rioleringsplannen	Maken plannen	50,00%	0,00%	50,00%	19.140	9.570	0	9.570
Waterbeleid & Plannen	Plannen	Manager Waterbeleid & Plannen	6430	06430	BH1010	27.3 Stimulering derden aanpak diffuse emissies	Maken plannen	50,00%	0,00%	50,00%	639.372	319.686	0	319.686
Waterbeleid & Plannen	Beleid	Manager Waterbeleid & Plannen	51000	51000	BH1010	Bestuursprogramma en Kadernota	Opstellen beleid en sturen	50,00%	0,00%	50,00%	168.403	84.201	0	84.201
Organisatie	Organisatie	Manager Organisatie	31000	31000	BH1020	2 Organisatiebeleid en -beheer	Opstellen beleid en sturen	50,00%	0,00%	50,00%	579.945	289.972	0	289.972
Organisatie	Personeel	Teammanager HR	32000	32000	BH1022	3 Personeelsbeleid en -beheer	Voeren personeels- en salarisadministratie	62,00%	0,00%	38,00%	3.560.828	2.207.714	0	1.353.115
Organisatie	Informatie	Manager Organisatie	32500	32500	BH1020	11 Informatiebeleid (en Automatisering)	Opstellen beleid en sturen	62,00%	0,00%	38,00%	533.929	331.036	0	202.893
Organisatie	Kwaliteit	Manager Organisatie	33000	33000	BH1020	4 Kwaliteitszorg-, arbeidsomstandigheden- en milieuzorgbeleid en -beheer	Opstellen beleid en sturen	50,00%	0,00%	50,00%	1.257.519	628.760	0	628.760
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Financiën	Teammanager Financiën	7110	07110	BH1031	31.1 Kostentoedeling en belastingverordeningen	Heffen en invorderen	54,00%	0,00%	46,00%	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Financiën	Teammanager Financiën	7120	07120	BH1031	31.2 Aanslagen huishoudens en forfaitaire bedrijfsruimten	Heffen en invorderen	54,00%	0,00%	46,00%	5.059.000	2.731.860	0	2.327.140
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Financiën	Teammanager Financiën	7130	07130	BH1031	31.3 Aanslagen zuiveringsheffing overige bedrijven	Heffen en invorderen	54,00%	0,00%	46,00%	373.284	201.573	0	171.710
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Financiën	Teammanager Financiën	7140	07140	BH1031	31.4 Aanslagen watersysteemheffing gebouwd, ongebouwd en natuur	Heffen en invorderen	54,00%	0,00%	46,00%	14.370	7.760	0	6.610
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Financiën	Teammanager Financiën	7145	07145	BH1031	31.5 Aanslagen verontreinigingsheffing	Heffen en invorderen	54,00%	0,00%	46,00%	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Financiën	Teammanager Financiën	7150	07150	BH1031	31.6 Verzoek-, bezwaar- en beroepschriften huish. en forfaitaire bedrijfsruimten	Heffen en invorderen	54,00%	0,00%	46,00%	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Financiën	Teammanager Financiën	7160	07160	BH1031	31.7 Bezwaar- en beroepschriften zuiveringsheffing overige bedrijven	Heffen en invorderen	54,00%	0,00%	46,00%	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Financiën	Teammanager Financiën	7170	07170	BH1031	31.8 Bezwaar- en beroepschriften watersysteemheffing gebouwd, ongebouwd en pachters	Heffen en invorderen	54,00%	0,00%	46,00%	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Financiën	Teammanager Financiën	7180	07180	BH1031	31.9 Bezwaar- en beroepschriften verontreinigingsheffing	Heffen en invorderen	54,00%	0,00%	46,00%	0	0	0	0

PROCES BGD	DEELPROCES BGD	MANAGER	BBP BEHEERPRODUCT				BEDRIJFSPROCES	Watersysteem beheer	Vaarwegen beheer	Zuiverings beheer	2022 Totaal	Watersysteem beheer	Vaarwegen beheer	Zuiverings beheer
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Financiën	Teammanager Financiën	7310	07310	BH1031	32.1 Betalingsverwerking aanslagen	Heffen en invorderen	54,00%	0,00%	46,00%	0	0	0	
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Financiën	Teammanager Financiën	7320	07320	BH1031	32.2 Kwijtschelding	Heffen en invorderen	54,00%	0,00%	46,00%	0	0	0	
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Financiën	Teammanager Financiën	7330	07330	BH1031	32.3 Invorderingsmaatregelen aanslagen	Heffen en invorderen	54,00%	0,00%	46,00%	0	0	0	
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Juridische diensten	Teammanager Financiën	8130	08130	BH1032	33.3 Beheer niet-reglementaire zaken	Beheren (programmeren)	80,00%	0,00%	20,00%	445.839	356.672	0	89.168
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Financiën	Manager Juridische zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	9110	09110	BH1031	a Onvoorzien	Geen bedrijfsproces	47,00%	0,00%	53,00%	500.000	235.000	0	265.000
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Financiën	Teammanager Financiën	9120	09120	BH1031	b Mutaties 'algemene' reserves	Geen bedrijfsproces	specifiek	specifiek	specifiek	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Financiën	Teammanager Financiën	9130	09130	BH1031	c Belastingopbrengst	Geen bedrijfsproces	specifiek	specifiek	specifiek	0	-74.275.211	0	-73.460.808
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Financiën	Manager Juridische zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	9140	09140	BH1031	e Dividenden en overige algemene opbrengsten	Geen bedrijfsproces	47,00%	0,00%	53,00%	-1.400.000	-658.000	0	-742.000
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Financiën	Teammanager Financiën	9150	09150	BH1031	Opbrengst CBL en Switchtransactie	Geen bedrijfsproces	47,00%	0,00%	53,00%	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Juridische diensten	Teammanager Juridische zaken, Inkoop en Vastgoed	34000	34000	BH1032	6 Algemeen-bestaurlijke en – juridische ondersteuning	Adviseren	62,00%	0,00%	38,00%	874.232	542.024	0	332.208
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Financiën	Teammanager Financiën	41000	41000	BH1031	7 (Concerncontrol en) Financieel beleid	Adviseren	50,00%	0,00%	50,00%	251.675	125.837	0	125.837
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Financiën	Teammanager Financiën	42000	42000	BH1031	8 Meerjarenraming en begroting	Opstellen beleid en sturen	50,00%	0,00%	50,00%	114.776	57.388	0	57.388
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Financiën	Teammanager Financiën	43000	43000	BH1031	10 Comptabiliteit	Rapporteren beleid en bijsturen	50,00%	0,00%	50,00%	574.338	287.169	0	287.169
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Financiën	Teammanager Financiën	45000	45000	BH1031	9 Managements- en bestuursrapportages	Rapporteren beleid en bijsturen	50,00%	0,00%	50,00%	231.052	115.526	0	115.526
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Financiën	Teammanager Financiën	73000	73000	BH1031	Nieuwbouw projecten	Bouwen, inrichten en verwerven	0,00%	0,00%	0,00%	-0	0	0	0
Bestuur & Communicatie	Bestuursondersteuning	Manager Bestuur & Communicatie	8110	08110	BH1040	33.1 Bestuur	Leveren bestuur ondersteunende diensten	67,00%	0,00%	33,00%	2.363.868	1.583.791	0	780.076
Bestuur & Communicatie	Bestuursondersteuning	Manager Bestuur & Communicatie	8120	08120	BH1040	33.2 Bestuursondersteuning	Leveren bestuur ondersteunende diensten	67,00%	0,00%	33,00%	738.936	495.087	0	243.849
Bestuur & Communicatie	Communicatie	Manager Bestuur & Communicatie	8210	08210	BH1040	34.1 Externe communicatie	Communiceren	55,00%	0,00%	45,00%	891.511	490.331	0	401.180
Bestuur & Communicatie	Communicatie	Manager Bestuur & Communicatie	55000	55000	BH1040	5 Interne voorlichting	Adviseren	62,00%	0,00%	38,00%	183.146	113.550	0	69.595
Programmeren & Monitoren	Beheren	Manager Programmeren & Monitoren	1110	01110	BH1050	1.1 Beheersplan waterkeringen	Beheren (programmeren)	100,00%	0,00%	0,00%	115.826	115.826	0	0
Programmeren & Monitoren	Beheren	Manager Programmeren & Monitoren	1125	01125	BH1050	1.2 Beheersplan watersystemen	Beheren (programmeren)	100,00%	0,00%	0,00%	185.074	185.074	0	0
Programmeren & Monitoren	Beheren	Manager Programmeren & Monitoren	1140	01140	BH1050	1.4 Beheersplan vaarwegenbeheer	Beheren (programmeren)	0,00%	100,00%	0,00%	32.703	0	32.703	0
Programmeren & Monitoren	Beheren crisisorganisatie	Manager Programmeren & Monitoren	1160	01160	BH1050	1.7 Calamiteitenplannen	Maken plannen	66,00%	17,00%	17,00%	278.311	183.686	47.313	47.313
Programmeren & Monitoren	Beheren	Manager Programmeren & Monitoren	1165	01165	BH1050	1.6 Beheersplan zuiveren	Beheren (programmeren)	0,00%	0,00%	100,00%	0	0	0	0
Programmeren & Monitoren	Monitoren	Teammanager Gegevens	2110	02110	BH1052	3.1 Legger waterkeringen	Monitoren	100,00%	0,00%	0,00%	147.237	147.237	0	0
Programmeren & Monitoren	Monitoren	Teammanager Gegevens	2120	02120	BH1052	3.2 Beheersregister waterkeringen	Monitoren	100,00%	0,00%	0,00%	137.025	137.025	0	0
Programmeren & Monitoren	Monitoren	Teammanager Kennis	2130	02130	BH1050	3.3 Veiligheidsvoetsing waterkeringen	Monitoren	100,00%	0,00%	0,00%	1.393.098	1.393.098	0	0
Programmeren & Monitoren	Beheren (asset management)	Manager Programmeren & Monitoren	2210	02210	BH1050	4.1 Aanleg en verwerving primaire waterkeringen	Bouwen, inrichten en verwerven	100,00%	0,00%	0,00%	9.130.589	9.130.589	0	0
Programmeren & Monitoren	Beheren (asset management)	Manager Programmeren & Monitoren	2230	02230	BH1050	4.3 Aanleg en verwerving regionale waterkeringen	Bouwen, inrichten en verwerven	100,00%	0,00%	0,00%	1.542.618	1.542.618	0	0
Programmeren & Monitoren	Beheren (asset management)	Manager Programmeren & Monitoren	2250	02250	BH1050	4.5 Aanleg en verwerving overige waterkeringen	Bouwen, inrichten en verwerven	100,00%	0,00%	0,00%	88.220	88.220	0	0
Programmeren & Monitoren	Beheren crisisorganisatie	Manager Programmeren & Monitoren	2410	02410	BH1050	5.1 Dijkbewaking en calamiteitenbestrijding	Beheersen crisisorganisatie	100,00%	0,00%	0,00%	6.127	6.127	0	0
Programmeren & Monitoren	Monitoren	Teammanager Gegevens	3130	03130	BH1052	6.3 Legger waterlopen en kunstwerken	Monitoren	100,00%	0,00%	0,00%	279.478	279.478	0	0

PROCES BGD	DEELPROCES BGD	MANAGER	BBP BEHEERPRODUCT				BEDRIJFSPROCES	Watersysteem beheer	Vaarwegen beheer	Zuiverings beheer	2022 Totaal	Watersysteem beheer	Vaarwegen beheer	Zuiverings beheer
Programmeren & Monitoren	Monitoren	Teammanager Gegevens	3140	03140	BH1052	6.4 Beheersregister waterlopen en kunstwerken	Monitoren	100,00%	0,00%	0,00%	231.519	231.519	0	0
Programmeren & Monitoren	Beheren (asset management)	Manager Programmeren & Monitoren	3210	03210	BH1050	7.1 Aanleg en verwerving waterlopen	Bouwen, inrichten en verwerven	100,00%	0,00%	0,00%	3.832.146	3.832.146	0	0
Programmeren & Monitoren	Beheren (asset management)	Manager Programmeren & Monitoren	3230	03230	BH1050	7.3 Bouw en verwerving kunstwerken passieve waterbeheersing	Bouwen, inrichten en verwerven	100,00%	0,00%	0,00%	121.322	121.322	0	0
Programmeren & Monitoren	Beheren (asset management)	Manager Programmeren & Monitoren	3510	03510	BH1050	9.1 Bouw en verwerving kunstwerken actieve waterbeheersing	Bouwen, inrichten en verwerven	100,00%	0,00%	0,00%	3.525.131	3.525.131	0	0
Programmeren & Monitoren	Beheren crisisorganisatie	Manager Programmeren & Monitoren	3610	03610	BH1050	10.1 Calamiteitenbestrijding watersystemen	Beheersen crisisorganisatie	100,00%	0,00%	0,00%	366.933	366.933	0	0
Programmeren & Monitoren	Monitoren	Teammanager Kennis	3710	03710	BH1052	11.1 Monitoring waterkwantiteit	Monitoren	100,00%	0,00%	0,00%	1.024.900	1.024.900	0	0
Programmeren & Monitoren	Monitoren	Teammanager Kennis	3720	03720	BH1052	11.2 Monitoring waterkwaliteit	Monitoren	100,00%	0,00%	0,00%	2.657.675	2.657.675	0	0
Programmeren & Monitoren	Beheren (asset management)	Manager Programmeren & Monitoren	4110	04110	BH1050	12.1 Bouw en verwerving transportstelsels	Bouwen, inrichten en verwerven	0,00%	0,00%	100,00%	9.930.920	0	0	9.930.920
Programmeren & Monitoren	Beheren crisisorganisatie	Manager Programmeren & Monitoren	4140	04140	BH1050	Calamiteitenbestrijding transportstelsels	Beheersen crisisorganisatie	0,00%	0,00%	100,00%	0	0	0	0
Programmeren & Monitoren	Beheren (asset management)	Manager Programmeren & Monitoren	4210	04210	BH1050	13.1 Bouw en verwerving zuiveringsinstallaties	Bouwen, inrichten en verwerven	0,00%	0,00%	100,00%	11.659.233	0	0	11.659.233
Programmeren & Monitoren	Beheren crisisorganisatie	Manager Programmeren & Monitoren	4270	04270	BH1050	Calamiteitenbestrijding zuiveringsinstallaties	Beheersen crisisorganisatie	0,00%	0,00%	100,00%	0	0	0	0
Programmeren & Monitoren	Beheren (asset management)	Manager Programmeren & Monitoren	4310	04310	BH1050	14.1 Bouw en verwerving slibverwerkingsinstallaties	Bouwen, inrichten en verwerven	0,00%	0,00%	100,00%	2.932.277	0	0	2.932.277
Programmeren & Monitoren	Beheren crisisorganisatie	Manager Programmeren & Monitoren	4350	04350	BH1050	Calamiteitenbestrijding slibverwerking	Beheersen crisisorganisatie	0,00%	0,00%	100,00%	0	0	0	0
Programmeren & Monitoren	Monitoren	Teammanager Gegevens	5110	05110	BH1052	19.1 Legger vaarwegen, kunstwerken en havens	Monitoren	50,00%	50,00%	0,00%	40.615	20.307	20.307	0
Programmeren & Monitoren	Monitoren	Teammanager Gegevens	5120	05120	BH1052	19.2 Beheersregister vaarwegen, kunstwerken en havens	Monitoren	50,00%	50,00%	0,00%	32.884	16.442	16.442	0
Programmeren & Monitoren	Beheren (asset management)	Manager Programmeren & Monitoren	5210	05210	BH1050	20.1 Aanleg en verwerving vaarwegen en havens	Bouwen, inrichten en verwerven	50,00%	50,00%	0,00%	47.498	23.749	23.749	0
Programmeren & Monitoren	Beheren (asset management)	Manager Programmeren & Monitoren	5240	05240	BH1050	20.4 Bouw en verwerving kunstwerken vaarwegenbeheer	Bouwen, inrichten en verwerven	50,00%	50,00%	0,00%	126.825	63.412	63.412	0
Programmeren & Monitoren	Beheren crisisorganisatie	Manager Programmeren & Monitoren	5320	05320	BH1050	21.2 Calamiteitenbestrijding vaarwegen en havens	Beheersen crisisorganisatie	50,00%	50,00%	0,00%	0	0	0	0
Programmeren & Monitoren	Monitoren	Teammanager Gegevens	61000	61000	BH1052	12 Centrale (geo)grafische informatie	Monitoren	77,33%	2,55%	20,12%	1.542.178	1.192.566	39.326	310.286
Facilitair & ICT	Facilitaire diensten	Teammanager Facilitair	35000	35000	BH1062	13 Huisvesting (algemeen)		61,39%	1,09%	37,52%	2.895.049	1.766.437	31.739	1.096.873
Facilitair & ICT	Facilitaire diensten	Teammanager Facilitair	36000	36000	BH1062	14 Interne faciliteiten	Beheren (programmeren)	62,00%	0,00%	38,00%	6.406.520	3.972.042	0	2.434.477
Facilitair & ICT	ICT	Teammanager ICT	44000	44000	BH1061	11 (Informatiebeleid en) Automatisering	Leveren van ICT - signaleren tot corrigeren	60,90%	1,10%	38,00%	6.449.207	3.927.567	70.941	2.450.699
Onderhouden		Manager Onderhouden	2220	02220	BH1070	4.2 Onderhoud primaire waterkeringen	Onderhouden	100,00%	0,00%	0,00%	1.713.001	1.713.001	0	0
Onderhouden		Manager Onderhouden	2240	02240	BH1070	4.4 Onderhoud regionale waterkeringen	Onderhouden	100,00%	0,00%	0,00%	588.861	588.861	0	0
Onderhouden		Manager Onderhouden	2260	02260	BH1070	4.6 Onderhoud overige waterkeringen	Onderhouden	100,00%	0,00%	0,00%	162.779	162.779	0	0
Onderhouden		Manager Onderhouden	2270	02270	BH1070	4.7 Voorzieningen verwante belangen waterkeringen	Onderhouden	100,00%	0,00%	0,00%	0	0	0	0
Onderhouden		Manager Onderhouden	2280	02280	BH1070	4.8 Muskusrattenbestrijding	Onderhouden	100,00%	0,00%	0,00%	483.596	483.596	0	0
Onderhouden		Manager Onderhouden	3220	03220	BH1070	7.2 Onderhoud waterlopen	Onderhouden	100,00%	0,00%	0,00%	9.325.797	9.325.797	0	0
Onderhouden		Manager Onderhouden	3240	03240	BH1070	7.4 Onderhoud kunstwerken passieve waterbeheersing	Onderhouden	100,00%	0,00%	0,00%	226.909	226.909	0	0
Onderhouden		Manager Onderhouden	3250	03250	BH1070	7.5 Kwaliteitsmaatregelen in oppervlaktewater	Onderhouden	100,00%	0,00%	0,00%	602.539	602.539	0	0
Onderhouden		Manager Onderhouden	3260	03260	BH1070	7.6 Voorzieningen verwante belangen watersystemen	Onderhouden	100,00%	0,00%	0,00%	24.076	24.076	0	0

PROCES BGD	DEELPROCES BGD	MANAGER	BBP BEHEERPRODUCT				BEDRIJFSPROCES	Watersysteem beheer	Vaarwegen beheer	Zuiverings beheer	2022 Totaal	Watersysteem beheer	Vaarwegen beheer	Zuiverings beheer
Onderhouden		Manager Onderhouden	3270	03270	BH1070	7.7 Muskusrattenbestrijding	Onderhouden	100,00%	0,00%	0,00%	483.596	483.596	0	0
Onderhouden		Manager Onderhouden	3410	03410	BH1070	8.1 Baggerprogramma	Onderhouden	100,00%	0,00%	0,00%	285.332	285.332	0	0
Onderhouden		Manager Onderhouden	3420	03420	BH1070	8.2 Verwijdering en verspreiding van baggerspecie	Onderhouden	100,00%	0,00%	0,00%	1.828.306	1.828.306	0	0
Onderhouden		Manager Onderhouden	3430	03430	BH1070	8.3 Verwijdering en verwerking van baggerspecie	Onderhouden	100,00%	0,00%	0,00%	303.099	303.099	0	0
Onderhouden		Manager Onderhouden	3440	03440	BH1070	8.4 Bijdragen aan derden voor baggeren	Onderhouden	100,00%	0,00%	0,00%	0	0	0	0
Onderhouden		Manager Onderhouden	3450	03450	BH1070	8.5 Saneringsprogramma	Onderhouden	100,00%	0,00%	0,00%	0	0	0	0
Onderhouden		Manager Onderhouden	3460	03460	BH1070	8.6 Sanering waterbodems	Onderhouden	100,00%	0,00%	0,00%	92.752	92.752	0	0
Onderhouden		Manager Onderhouden	3520	03520	BH1070	9.2 Onderhoud kunstwerken actieve waterbeheersing	Onderhouden	100,00%	0,00%	0,00%	2.092.543	2.092.543	0	0
Onderhouden		Manager Onderhouden	4120	04120	BH1070	12.2 Onderhoud transportstelsels	Onderhouden	0,00%	0,00%	100,00%	2.917.210	0	0	2.917.210
Onderhouden		Manager Onderhouden	4220	04220	BH1070	13.2 Onderhoud zuiveringsinstallaties	Onderhouden	0,00%	0,00%	100,00%	4.871.036	0	0	4.871.036
Onderhouden		Manager Onderhouden	4260	04260	BH1070	13.6 IBA-inrichtingen	Onderhouden	0,00%	0,00%	100,00%	127.018	0	0	127.018
Onderhouden		Manager Onderhouden	4320	04320	BH1070	14.2 Onderhoud slibverwerkingsinstallaties	Onderhouden	0,00%	0,00%	100,00%	1.520.107	0	0	1.520.107
Onderhouden		Manager Onderhouden	5220	05220	BH1070	20.2 Onderhoud vaarwegen en havens	Onderhouden	50,00%	50,00%	0,00%	333.492	166.746	166.746	0
Onderhouden		Manager Onderhouden	5221	05220	BH1070	Onderh vaarweg het Oude Maasje	Onderhouden	100,00%	0,00%	0,00%	3.000	3.000	0	0
Onderhouden		Manager Onderhouden	5230	05230	BH1070	20.3 Baggeren vaarwegen en havens	Onderhouden	50,00%	50,00%	0,00%	456.861	228.431	228.431	0
Onderhouden		Manager Onderhouden	5231	05231	BH1071	20.3a Wegwerken baggerachterstanden vaarwegen	Onderhouden	100,00%	0,00%	0,00%	5.397	5.397	0	0
Onderhouden		Manager Onderhouden	5250	05250	BH1070	20.5 Onderhoud kunstwerken vaarwegenbeheer	Onderhouden	50,00%	50,00%	0,00%	637.431	318.716	318.716	0
Onderhouden		Manager Onderhouden	5270	05270	BH1070	20.7 Voorzieningen verwante belangen vaarwegenbeheer	Onderhouden	0,00%	100,00%	0,00%	120.305	0	120.305	0
Onderhouden		Manager Onderhouden	5310	05310	BH1070	21.1 Verkeersregeling en verkeersveiligheid vaarwegen en havens	Onderhouden	0,00%	100,00%	0,00%	36.662	0	36.662	0
Onderhouden		Manager Onderhouden	71000	71000	BH1070	Muskusrattenbestrijding	Onderhouden	100,00%	0,00%	0,00%	0	0	0	0
Bedienen		Manager Bedienen	3530	03530	BH1080	9.3 Bediening kunstwerken actieve waterbeheersing	Bedienen	100,00%	0,00%	0,00%	1.933.247	1.933.247	0	0
Bedienen		Manager Bedienen	4130	04130	BH1080	12.3 Beheer transportstelsels	Bedienen	0,00%	0,00%	100,00%	3.604.153	0	0	3.604.153
Bedienen		Manager Bedienen	4230	04230	BH1080	13.3 Beheer zuiveringsinstallaties	Bedienen	0,00%	0,00%	100,00%	6.974.403	0	0	6.974.403
Bedienen		Manager Bedienen	4240	04240	BH1080	13.4 WVO-heffing effluent	Bedienen	0,00%	0,00%	100,00%	800.000	0	0	800.000
Bedienen		Manager Bedienen	4250	04250	BH1080	13.5 Subsidies afhaakproblematiek	Verlenen subsidies	0,00%	0,00%	100,00%	0	0	0	0
Bedienen		Manager Bedienen	4330	04330	BH1080	14.3 Beheer slibverwerkingsinstallaties	Bedienen	0,00%	0,00%	100,00%	2.221.236	0	0	2.221.236
Bedienen		Manager Bedienen	4340	04340	BH1080	14.4 Afzet slib/restproducten	Bedienen	0,00%	0,00%	100,00%	6.128.869	0	0	6.128.869
Bedienen		Manager Bedienen	4410	04410	BH1080	15.1 Afvalwaterbehandeling door derden	Bedienen	0,00%	0,00%	100,00%	3.293.186	0	0	3.293.186
Bedienen		Manager Bedienen	5260	05260	BH1080	20.6 Bediening kunstwerken vaarwegenbeheer	Bedienen	50,00%	50,00%	0,00%	454.873	227.436	227.436	0
		Secretaris-Directeur	21000	21000	BH1000	1 Centraal management	Geen bedrijfsproces	62,00%	0,00%	38,00%	772.587	479.004	0	293.583
Bouwen			n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.						0	0	0	0
Concerncontrol		Manager Concerncontrol	53000	53000	BH1100	7 Concerncontrol (en financieel beleid)	Adviseren	50,00%	0,00%	50,00%	36.150	18.075	0	18.075

PROCES BGD	DEELPROCES BGD	MANAGER	BBP BEHEERPRODUCT				BEDIJFSPROCES	Watersysteem beheer	Vaarwegen beheer	Zulverings beheer	2022 Totaal	Watersysteem beheer	Vaarwegen beheer	Zulverings beheer
Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)	Vergunningverlening	Manager Vergunningen, Toezicht en Handhaving	1210	01210	BH1110	2.1 Plannen van derden	Uitvoeren watertoets	100,00%	0,00%	0,00%				
Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)	Vergunningverlening	Manager Vergunningen, Toezicht en Handhaving	6210	06210	BH1110	23.1 Vergunningen en meldingen	Toetsen aanvraag, opstellen beschikking	92,00%	5,00%	3,00%	1.938.161	1.783.108	96.908	58.145
Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)	Vergunningverlening	Manager Vergunningen, Toezicht en Handhaving	6310	06310	BH1110	24.1 Wabo adviezen	Adviseren	50,00%	0,00%	50,00%	425.621	212.811	0	212.811
Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)	Vergunningverlening	Manager Vergunningen, Toezicht en Handhaving	6320	06320	BH1110	24.2 Adviezen Waterwet aan andere waterbeheerders	Adviseren	95,00%	5,00%	0,00%	40.822	38.781	2.041	0
Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)	Vergunningverlening	Manager Vergunningen, Toezicht en Handhaving	6420	06420	BH1110	27.2 Subsidies lozingen	Verlenen subsidies	50,00%	0,00%	50,00%	62.269	31.135	0	31.135
Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)	Handhaving	Manager Vergunningen, Toezicht en Handhaving	6610	06610	BH1110	25.1 Toezicht	Houden toezicht	66,00%	2,00%	32,00%	2.384.392	1.573.698	47.688	763.005
Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)	Handhaving	Manager Vergunningen, Toezicht en Handhaving	6710	06710	BH1110	26.1 Bestuursrechtelijke handhaving	Bestuursrechtelijk handhaven	65,00%	4,00%	31,00%	998.474	649.008	39.939	309.527
Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)	Handhaving	Manager Vergunningen, Toezicht en Handhaving	6720	06720	BH1110	26.2 Strafrechtelijke handhaving	Strafrechtelijk handhaven	66,00%	2,00%	32,00%	223.583	147.565	4.472	71.547
netto lasten											151.402.887,54	1.691.981	1.642.581	332.306
bijdrage provincie													-1.642.581	
bedrijfsresultaat											2.024.287	1.691.981	0	332.306

BBP-Productenlijst naar programma's

PROCES BGD	BBP BEHEERPRODUCT		BEDRIJFSPROCES	Watersystemen	Waterveiligheid	Waterketen	2022 Totaal	Watersystemen	Waterveiligheid	Waterketen
Waterbeleid & Plannen	01120	1.2 Waterbeheersplan	Opstellen beleid en sturen	75,00%	15,00%	10,00%	73.827	55.370	11.074	7.383
Waterbeleid & Plannen	01150	1.5 Thema- en gebiedsgerichte plannen	Maken plannen	75,00%	10,00%	15,00%	2.229.708	1.672.281	222.971	334.456
Waterbeleid & Plannen	01155	1.6 Plannen afvalwaterketenbeleid	Maken plannen	0,00%	0,00%	100,00%	955.498	0	0	955.498
Waterbeleid & Plannen	03110	6.1 Peilbesluiten	Maken plannen	100,00%	0,00%	0,00%	312.072	312.072	0	0
Waterbeleid & Plannen	03120	6.2 Waterakkoorden	Maken plannen	100,00%	0,00%	0,00%	9.570	9.570	0	0
Waterbeleid & Plannen	06110	22.1 Beheer keurkwartet en VTH-beleid	Opstellen beleid en sturen	80,00%	20,00%	0,00%	73.044	58.435	14.609	0
Waterbeleid & Plannen	06410	27.1 Rioleringsplannen	Maken plannen	50,00%	0,00%	50,00%	19.140	9.570	0	9.570
Waterbeleid & Plannen	06430	27.3 Stimulering derden aanpak diffuse emissies	Maken plannen	50,00%	0,00%	50,00%	639.372	319.686	0	319.686
Waterbeleid & Plannen	51000	Bestuursprogramma en Kadernota	Opstellen beleid en sturen	35,00%	15,00%	50,00%	168.403	58.941	25.260	84.201
Organisatie	31000	2 Organisatiebeleid en -beheer	Opstellen beleid en sturen	35,00%	15,00%	50,00%	579.945	202.981	86.992	289.972
Organisatie	32000	3 Personeelsbeleid en -beheer	Voeren personeels- en salarisadministratie	51,00%	11,00%	38,00%	3.560.828	1.816.022	391.691	1.353.115
Organisatie	32500	11 Informatiebeleid (en Automatisering)	Opstellen beleid en sturen	51,00%	11,00%	38,00%	533.929	272.304	58.732	202.893
Organisatie	33000	4 Kwaliteitszorg-, arbeidsomstandigheden- en milieuzorgbeleid en -beheer	Opstellen beleid en sturen	35,00%	15,00%	50,00%	1.257.519	440.132	188.628	628.760
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	07110	31.1 Kostentoedeling en belastingverordeningen	Heffen en invorderen	27,00%	27,00%	46,00%	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	07120	31.2 Aanslagen huishoudens en forfaitaire bedrijfsruimten	Heffen en invorderen	27,00%	27,00%	46,00%	5.059.000	1.365.930	1.365.930	2.327.140
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	07130	31.3 Aanslagen zuiveringsheffing overige bedrijven	Heffen en invorderen	27,00%	27,00%	46,00%	373.284	100.787	100.787	171.710
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	07140	31.4 Aanslagen watersysteemheffing gebouwd, ongebouwd en natuur	Heffen en invorderen	27,00%	27,00%	46,00%	14.370	3.880	3.880	6.610
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	07145	31.5 Aanslagen verontreinigingsheffing	Heffen en invorderen	27,00%	27,00%	46,00%	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	07150	31.6 Verzoek-, bezwaar- en beroepschriften huish. en forfaitaire bedrijfsruimten	Heffen en invorderen	27,00%	27,00%	46,00%	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	07160	31.7 Bezwaar- en beroepschriften zuiveringsheffing overige bedrijven	Heffen en invorderen	27,00%	27,00%	46,00%	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	07170	31.8 Bezwaar- en beroepschriften watersysteemheffing gebouwd, ongebouwd en pachters	Heffen en invorderen	27,00%	27,00%	46,00%	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	07180	31.9 Bezwaar- en beroepschriften verontreinigingsheffing	Heffen en invorderen	27,00%	27,00%	46,00%	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	07310	32.1 Betalingsverwerking aanslagen	Heffen en invorderen	27,00%	27,00%	46,00%	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	07320	32.2 Kwijtschelding	Heffen en invorderen	27,00%	27,00%	46,00%	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	07330	32.3 Invorderingsmaatregelen aanslagen	Heffen en invorderen	27,00%	27,00%	46,00%	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	08130	33.3 Beheer niet-reglementaire zaken	Beheren (programmeren)	60,00%	20,00%	20,00%	445.839	267.504	89.168	89.168
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	09110	a Onvoorzien	Geen bedrijfsproces	33,00%	14,00%	53,00%	500.000	165.000	70.000	265.000
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	09120	b Mutaties 'algemene' reserves	Geen bedrijfsproces	specifiek	specifiek	specifiek	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	09130	c Belastingopbrengst	Geen bedrijfsproces	specifiek	specifiek	specifiek	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	09140	e Dividenden en overige algemene opbrengsten	Geen bedrijfsproces	33,00%	14,00%	53,00%	-1.400.000	-462.000	-196.000	-742.000
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	09150	Opbrengst CBL en Switchtransactie	Geen bedrijfsproces	33,00%	14,00%	53,00%	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	34000	6 Algemeen-bestuurlijke en -juridische ondersteuning	Adviseren	51,00%	11,00%	38,00%	874.232	445.859	96.166	332.208
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	41000	7 (Concerncontrol en) Financieel beleid	Adviseren	35,00%	15,00%	50,00%	251.675	88.086	37.751	125.837
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	42000	8 Meerjarenraming en begroting	Opstellen beleid en sturen	35,00%	15,00%	50,00%	114.776	40.172	17.216	57.388
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	43000	10 Comptabiliteit	Rapporteren beleid en bijsturen	35,00%	15,00%	50,00%	574.338	201.018	86.151	287.169

PROCES BGD	BBP BEHEERPRODUCT		BEDRIJFSPROCES	Watersystemen	Waterveiligheid	Waterketen	2022 Totaal	Watersystemen	Waterveiligheid	Waterketen
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	45000	9 Managements- en bestuursrapportages	Rapporteren beleid en bijsturen	35,00%	15,00%	50,00%	231.052	80.868	34.658	115.526
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	73000	Nieuwbouw projecten	Bouwen, inrichten en verwerven	0,00%	0,00%	0,00%	0	0	0	0
Bestuur & Communicatie	08110	33.1 Bestuur	Leveren bestuur ondersteunende diensten	52,00%	15,00%	33,00%	2.363.868	1.229.211	354.580	780.076
Bestuur & Communicatie	08120	33.2 Bestuursondersteuning	Leveren bestuur ondersteunende diensten	52,00%	15,00%	33,00%	738.936	384.247	110.840	243.849
Bestuur & Communicatie	08210	34.1 Externe communicatie	Communiceren	45,00%	10,00%	45,00%	891.511	401.180	89.151	401.180
Bestuur & Communicatie	55000	5 Interne voorlichting	Adviseren	51,00%	11,00%	38,00%	183.146	93.404	20.146	69.595
Programmeren & Monitoren	01110	1.1 Beheersplan waterkeringen	Beheren (programmeren)	0,00%	100,00%	0,00%	115.826	0	115.826	0
Programmeren & Monitoren	01125	1.2 Beheersplan watersystemen	Beheren (programmeren)	100,00%	0,00%	0,00%	185.074	185.074	0	0
Programmeren & Monitoren	01140	1.4 Beheersplan vaarwegenbeheer	Beheren (programmeren)	100,00%	0,00%	0,00%	32.703	32.703	0	0
Programmeren & Monitoren	01160	1.7 Calamiteitenplannen	Maken plannen	43,00%	40,00%	17,00%	278.311	119.674	111.325	47.313
Programmeren & Monitoren	01165	1.6 Beheersplan zuiveren	Beheren (programmeren)	0,00%	0,00%	100,00%	0	0	0	0
Programmeren & Monitoren	02110	3.1 Legger waterkeringen	Monitoren	0,00%	100,00%	0,00%	147.237	0	147.237	0
Programmeren & Monitoren	02120	3.2 Beheersregister waterkeringen	Monitoren	0,00%	100,00%	0,00%	137.025	0	137.025	0
Programmeren & Monitoren	02130	3.3 Veiligheidstoetsing waterkeringen	Monitoren	0,00%	100,00%	0,00%	1.393.098	0	1.393.098	0
Programmeren & Monitoren	02210	4.1 Aanleg en verwerving primaire waterkeringen	Bouwen, inrichten en verwerven	0,00%	100,00%	0,00%	9.130.589	0	9.130.589	0
Programmeren & Monitoren	02230	4.3 Aanleg en verwerving regionale waterkeringen	Bouwen, inrichten en verwerven	0,00%	100,00%	0,00%	1.542.618	0	1.542.618	0
Programmeren & Monitoren	02250	4.5 Aanleg en verwerving overige waterkeringen	Bouwen, inrichten en verwerven	0,00%	100,00%	0,00%	88.220	0	88.220	0
Programmeren & Monitoren	02410	5.1 Dijkbewaking en calamiteitenbestrijding	Beheersen crisisorganisatie	0,00%	100,00%	0,00%	6.127	0	6.127	0
Programmeren & Monitoren	03130	6.3 Legger waterlopen en kunstwerken	Monitoren	100,00%	0,00%	0,00%	279.478	279.478	0	0
Programmeren & Monitoren	03140	6.4 Beheersregister waterlopen en kunstwerken	Monitoren	100,00%	0,00%	0,00%	231.519	231.519	0	0
Programmeren & Monitoren	03210	7.1 Aanleg en verwerving waterlopen	Bouwen, inrichten en verwerven	100,00%	0,00%	0,00%	3.832.146	3.832.146	0	0
Programmeren & Monitoren	03230	7.3 Bouw en verwerving kunstwerken passieve waterbeheersing	Bouwen, inrichten en verwerven	100,00%	0,00%	0,00%	121.322	121.322	0	0
Programmeren & Monitoren	03510	9.1 Bouw en verwerving kunstwerken actieve waterbeheersing	Bouwen, inrichten en verwerven	100,00%	0,00%	0,00%	3.525.131	3.525.131	0	0
Programmeren & Monitoren	03610	10.1 Calamiteitenbestrijding watersystemen	Beheersen crisisorganisatie	100,00%	0,00%	0,00%	366.933	366.933	0	0
Programmeren & Monitoren	03710	11.1 Monitoring waterkwantiteit	Monitoren	100,00%	0,00%	0,00%	1.024.900	1.024.900	0	0
Programmeren & Monitoren	03720	11.2 Monitoring waterkwaliteit	Monitoren	100,00%	0,00%	0,00%	2.657.675	2.657.675	0	0
Programmeren & Monitoren	04110	12.1 Bouw en verwerving transportstelsels	Bouwen, inrichten en verwerven	0,00%	0,00%	100,00%	9.930.920	0	0	9.930.920
Programmeren & Monitoren	04140	Calamiteitenbestrijding transportstelsels	Beheersen crisisorganisatie	0,00%	0,00%	100,00%	0	0	0	0
Programmeren & Monitoren	04210	13.1 Bouw en verwerving zuiveringsinstallaties	Bouwen, inrichten en verwerven	0,00%	0,00%	100,00%	11.659.233	0	0	11.659.233
Programmeren & Monitoren	04270	Calamiteitenbestrijding zuiveringsinstallaties	Beheersen crisisorganisatie	0,00%	0,00%	100,00%	0	0	0	0
Programmeren & Monitoren	04310	14.1 Bouw en verwerving slibverwerkingsinstallaties	Bouwen, inrichten en verwerven	0,00%	0,00%	100,00%	2.932.277	0	0	2.932.277
Programmeren & Monitoren	04350	Calamiteitenbestrijding slibverwerking	Beheersen crisisorganisatie	0,00%	0,00%	100,00%	0	0	0	0
Programmeren & Monitoren	05110	19.1 Legger vaarwegen, kunstwerken en havens	Monitoren	100,00%	0,00%	0,00%	40.615	40.615	0	0
Programmeren & Monitoren	05120	19.2 Beheersregister vaarwegen, kunstwerken en havens	Monitoren	100,00%	0,00%	0,00%	32.884	32.884	0	0
Programmeren & Monitoren	05210	20.1 Aanleg en verwerving vaarwegen en havens	Bouwen, inrichten en verwerven	100,00%	0,00%	0,00%	47.498	47.498	0	0
Programmeren & Monitoren	05240	20.4 Bouw en verwerving kunstwerken vaarwegenbeheer	Bouwen, inrichten en verwerven	100,00%	0,00%	0,00%	126.825	126.825	0	0
Programmeren & Monitoren	05320	21.2 Calamiteitenbestrijding vaarwegen en havens	Beheersen crisisorganisatie	100,00%	0,00%	0,00%	0	0	0	0
Programmeren & Monitoren	61000	12 Centrale (geo)grafische informatie	Monitoren	49,88%	30,00%	20,12%	1.542.178	769.238	462.653	310.286
Facilitair & ICT	35000	13 Huisvesting (algemeen)		51,00%	11,00%	38,00%	2.895.049	1.480.786	317.391	1.096.873
Facilitair & ICT	36000	14 Interne faciliteiten	Beheren (programmeren)	51,00%	11,00%	38,00%	6.406.520	3.267.325	704.717	2.434.477
Facilitair & ICT	44000	11 (Informatiebeleid en) Automatisering	Leveren van ICT – signaleren tot corrigeren	51,00%	11,00%	38,00%	6.449.207	3.289.096	709.413	2.450.699
Onderhouden	02220	4.2 Onderhoud primaire waterkeringen	Onderhouden	0,00%	100,00%	0,00%	1.713.001	0	1.713.001	0
Onderhouden	02240	4.4 Onderhoud regionale waterkeringen	Onderhouden	0,00%	100,00%	0,00%	588.861	0	588.861	0
Onderhouden	02260	4.6 Onderhoud overige waterkeringen	Onderhouden	0,00%	100,00%	0,00%	162.779	0	162.779	0
Onderhouden	02270	4.7 Voorzieningen verwante belangen waterkeringen	Onderhouden	0,00%	100,00%	0,00%	0	0	0	0
Onderhouden	02280	4.8 Muskusrattenbestrijding	Onderhouden	0,00%	100,00%	0,00%	483.596	0	483.596	0
Onderhouden	03220	7.2 Onderhoud waterlopen	Onderhouden	100,00%			9.325.797	9.325.797	0	0
Onderhouden	03240	7.4 Onderhoud kunstwerken passieve waterbeheersing	Onderhouden	100,00%			226.909	226.909	0	0
Onderhouden	03250	7.5 Kwaliteitsmaatregelen in oppervlaktewater	Onderhouden	100,00%			602.539	602.539	0	0

PROCES BGD	BBP BEHEERPRODUCT		BEDRIJFSPROCES	Watersystemen	Waterveiligheid	Waterketen	2022 Totaal	Watersystemen	Waterveiligheid	Waterketen
Onderhouden	03260	7.6 Voorzieningen verwante belangen watersystemen	Onderhouden	100,00%		0,00%	24.076	24.076	0	0
Onderhouden	03270	7.7 Muskusrattenbestrijding	Onderhouden	100,00%		0,00%	483.596	483.596	0	0
Onderhouden	03410	8.1 Baggerprogramma	Onderhouden	100,00%		0,00%	285.332	285.332	0	0
Onderhouden	03420	8.2 Verwijdering en verspreiding van baggerspecie	Onderhouden	100,00%		0,00%	1.828.306	1.828.306	0	0
Onderhouden	03430	8.3 Verwijdering en verwerking van baggerspecie	Onderhouden	100,00%		0,00%	303.099	303.099	0	0
Onderhouden	03440	8.4 Bijdragen aan derden voor baggeren	Onderhouden	100,00%		0,00%	0	0	0	0
Onderhouden	03450	8.5 Saneringsprogramma	Onderhouden	100,00%		0,00%	0	0	0	0
Onderhouden	03460	8.6 Sanering waterbodems	Onderhouden	100,00%		0,00%	92.752	92.752	0	0
Onderhouden	03520	9.2 Onderhoud kunstwerken actieve waterbeheersing	Onderhouden	100,00%		0,00%	2.092.543	2.092.543	0	0
Onderhouden	04120	12.2 Onderhoud transportstelsels	Onderhouden	0,00%		100,00%	2.917.210	0	0	2.917.210
Onderhouden	04220	13.2 Onderhoud zuiveringsinstallaties	Onderhouden	0,00%		100,00%	4.871.036	0	0	4.871.036
Onderhouden	04260	13.6 IBA-inrichtingen	Onderhouden	0,00%		100,00%	127.018	0	0	127.018
Onderhouden	04320	14.2 Onderhoud slibverwerkingsinstallaties	Onderhouden	0,00%		100,00%	1.520.107	0	0	1.520.107
Onderhouden	05220	20.2 Onderhoud vaarwegen en havens	Onderhouden	100,00%		0,00%	333.492	333.492	0	0
Onderhouden	05220	Onderh vaarweg het Oude Maasje	Onderhouden	100,00%		0,00%	3.000	3.000	0	0
Onderhouden	05230	20.3 Baggeren vaarwegen en havens	Onderhouden	100,00%		0,00%	456.861	456.861	0	0
Onderhouden	05231	20.3a Wegwerken baggerachterstanden vaarwegen	Onderhouden	100,00%		0,00%	5.397	5.397	0	0
Onderhouden	05250	20.5 Onderhoud kunstwerken vaarwegenbeheer	Onderhouden	100,00%		0,00%	637.431	637.431	0	0
Onderhouden	05270	20.7 Voorzieningen verwante belangen vaarwegenbeheer	Onderhouden	100,00%		0,00%	120.305	120.305	0	0
Onderhouden	05310	21.1 Verkeersregeling en verkeersveiligheid vaarwegen en havens	Onderhouden	100,00%		0,00%	36.662	36.662	0	0
Onderhouden	71000	Muskusrattenbestrijding	Onderhouden	50,00%	50,00%	0,00%	0	0	0	0
Bedienen	03530	9.3 Bediening kunstwerken actieve waterbeheersing	Bedienen	100,00%		0,00%	1.933.247	1.933.247	0	0
Bedienen	04130	12.3 Beheer transportstelsels	Bedienen	0,00%		100,00%	3.604.153	0	0	3.604.153
Bedienen	04230	13.3 Beheer zuiveringsinstallaties	Bedienen	0,00%		100,00%	6.974.403	0	0	6.974.403
Bedienen	04240	13.4 WVO-heffing effluent	Bedienen	0,00%		100,00%	800.000	0	0	800.000
Bedienen	04250	13.5 Subsidies afhaakproblematiek	Verlenen subsidies	0,00%		100,00%	0	0	0	0
Bedienen	04330	14.3 Beheer slibverwerkingsinstallaties	Bedienen	0,00%		100,00%	2.221.236	0	0	2.221.236
Bedienen	04340	14.4 Afzet slib/restproducten	Bedienen	0,00%		100,00%	6.128.869	0	0	6.128.869
Bedienen	04410	15.1 Afvalwaterbehandeling door derden	Bedienen	0,00%		100,00%	3.293.186	0	0	3.293.186
Bedienen	05260	20.6 Bediening kunstwerken vaarwegenbeheer	Bedienen	100,00%		0,00%	454.873	454.873	0	0
	21000	1 Centraal management	Geen bedrijfsproces	51,00%	11,00%	38,00%	772.587	394.019	84.985	293.583
Bouwen	n.v.t.			0,00%		0,00%	0	0	0	0
Concerncontrol	53000	7 Concerncontrol (en financieel beleid)	Adviseren	34,00%	16,00%	50,00%	36.150	12.291	5.784	18.075
Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)	01210	2.1 Plannen van derden	Uitvoeren watertoets	80,00%	20,00%	0,00%	1.081.137	864.909	216.227	0
Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)	06210	23.1 Vergunningen en meldingen	Toetsen aanvraag, opstellen beschikking	77,00%	20,00%	3,00%	1.938.161	1.492.384	387.632	58.145
Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)	06310	24.1 Wabo adviezen	Adviseren	50,00%	0,00%	50,00%	425.621	212.811	0	212.811
Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)	06320	24.2 Adviezen Waterwet aan andere waterbeheerders	Adviseren	50,00%	50,00%	0,00%	40.822	20.411	20.411	0
Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)	06420	27.2 Subsidies lozingen	Verlenen subsidies	50,00%	0,00%	50,00%	62.269	31.135	0	31.135
Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)	06610	25.1 Toezicht	Houden toezicht	40,00%	28,00%	32,00%	2.384.392	953.757	667.630	763.005
Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)	06710	26.1 Bestuursrechtelijke handhaving	Bestuursrechtelijk handhaven	59,00%	10,00%	31,00%	998.474	589.100	99.847	309.527
Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)	06720	26.2 Strafrechtelijke handhaving	Strafrechtelijk handhaven	58,00%	10,00%	32,00%	223.583	129.678	22.358	71.547
							151.402.888	55.010.043	22.599.730	73.793.115

Staat van vaste activa

Staat van activa ingedeeld naar categorieën Waterschapswet Begroting 2022 (alle bedragen x € 1.000)	Aanschafwaarde 1/1		Externe vermeerderingen		Geactiveerde lasten	Externe verminderingen		NETTO UITGAVEN TOTAAL	Aanschafwaarde 1/1	
	Aanschaf- waarde	Subsidies/ bijdragen	Overname	Nieuwbouw Derden		Verkoop	Subsidie/ Bijdrage lopend jaar		Aanschafwaarde	Subsidies/ bijdragen
Immateriële vaste activa	158.715	6.884	0	12.733	0	0	354	14.320	173.390	7.238
Sluiten geldleningen en saldo agio/disagio	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitgaven Onderzoek en Ontwikkeling	28.172	3.904	0	2.048	0	0	30	2.018	30.220	3.934
Subsidies en Bijdragen aan bedrijven	608	0	0	10	0	0	0	10	618	0
Subsidies en bijdragen aan rijk	449	0	0	795	0	0	0	795	1.244	0
Subsidies en bijdragen aan openbare lichamen	8.268	486	0	160	0	0	75	85	8.429	561
Subsidies en bijdragen aan overigen	479	92	0	350	0	0	175	175	829	267
Geactiveerde bijdrage rijk	78.819	0	0	7.900	0	0	0	7.900	86.719	0
Overige immateriële vaste activa	41.921	2.401	0	1.470	0	0	74	3.337	45.332	2.475
Materiële vaste activa –in exploitatie	914.077	281.004	0	1	0	0	0	1	914.078	281.004
Gronden en terreinen	12.991	5.362	0	0	0	0	0	0	12.991	5.362
Vervoermiddelen	5.660	0	0	0	0	0	0	0	5.660	0
Machines, apparaten en werktuigen	11.342	938	0	0	0	0	0	0	11.342	938
Bedrijfsgebouwen	42.041	837	0	0	0	0	0	0	42.041	837
Dienstwoningen	463	0	0	463	0	0	0	0	463	0
Waterkeringen	165.806	130.964	0	0	0	0	0	0	165.806	130.964
Watergangen, kunstwerken en gemalen	183.721	65.702	0	1	0	0	0	1	183.722	65.702
Zuiveringstechnische Werken Transportsyst.	173.949	42.395	0	0	0	0	0	0	173.949	42.395
Zuiveringstechnische Werken Zuiveringsinst.	244.317	23.395	0	0	0	0	0	0	244.317	23.395
Zuiveringstechnische Werken Slibverw.inst.	51.119	2.084	0	0	0	0	0	0	51.119	2.084
Vaarwegen en havens	19.891	9.328	0	0	0	0	0	0	19.891	9.328
Overige materiële vaste activa	2.775	0	0	0	0	0	0	0	2.775	0
Materiële vaste activa –onderhanden werken	200.980	27.071	2.654	68.836	0	0	14.700	54.849	270.530	41.771
Gronden en terreinen	9.212	0	119	0	0	0	0	119	9.331	0
Vervoermiddelen	100	0	550	0	0	0	0	550	650	0
Machines, apparaten en werktuigen	1.818	0	1.985	0	0	0	0	1.985	3.803	0
Bedrijfsgebouwen	1.200	0	0	581	0	0	0	-1.360	-160	0
Dienstwoningen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Waterkeringen	15.472	1.170	0	17.404	0	0	2.904	14.500	32.876	4.074
Watergangen, kunstwerken en gemalen	68.519	24.966	0	21.222	0	0	11.156	10.065	89.741	36.122
Zuiveringstechnische Werken Transportsyst.	85.301	679	0	13.113	0	0	262	12.851	98.414	941
Zuiveringstechnische Werken Zuiveringsinst.	12.321	58	0	12.298	0	0	0	12.298	24.619	58
Zuiveringstechnische Werken Slibverw.inst.	1.404	0	0	1.613	0	0	0	1.613	3.017	0
Vaarwegen en havens	5.631	198	0	2.607	0	0	379	2.229	8.238	576
Overige materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Financiële vaste activa	42.340	0	0	0	0	0	0	0	42.340	0
Kapitaalverstrekingen bedrijven	42.007	0	0	0	0	0	0	0	42.007	0
Kapitaalverstrekingen overheden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verstrekte geldleningen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige uitzettingen	333	0	0	0	0	0	0	0	333	0
TOTALE VASTE ACTIVA	1.316.113	314.959	2.654	81.570	0	0	15.054	69.170	1.400.337	330.013

Staat van activa ingedeeld naar categorieën Waterschapswet Begroting 2022 (alle bedragen x € 1.000)	Totale afschrijving per 1/1	Afschrijvingen 2022		Totale afschrijving 31/12	Boekwaarde		Rente 2022	Totale kapitaallasten 2022
		Normale afschrijving	Extra afschrijving		Boekwaarde per 1/1	Boekwaarde per 31/12		
Immateriële vaste activa	94.916	12.593	0	107.510	56.915	58.642	899	12.838
Sluiten geldleningen en saldo agio/disagio	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitgaven Onderzoek en Ontwikkeling	14.560	2.228	0	16.788	9.708	9.498	150	1.956
Subsidies en Bijdragen aan bedrijven	0	0	0	0	608	618	9	9
Subsidies en bijdragen aan rijk	114	21	0	136	335	1.108	10	24
Subsidies en bijdragen aan openbare lichamen	3.333	160	0	3.494	4.448	4.374	63	223
Subsidies en bijdragen aan overigen	246	13	0	260	140	302	3	16
Geactiveerde bijdrage rijk	46.706	8.113	0	54.819	32.113	31.900	506	8.619
Overige immateriële vaste activa	29.956	2.058	0	32.014	9.563	10.842	158	1.991
Materiële vaste activa –in exploitatie	362.526	22.145	0	384.671	270.547	248.403	3.787	25.932
Gronden en terreinen	1.756	68	0	1.824	5.873	5.805	82	150
Vervoermiddelen	3.599	781	0	4.380	2.061	1.280	29	809
Machines, apparaten en werktuigen	8.691	489	0	9.180	1.713	1.224	17	506
Bedrijfsgebouwen	16.286	1.103	0	17.389	24.918	23.815	349	1.452
Dienstwoningen	207	9	0	216	257	247	4	13
Waterkeringen	9.542	1.267	0	10.809	25.300	24.033	355	1.622
Watergangen, kunstwerken en gemalen	55.701	3.963	0	59.664	62.318	58.356	874	4.837
Zuiveringstechnische Werken Transportsyst.	85.022	3.702	0	88.724	46.532	42.830	653	4.354
Zuiveringstechnische Werken Zuiveringsinst.	143.985	8.005	0	151.989	76.938	68.933	1.079	9.084
Zuiveringstechnische Werken Slibverw.inst.	29.240	2.228	0	31.468	19.796	17.568	278	2.506
Vaarwegen en havens	7.432	369	0	7.801	3.131	2.763	44	413
Overige materiële vaste activa	1.064	163	0	1.227	1.711	1.548	24	187
Materiële vaste activa –onderhanden werken	2.472	7.840	0	10.311	171.437	218.447	2.782	9.212
Gronden en terreinen	0	7	0	7	9.212	9.324	130	135
Vervoermiddelen	0	32	0	32	100	618	5	27
Machines, apparaten en werktuigen	100	236	0	335	1.719	3.468	38	262
Bedrijfsgebouwen	4	76	0	79	1.197	-239	7	61
Dienstwoningen	0	0	0	0	0	0	0	0
Waterkeringen	5	31	0	36	14.297	28.766	302	327
Watergangen, kunstwerken en gemalen	303	1.844	0	2.146	43.251	51.472	670	2.121
Zuiveringstechnische Werken Transportsyst.	1.749	4.488	0	6.236	82.873	91.236	1.252	5.002
Zuiveringstechnische Werken Zuiveringsinst.	76	741	0	817	12.188	23.745	257	794
Zuiveringstechnische Werken Slibverw.inst.	0	0	0	0	1.404	3.017	31	31
Vaarwegen en havens	236	386	0	622	5.198	7.040	89	452
Overige materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0	0
Financiële vaste activa	36.786	643	0	37.429	5.554	4.910	249	892
Kapitaalverstrekingen bedrijven	36.786	643	0	37.429	5.220	4.577	249	892
Kapitaalverstrekingen overheden	0	0	0	0	0	0	0	0
Verstekte geldleningen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige uitzettingen	0	0	0	0	333	333	0	0
TOTALE VASTE ACTIVA	496.700	43.222	0	539.922	504.453	530.402	7.717	48.875

Staat van geldleningen (gecomprimeerd)

	Soort lening (alle bedragen x € 1.000)	Restantbedrag lening begin boekjaar	Mutaties in 2022		Restant- bedrag lening einde boekjaar	Aflossing in het volgend boekjaar	Totaal rente ten laste van het boekjaar	Gem. restant- looptijd	Gem. rente- voet
			Vermeerderingen nieuwe leningen	Verminderings aflossingen					
A	Obligatieleningen								
B	Andere geldleningen financiële instellingen	455.077	44.000	18.533	480.543	16.918	7.725	23,2	2,22%
C	Bij waterschap gestorte waarborgsommen								
D	Overig								
	TOTAAL	455.077	44.000	18.533	480.543	16.918	7.725	23,2	2,22%

Principes waarmee de kosten en opbrengsten aan de beheerproducten zijn toegerekend

Wijze van doorberekening kostenplaatsen

Sleutel	Toerekening van:	Toerekening aan:	Principe van toerekening
Sleutel A	Kostenplaats 1010 Kapitaallasten	Beheerproducten	Op basis van specifiek nut (staat van activa)
Sleutel B	Kostenplaatsen teams/processen (personeelskosten) 2000 t/m 2999	Beheerproducten	Op basis van begrote uren/fte's per beheerproduct

Wijze van doorberekening ondersteunende beheerproducten

De programma's Buiten Gewoon Doen maken gebruik van 11 processen om de waterschapsdoelen te realiseren. Hierbij is geen onderscheid meer tussen primaire en ondersteunende processen. Met ingang van de gewijzigde Begroting 2020 Buiten Gewoon Doen worden de kosten van de ondersteunende beheerproducten dan ook niet meer toegerekend aan de primaire beheerproducten. Alle beheerproducten kennen een sleutel naar de wettelijke taken (zie bijlage II) en de programma's Buiten Gewoon Doen (zie bijlage III).

Hierop zijn twee uitzonderingen.

1. Er wordt nog steeds op basis van de projecturen een deel van de kosten van huisvesting en ICT doorbelast naar de projecten. De resterende kosten worden via de verdeelsleutel in de productenlijst direct naar de taken en programma's doorbelast.
2. Vanwege afspraken die gemaakt zijn rondom het muskusrattenbeheer worden er vanuit de ondersteunende processen nog steeds kosten doorbelast naar het product muskusrattenbeheer, ten behoeve van de kostenverrekening naar de drie deelnemende waterschappen (waterschap De Dommel, Waterschap Aa en Maas en Waterschap Brabantse Delta).

Bijlage VII

Begroting 2022 Muskusrattenbeheer

Gemeenschappelijke regeling Muskusratten- en beverrattenbestrijding Noord-Brabant

Zaaknr. : 427005
Kenmerk : 427006

[↗ Ga naar inhoudsopgave ↗](#)

Inleiding

Door de waterschappen Aa en Maas, De Dommel en Brabantse Delta is een gemeenschappelijke regeling getroffen voor uitvoering van het muskus- en beverrattenbeheer in Noord-Brabant. Op grond van de aangepaste Waterwet is de muskusratten- en beverrattenbestrijding vanaf 1-1-2011 een wettelijke waterschapstaak. Voordien was het beheer provinciaal georganiseerd.

Muskus- en beverratten worden bestreden om schade aan vooral waterstaatswerken (zoals dijken, kades en oevers van watergangen) te voorkomen. Bij een goed beheer is de muskus- en beverrattenpopulatie dermate laag, dat de vraatschade aan natuurlijke vegetaties en gewassen minimaal is of niet voorkomt. Voor zowel de muskusrat als de beverrat is uitroeiing in het binnenland de landelijke doelstelling. De bestrijding geschiedt met louter mechanische vangmiddelen, zoals klemmen en vangkooien. In het gehele gebied zijn 29 personen actief die het hele jaar muskus- en beverratten speuren en vangen. In natuurgebieden worden met de betreffende beheerder afspraken gemaakt over methode en tijdstip van betreden. Vanaf 2015 worden de vangstgegevens digitaal in het veld geregistreerd.

Door de muskusrattenpopulatie zo laag mogelijk te houden kan het aantal uitstaande vangmiddelen laag worden gehouden. De vangmiddelen en -methoden zijn zodanig aangepast dat bijvangst (vangsten niet zijnde muskus- of beverrat) tot een minimum worden beperkt. Mede daardoor is het aantal bijvangsten ook relatief laag en vormen deze daardoor geen bedreiging voor het voortbestaan van de betreffende diersoorten.

De landelijke veldproef is in maart 2017 beëindigd. De afhandeling van de schades in het proefgebied Dinteloord heeft een verloop van 5 jaar met als laatste jaar 2022. De kosten van herstel worden vergoed door de Unie van Waterschappen en bedragen gerekend over 5 jaar totaal ongeveer € 500.000,-. De populatie in het proefgebied is teruggebracht tot normaal onderhoudsniveau, waarbij extra inzet niet meer nodig is. Naar aanleiding van de "Veldproef" heeft de Commissie Muskus en Beverratten een vervolgonderzoek laten uitvoeren naar de haalbaarheid van een nieuwe strategie. De uitkomst hiervan is dat in juni 2019 de 21 waterschappen in Nederland hebben besloten tot een strategie, waarbij de muskusrat wordt teruggedrongen tot aan de landsgrens. Het project "Terugdringen tot aan de Landsgrens" wordt het nieuwe ijkpunt voor de bestrijding in Nederland. In 12 á 15 jaar willen de gezamenlijke organisaties, verantwoordelijk voor de uitvoering van de muskusrattenbestrijding, hieraan voldoen. Om te kunnen voldoen aan dit doel en de velduren weer op een acceptabel peil te brengen zijn we nu op de goede weg. Bij het goedkeuren van de begroting 2021 hebben de Brabantse waterschappen ermee ingestemd gedurende de jaren 2021 tot en met 2024 de formatie tijdelijk uit te breiden met 2 fte. In de jaren daarna kan de formatie via natuurlijke afvloeiing weer afnemen. Het is dan wel van belang dat we in staat zijn de nul optie vast te houden en operende en verborgen populaties kunnen elimineren naar de nul optie.

In 2020 werden 5080 muskusratten gevangen en 9 beverratten met een inzet van 27.073 velduren. In 2019 was het aantal vangsten 5098 tegen 26.490 velduren. In 2019 is door verschillende oorzaken een aantal onopgemerkte haarden van muskusratten ontdekt. Deze hebben ook een negatieve invloed gehad op het gewenste resultaat voor 2020.

De Brabantse beheersorganisatie voldoet met 0,22 vangsten per kilometer daardoor niet aan de landelijk gestelde norm van < 0,15 vangsten muskusrat per kilometer watergang in relatie tot de landelijk vastgestelde strategische doelstelling van terugdringing tot de landsgrenzen in 2034. Door meer uitval en langdurige ziekte e.d. is de doelstelling van 30.000 velduren niet gehaald. Uit de resultaten van zowel vangsten als inzet aan uren blijkt temeer dat een verdere daling van het aantal velduren onacceptabel is.

Context

In de gemeenschappelijke regeling is opgenomen dat waterschap Brabantse Delta verantwoordelijk is voor het opstellen van een begroting. Volgens artikel 4, lid 1 van deze regeling dient het ontwerp van de begroting vooraf ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de overige deelnemende waterschappen. Bestuurlijke afstemming daarover vindt plaats op 1 juli 2021 en daarbij kunnen de deelnemers hun zienswijzen over de conceptbegroting indienen. Na bespreking in een bestuurlijk vooroverleg wordt de begroting 2022 formeel ter goedkeuring aan de besturen van de waterschappen gestuurd.

Gemeenschappelijke Regeling Muskusrattenbestrijding Noord-Brabant Begroting 2022

Kosten	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Salarissen en sociale lasten	€ 1.614.480	€ 1.900.000	€ 1.962.000
Overige personeelslasten	€ 36.814	€ 58.000	€ 46.500
Personeel van derden	€ 65.487	€ 20.000	€ 15.000
Duurzame gebruiksgoederen	€ 23.202	€ 45.000	€ 45.000
Overige gebruiks- en verbruiksgoederen	€ 78.454	€ 80.000	€ 80.000
Energie	€ 196	€ 1.100	€ 1.000
Verzekering	€ 2.473	€ 3.300	€ 2.500
Onderhoud door derden	€ 28.149	€ 17.000	€ 29.000
Overige diensten door derden	€ 25.919	€ 46.900	€ 27.000
Doorbelasting afdeling Onderhoud	€ 16.500	€	€
Doorbelasting dienstauto's	€ 304.111	€ 321.700	€ 314.000
Doorbelasting dienstkleiding	€ 25.000	€ 28.000	€ 28.000
Doorbelasting ondersteunende beheerproducten	€ 286.743	€ 272.800	€ 275.500
Totaal kosten	€ 2.507.528	€ 2.793.800	€ 2.825.500
Opbrengsten			
Vergoeding beverrattenbeheer	€ 9.062	€ 12.500	€ 10.000
Nog te dekken door waterschappen	€ 2.498.466	€ 2.781.300	€ 2.815.500
Totaal opbrengsten	€ 2.507.528	€ 2.793.800	€ 2.825.500
Te dekken per waterschap	€ 832.822	€ 927.100	€ 938.500
Inzet voorziening of bestemmingsreserve *)		-65.000	-48.000
Bijdrage per waterschap	€ 832.822	€ 862.100	€ 890.500

*) voor waterschappen Aa en Maas en De Dommel voorziening; voor waterschap Brabantse Delta bestemmingsreserve

Toelichting op de begroting 2022

Salarissen en sociale lasten (raming 2022 € 1.962.000)

Begroting	2021	2022	Vershil
Salarissen	€ 1.225.000	€ 1.225.000	€ 30.000
Individueel Keuze Budget	€ 237.000	€ 244.000	€ 7.000
Sociale lasten	€ 330.000	€ 353.000	€ 23.000
Werkgeversaandeel ZVV	€ 91.000	€ 99.000	€ 8.000
Ambtsjubilea/bijzonder belonen	€ 15.000	€ 9.000	€ -6.000
Overwerk	€ 2.000	€ 2.000	€
Salarissen en sociale lasten	€ 1.900.000	€ 1.962.000	€ 62.000

In de loop van 2020 is door de deelnemers van de GR ermee ingestemd de formatie in de periode 2021 tot 2025 met 2 fte tot 32,8 fte uit te breiden in het kader van het project "Terugdringen tot aan de Landsgrens". Voor de begroting 2022 is uitgegaan van de werkelijke salarissen per 1 april 2021 vermeerderd met een stijging van 2,3%, waarvan 0,3% autonome loonstijging. Bij de raming voor de sociale lasten is rekening gehouden met een stijging van de premie ABP van 0,83%.

Overige personeelslasten (raming 2022 € 46.500)

Dit betreft de opleidingskosten, Arbozorg en vergoedingen voor de opslag van materieel. Van de totale raming van € 46.500 is € 15.000 bestemd voor opleidingskosten. In 2021 was hiervoor een raming van € 32.000 opgenomen. Vanwege de werkelijke kosten in voorgaande jaren is de raming verlaagd. Voor Arbo is € 13.000 geraamd.

Personeel van derden (raming 2022 € 15.000)

De raming van € 15.000 is bedoeld voor de inhuur van personeel voor vervanging bij ziekte.

Duurzame gebruiksgoederen (raming 2022 € 45.000)

Deze raming betreft de aanschaf/inruil van quads, boten en aanhangwagens.

Overige gebruiks- en verbruiksgoederen (raming 2022 € 80.000)

Dit betreft de aanschafkosten van klemmen, gaas en kooien.

Energie (raming 2022 € 1.000)

Dit betreft de brandstofkosten van de vaar- en voertuigen.

Verzekering (raming 2022 € 2.500)

Dit betreft de kosten van de ongevalverzekering en de materieelverzekering.

Onderhoud door derden (raming 2022 € 29.000)

Dit betreft de onderhoudskosten en keuringen van boten, aanhangwagens en quads.

Verder zijn de kosten voor het onderhoud software van het digitale registratiesysteem in deze post opgenomen.

Overige diensten door derden (raming 2022 € 27.000)

Dit betreft o.a. de kosten van telefoon, verblijfkosten en vergunningen.

In vergelijking met de begroting 2021 is de raming voor verblijfkosten met € 21.000 verlaagd op grond van de werkelijke uitgaven in 2021 en als bezuinigingsmaatregel.

Doorbelasting dienstauto's (raming 2022 € 314.000)

Voor 2022 wordt uitgegaan van 32 dienstauto's. De doorbelasting betreft de kapitaallasten en de overige jaarlijkse lasten.

Bij de overige jaarlijkse lasten gaat het om brandstof, onderhoud, verzekering en houderschapsbelasting.

Doorbelasting van de kosten van ondersteunende beheerproducten (raming 2022 € 275.500)

De kosten van de ondersteunende beheerproducten worden op basis van bestede uren of directe kosten toegerekend aan het muskusrattenbeheer. Per ondersteunend beheerproduct is beoordeeld in welke mate het bijdraagt aan de taak en wat een realistische vergoeding is. In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven.

Toerekening aan muskusrattenbeheer Noord-Brabant	Kosten	Grondslag *)
Ondersteunend beheerproduct		
Ontwikkeling, implementatie en onderhoud informatieplan (ICT)	€ 40.000	2,0 fte
Huisvesting	€ 11.000	2,0 fte
Centraal management	€ 3.800	2,0 fte
Personeelsbeleid en -beheer	€ 142.000	32,0 fte
Interne voorlichting	€ 11.000	32,0 fte
Algemeen bestuurlijke en juridische ondersteuning	€ 4.000	2,0 fte
Interne faciliteiten	€ 25.000	2,0 fte
Organisatiebeleid en -beheer	€ 5.000	1,6%
Financieel beleid	€ 4.000	1,6%
Meerjarenraming en begroting	€ 2.000	1,6%
Comptabiliteit	€ 9.600	1,6%
Bestuursprogramma en Kadernota	€ 2.500	1,6%
KAM	€ 8.500	1,6%
Concerncontrol	€ 4.000	1,6%
Managements- en bestuursrapportages	€ 3.100	1,6%
Totale doorberekeningen	€ 275.500	

*) 1,6% van de totale kosten van het ondersteunend beheerproduct.

Doorbelasting op basis van uren

De volgende ondersteunende beheerproducten worden doorgerekend op basis van de directe uren per primair beheerproduct.

- Ontwikkeling, implementatie en onderhoud informatieplan (ICT)
- Huisvesting
- Centraal management
- Personeelsbeleid en – beheer
- Interne voorlichting
- Algemeen bestuurlijke en juridische ondersteuning
- Interne faciliteiten

Als voorbeeld volgt de berekening van centraal management. In de jaarrekening 2020 bedroeg het totaal aantal directe uren op de eindproducten 468.725 uur. Van de kosten van centraal management worden 2 fte aan de GR Muskusrattenbestrijding toegerekend. De kosten van centraal management bedroegen € 647.500 waarvan $(2.800/468.725) \times € 647.500 = € 3.800$ aan het muskusrattenbeheer wordt toegerekend. De kosten van personeelsbeleid en –beheer en interne voorlichting worden gemaakt ten behoeve van alle medewerkers. Er wordt bij deze ondersteunende beheerproducten daarom gerekend met 32 fte. Van het kantoor, ICT en interne faciliteiten wordt uitsluitend door rayonleiders en teammanager gebruik gemaakt. Hierbij wordt gerekend met slechts 2 fte's.

Doorbelasting op basis van directe kosten

De volgende ondersteunende beheerproducten worden doorgerekend op basis van de directe kosten per primair beheerproduct.

- Organisatiebeleid en –beheer
- Financieel beleid
- Meerjarenraming en begroting
- Comptabiliteit
- Bestuursprogramma en Kadernota
- Concern control
- Management- en bestuursrapportages

De directe kosten van het muskusrattenbeheer bedroegen in de jaarrekening 2020 1,6% van de totale directe kosten van alle primaire beheerproducten. Van de totale kosten van bijvoorbeeld het ondersteunend beheerproduct Financieel beleid wordt daarom 1,6% toegerekend aan het muskusrattenbeheer. In 2020 bedroegen de kosten van het ondersteunend beheerproduct Financieel beleid € 258.000; $1,6\% \text{ van } € 258.000 = € 4.000$.

Vergoeding beverrattenbestrijding (bijdrage 2022 € 10.000).

Dit betreft een vergoeding van de Unie van Waterschappen uit het landelijk budget voor de bestrijding van beverratten.

Bijdrage deelnemers (bijdrage 2022 € 890.500)

Ten opzichte van de begroting 2021 stijgt de bijdrage per deelnemer in 2022 met € 28.400 (3,3%).

De te dekken kosten per waterschap bedragen € 938.500. Daarop wordt een bedrag van € 48.000 uit de voorziening of bestemmingsreserve in mindering gebracht.

In 2020 is door de deelnemers van de GR ermee ingestemd om het resterende deel van de voorziening Sociaal Statuut gedurende de jaren 2021 – 2024 in te zetten ter egalisatie van de jaarlijkse bijdrage. Het 1/3 deel van de voorziening (deel waterschap Brabantse Delta € 175.300) is vanwege de verslaggevingsvoorschriften afgesplitst naar een bestemmingsreserve. Het 2/3 deel van de voorziening (€ 350.600) waarop de waterschappen Aa en Maas en De Dommel aanspraak kunnen maken, is als voorziening gehandhaafd.

Meerjarenraming 2022–2026

Bij het opstellen van de meerjarenbegroting is gerekend met een inflatiepercentage van 2% per jaar voor de jaren 2022–2026. Voor de salariskosten is vanaf 2023 eveneens uitgegaan van een stijging van 2% per jaar.

Daarnaast is rekening gehouden met het uitstroombvoordeel (nieuwe medewerkers worden lager ingeschaald).

Om te kunnen voldoen aan de nieuwe strategie "Terugdringen tot aan de Landsgrens" en de velduren weer op een acceptabel peil (richting 30.000 velduren) is vanaf 2021 tot 2025 een tijdelijke impuls van 2 extra fte voorzien in de begroting en de meerjarenraming. De jaren daarna is de inschatting dat de formatie weer via natuurlijke afvloeiing kan afnemen (bereiken pensioengerechtigde leeftijd). Naar verwachting gaat in 2024 een medewerker met pensioen; in 2025 bereiken drie medewerkers de AOW leeftijd.

Meerjarenraming	2022	2023	2024	2025	2026
Kosten					
Salarissen en sociale lasten	€ 1.962.000	€ 2.000.079	€ 2.024.601	€ 1.989.287	€ 1.984.817
Overige personeelslasten	€ 46.500	€ 47.365	€ 48.312	€ 48.937	€ 49.915
Personeel van derden	€ 15.000	€ 15.225	€ 15.530	€ 15.840	€ 16.157
Duurzame gebruiksgoederen	€ 45.000	€ 45.675	€ 46.589	€ 47.520	€ 48.471
Overige gebruiks- en verbruiksgoederen	€ 80.000	€ 81.200	€ 82.824	€ 84.480	€ 86.170
Energie	€ 1.000	€ 1.015	€ 1.035	€ 1.056	€ 1.077
Verzekering	€ 2.500	€ 2.538	€ 2.588	€ 2.640	€ 2.693
Onderhoud door derden	€ 29.000	€ 29.435	€ 30.024	€ 30.624	€ 31.237
Overige diensten door derden	€ 27.000	€ 27.405	€ 27.953	€ 28.512	€ 29.082
Doorbelasting dienstauto's	€ 314.000	€ 314.770	€ 329.073	€ 341.489	€ 363.854
Doorbelasting dienstkleding	€ 28.000	€ 28.420	€ 28.988	€ 29.568	€ 30.160
Doorbelasting ondersteunende beheerproducten	€ 275.500	€ 279.633	€ 285.225	€ 290.930	€ 296.748
Totaal kosten	€ 2.825.500	€ 2.872.759	€ 2.922.742	€ 2.910.884	€ 2.940.381
Opbrengsten					
Vergoeding beverrattenbestrijding	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Nog te dekken door waterschappen	€ 2.815.500	€ 2.862.759	€ 2.912.742	€ 2.900.884	€ 2.930.381
Totaal opbrengsten	€ 2.825.500	€ 2.872.759	€ 2.922.742	€ 2.910.884	€ 2.940.381
Te dekken per waterschap	€ 938.500	€ 954.253	€ 970.914	€ 966.961	€ 976.794
Inzet voorziening of bestemmingsreserve *)	€ -48.000	€ -39.500	€ -22.800	€	€
Bijdrage per waterschap wordt	€ 890.500	€ 914.753	€ 948.114	€ 966.961	€ 976.794
stijging t.o.v. voorgaande jaar	€ 28.400	€ 24.253	€ 33.361	€ 18.847	€ 9.832
stijging t.o.v. voorgaande jaar	3,3%	2,7%	3,6%	2,0%	1,0%

*) voor waterschappen Aa en Maas en De Dommel voorziening; voor waterschap Brabantse Delta bestemmingsreserve

Onderstaand overzicht laat zien dat de meerjarenraming 2022-2026 binnen de jaarschijven van de vorige meerjarenraming blijft.

Vergelijking met MJR 2022-2026 en MJR 2021-2025	2022	2023	2024	2025	2026
Begroting 2022 en MJR 2022-2026	€ 890.500	€ 914.753	€ 948.114	€ 966.961	€ 976.794
Begroting 2021 en MJR 2021-2025	€ 892.734	€ 924.600	€ 956.747	€ 972.731	
Voordeel t.o.v. vorige begr/MJR	€ -2234	€ -9.847	€ -8.633	€ -5.770	

Nadere uitwerking maatregelen watersystemen

RESULTAAT	Einddoel	Jaar	% geprogrammeerd in 2022	% in voorbereiding gedurende 2022	% in uitvoering gedurende 2022	% cumulatief eind 2022 gerealiseerd
KRW-maatregelenpakket						
Natte natuurparels (aantal ha gerealiseerd)	2240	2027	voor de voortgang van de 812 ha N2000 en 1428 ha primaire natte natuurparels wordt verwezen naar de GGOR maatregelen			12%
Beek- en Kreekherstel (aantal km gerealiseerd)	60,8	2027	100% (86%) #	24%	13%	2%
Bouwen met Natuur (aantal km gerealiseerd)	83,1	2027	100% (64%) #	0%	0%	0%
Ecologische verbindingzones (aantal km gerealiseerd)	66,9	2027	100% (96%) #	57%	16%	14%
Vispassages (stuks gerealiseerd)	16	2027	100%	50%	50%	50%
Onderzoeken/pilots (stuks uitgevoerd)	20	2027	100%	10%	10%	10%
Akkerrandenbeheer (aantal km met overeenkomst)	999	jaarlijks	100%	10%	50%	50%
Extensief onderhoud (aantal km extensief onderhouden)	466,8	jaarlijks	100%	-	100%	100%
# 100% van de verwachte benodigde middelen voor de uitvoering van het KRW maatregelenpakket is geprogrammeerd. Tussen haakjes staat het percentage wat is toegekend aan concrete projecten						
GGOR en verdrogingsbestrijding						
Maatregelen genomen voor hydrologisch herstel N2000-gebieden (aantal ha gerealiseerd)	812	2027	100%	20%	67%	37%
Maatregelen genomen voor hydrologisch herstel van de primaire natte natuurparels (aantal ha gerealiseerd)	1628	2027	100%	20%	67%	18%
Maatregelen genomen voor hydrologisch herstel van de overige verdroogde natuurgebieden (aantal ha gerealiseerd)	1500	2027	10%	0%	0%	0%
Aanpak wateroverlast						
Eenvoudige aandachtspunten in het landelijk gebied uit de NBW-toetsing 2019 aangepakt (aantal knelpunten aangepakt)	36	2027	50%	10%	0%	0%
Reguliere aandachtspunten in het landelijk gebied uit de NBW-toetsing 2019 aangepakt (aantal knelpunten aangepakt)	48	2027	50%	10%	0%	0%
Aandachtspunten in het stedelijk gebied uit de NBW-toetsing 2019 aangepakt (aantal knelpunten aangepakt)	26	2027	50%	10%	0%	0%
Zoet water in de Zuidwestelijke Delta						
Afgesproken maatregelen 'slimmer regionaal waterbeheer' zijn uitgevoerd (aantal maatregelen uitgevoerd)	10	2027	80	0%	0%	0%
Afgesproken maatregelen 'hergebruik effluent' zijn uitgevoerd (aantal maatregelen uitgevoerd)	pm	2027	0%	0%	0%	0%
Afgesproken maatregelen 'monitoren en modelleren' zijn uitgevoerd (aantal maatregelen uitgevoerd)	1 + pm	2027	20%	20%	0%	0%
Maatregelen voor hergebruik water aan de voet de Brabantse Wal (samen met Zeeland)	pm	2027	0%	0%	0%	0%
Optimaliseren zoetwatervoorziening in de polders langs het Volkerak-Zoommeer (Prins Hendrikpolder, Auvernepolder en polders van Nieuw-Vossemeer)	pm	2027	0%	0%	0%	0%
Freshem (eenmalige bijdrage)	€ 25.000	2027	100%	0%	0%	0%
Onderdelen risicogestuurd beheer en onderhoud						
Legger op orde - inclusief halfjaarlijkse update en uitgelijnd proces voor doorgeven wijzigingen	werkend	2022	2022			
Assetmanagement is doorontwikkeld tot certificeerbaar niveau op NEN ISO 55000	gereed	2024	plan van aanpak is opgesteld			
Implementatie PA/PI (procesautomatisering en procesinformatisering)	gereed	2027	systeemconcept is getoetst (proof of concept) en een beheerproces en standaard opzet opgericht			
Afbouw SODO en verankering in het reguliere VTH proces	ingeregeld	2022	ingeregeld			

Toelichting: % geprogrammeerd in 2022 = % van het einddoel wat is opgenomen in het investeringsprogramma/de exploitatie (financieel)
 % in voorbereiding gedurende 2022* = % wat in 2022 naar verwachting in voorbereiding is
 % in uitvoering gedurende 2022* = % wat in 2022 naar verwachting in uitvoering is
 % cumulatief eind 2022 gerealiseerd = % wat eind 2022 naar verwachting gerealiseerd is (van de totaalopgave)

* voorbereiding of uitvoering > keuze gemaakt op basis waar het zwaartepunt naar verwachting ligt in het lopende jaar